The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
FEB 21 19

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J.J. Paukszlis &
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 8. Brooklyn, N. Y. 19 d. Vasario (February 1913 m. Metai XXVIII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

APIE PRUSŲ LIETUVIŲ NYKIMĄ.

Manau visi skaitytojai bus girdėję, kad Prūsijos lietuviai nyksta. Tai yra neužginčytinas faktas. Valdiškoji statistika 1861 meto suskaito Rytinėje Prūsijoje 136,990 lietuvių, nepriskaitant kareivius ir jų šeimynas. 29 metus vėliau, taigi 1890 m., lietuvių skaitlius visoj Prūsijoj nupuolė ant 121,345 žmonių. 1900 m. — ant 110,826, o 1905 metuose — ant 104,705. Kaip matome mažinasi Prūsijos lietuvių skaitlius daugiau kaip ant 1000 kasmet. ir ilgiausia po 100 m. Prūsijos lietuviai turėtų, sulig teorijos, išmirti. Vienok, galima tvirtinti, kad tas neįvys. O štai delko: jau yra ir smarkiai auga stiprus tautiškas susipratimas, kuris jokiu būdu lietuvio vardą ateityje žlugti neleis. Tik dėja, susipratusių tautiškai dar vis nėra pakaktinai. Taip, pas lietuvius, gyvenančius anapus Nemuno, to susipratimo ir trūksta, ir čia vokiečių skaitlius turi aiškų perviršijimą, kuris kasdien eina didyn. Taip yra nuo 1861 iki 1905 m. — lietuvių skaitlius Pakalnės, Pilkalnės, Ragainės, Labgavos bei Isrutės valsčiuose yra puolęs daugiau, kaip ant pusės žemyn, o Gumbinės, Darkiemų, Staluupėnų ir Goldapės valsčiuose beveik visiškai išnykęs. Bet tęn, kur lietuvių gyvena didžioji dalis — tai esti nuo Tilžės iki Klaipėdos; tęn lietuvių skaitlius yra tas pats pasilikęs, o Tilžės bei Klaipėdos miestuose net žymiai kilęs. Kas kaltas abelname lietuvių nykime? Išdalies— visos aplinkybės, o išdalies ir pačių lietuvių nesusipratimas. Nors vokiečių valdžia regimai lietuviuś nespaudžia, bet ji tylomis visomis ingalėmis juos germanizuoja. Vokiška kalba vien tebuvo apsiėjime su valdininkais vartojama. Kas nemokėjo jos, tas turėjo duoti versti raštus ir tūlose vietose patsai už tulką užmokėti. Svarbjausis momentas buvo prašalinimas lietuviškos kalbos iš mokyklų, įvykęs galutinai 1866 metuose. Vietoje lietuviškos pamokų kalbos tada stojo vokiškoji ir lietuviams liko jų kalba vien tik tikybos pamoksle bei giesmių giedojime. Bet ir šitie padavadijimai labai retai tepildomi; pasiguodimai lieka beveik visad bet atbojimo. Mokytojai gauna dargi ypatiškus atlyginimus už „užganėdinančius darbus pamokinime vokiškosios kalbos". Tokiu būdu tampa mažiukams lietuviams prašalinama jų kalba; jie išmoksta vokiškai manyti, gerai vokiškai skaityti ir visiškai prisigeria vokiškosios dvasios. Čion prisideda dar tas, kad jaunieji vyrukai paprastai toli išgabenami Vokietijon kariuomenės delei. Yra ir kita taipgi svarbi priežastis— apstatymas beveik visų valdininkų vietų, ypač tęn, kur lietuvių yra dauguma, su tikrais vokiečiais, kurie dažniausia visiškai lietuviškai nemoka. Kuningai taipgi tankiai yra vokiečiai, ar nors vokiečių dvasios. Pirklystė, dvarai, pramonija ir tt. taip-gi vokiečių rankose. Taip lietuviams lieka tik ūkininkai bei darbininkai. Suprantama todel, kad pas juos apsireikšdavo nuomonė, kad viskas, kas vokiška — „poniška", kultūringa ir tt., o kas lietuviška — paniekinta ir prasta. Tokia nuomone persiėmė pirmiausiai lietuviškoji inteligentija, nors ir iš liaudies kilusi. Ji visa žuvo vokietystės bangose. Rods, Donelaitis padarė lietuvių vardą nemirštančiu, bet netikiu, kad jis tyčia delto savo „Metus" sutvėrė, — veikiau jame dirbo poeto ir genijaus dvasia. Jokio ypatiško, tvirto susipratimo ir pasiryžimo neišsižadėti lietuvystės jo raštuose nerandame. Irgi veiklus prof. Kuršaitis, leidėjas pirmojo periodinio laikraščio „Keleivis" nemanė lietuvius tautiškai susipratusius vokietystei neprieinamus padaryti; jam labjau rūpėjo išlaikyti juos konservatyviškoj ir dievobaimingoj dvasio. Jo ir kitų lietuvių-mokslinčių, kaip Rezos ir kitų moksliški darbai liko liaudžiai neprieinami. Rods, prasiplatino per darbštumą liuteronų-kuningų visokios dvasiškos kningos po Prūsų Lietuvą, bet jos nestiprino tautiškąją dvasią, ir lietuviai be pasipriešinimo atsidavė vokietystei; kaip veik jie užtektinai mokėjo vokiškai, tuoj radosi vokiški kaimynai. Šitą procesą įvykdino ir paskubino vokiškoji valdžia viršminėtu būdu. Lietuvių skaitlius pradėjo nykti ir kaip matėm, dar ir šiandien tas nykimas galutinai nesustojo. Kaip veik tėvynainiai lietuviai tai suprato, juose kilo noras tą nykimą sustabdyti, o čia prasideda tautiškasis darbavimos, kuris iš menkos pradžios visgi didinasi, ir galima būti užtikrintais, kad tas darbas tautiškoje dirvoje atneš pageidaujamaus vaisius.

Bet apie tai kitą kartą.

M. A. Prūsietis,
Halle, Vokietija.

Peržvalga.

// **Teisybė vadinasi — „liežuvavimu".** Pastarame „Kovos" nr. p. Grigaitis parūgoja ant „Lietuvos" ir ant mūsų. Ant mūsų rūgoja už tai, kad buvo paminėta, jog p. Grigaitis prielankiai atsiliepė apie Bagočiaus įskundimą valdžiai Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. p. Grigaitis nori pasakyti, kad šito jisai nekalbėjęs ir „Vienybė Liet." tiktai „liežuvauja". Bet gerb. mūsų pabarėjas patsai pasisako, kad jis apie tai kalbėjęs su p. Lutkum; tik jis esąs užtikrintas, kad tasai negalėjęs jo kalbos išduoti. Kaip tą reiktų suprasti? Čia pasisako, kad kalbėjęs, čia vėl savo kalbos atkartojimą vadina „liežuvavimu"!

Mums labai malonu, kad patsai p. G. mūsų žodžius patvirtina ir sykiu, mus bebardamas, išteisina. O jau tą smarkiai pasakytą žodį „liežuvavimas" męs nežinome kam priskirti. Bene prisiimtų jį sau p. G., kaipo jo autorius?..

•

// **Po senovės margu žirgeliu joja.** „Keleivio" „reporteris", žinomas karžygis p. Bagočius vėla margu žirgeliu Bostonan parjojo iš Brooklyno, kur buvo aną panedėlį ant teismo su „Vienybe Lietuvninkų". Jisai savo laikraštyje iškepė štai kokį blynuką: esą, teisme **Širvydas užsigynė, kad dabar jisai „Vienybės Lietuvninkų" neredaguojąs, ir straipsnis apie Bagočių nebe prie jo patilpęs** (Mūsų pabraukta). Tai taip rašo „Keleivis", Bagočiaus laikraštis.

Bet jisai, kaip paprastai, dumia savo skaitytojams į akis. Faktas yra, kad aname panedėlyje, ir niekados pirmiaus, **Širvydas teisme nebuvo šauktas ir nei vieno žodžio Bagočiaus byloje dar neišsitarė.** Gal kada da tik ištars.

Sumelavęs apie Širvydą, tas laikraštis labai gražiai nutylėjo, kas atsitiko teisme su jo patronu Bagočium, kurį teisme tampė ištisą pusdienį ir priverė prisipažinti, kaip jis seniaus laužė prisiegas, kaip turėjo „trubelius" su pilietystės popieriais, kaip iš kataliko virto presbyterų auklėtiniu ir missionierium, ant galo agnostiku, etc., etc. Vargo, nabagas, prakaitavo vieną melą kitu belopydamas ir nieko apie save „Keleivyje" nesako.

•

// **Tilžėje** pradėjo nesenai eiti naujas vokiečių kalba dienraštis, vardu „Tageblatt fuer Litauen" (Dienraštis Lietuvai). Laikraščio tikslas, matyt, palaikyti Prūsų lietuviuose vokiečių dvasią.

•

// **Pasipiktino.** Žemiau paduodame žinomo Lietuvoje advokato, buvusio V. Dūmos atstovo, P. Leono, laišką tilpusį „Viltyje" N5, kuris turi gan žymią reikšmę lietuviškos laikraštijos atžvilgiu. Štai jis:

„Gerbiamoji Redakcija! Kai buvo steigiama „Viltis", aš iš jos sumanytojų vardų mačiau, jog ketinamas leisti rimtas spaudos organas, kuris stovės ant žmoniškumo doros, tai yra ant krikščionių doros pamato. Todel aš ir tikau būti dalininku bendrovės, kuri ją leidžia. — Dabar „Viltis" nuslydo nuo to pamato. — Mano tėveliai, kaimiečiai, mokino mane mažą gerų darbų, tarp kitų ir tokio: „alkaną papenėk", ir aš niekuomet nėsu girdėjęs, iš jų burnos, kad reikia papenėti tik kataliką-alkaną, o kitaip tikinčių alkanų nereikią. Man augant ir mokinanties tiek tikybos mokytojai, tiek ir kiti tvirtino manyje tą mano tėvelių mokslą. Būdamas Maskvos universitatės studentas, turėjau pavyzdį, kaip šelpiami studentai: tam tikra prie universitatės pašalpos draugija šelpdavo neturtėlius, **neklausdama,** kurios kas tikybos ar tautos. — Dabar „Vilties" 152 numeryje studento E. Draugelio laiške aš perskaičiau: „tegu ir pirmeiviai nelandžioja į katalikų visuomenę visokios pašalpos prašydami, siūlymais pirkti pirmeivių jaunuomenei palaikyti vakarų bilietus". Ir toks reikalavimas padėtas be redakcijos pastabos. Tas atstikimas man **rodo, jog „Viltis" nukrypo nuo to pamato, ant kurio** męs privalome stovėti. **Ir naudos** (utilitarizmo) žvilgsniu stud. Draugelio paskelbtasis obalsis yra pražutingas **mūsų tautai:** tegu, vadinasi, badu miršta mūsiškiai, męs katalikai eisime jieškoti kultūros darbininkų (agronomų, inžinierių, mokytojų ir tt.) geriau tarp žydų, rusų, vokiečių ir kitų, kad ir pirmeivių, bet ne tarp lietuvių.

Matydamas tokį „Vilties" nukrypimą, aš negaliu būti dalininku bendrovės, kuri ją leidžia, ir prašau G. R. pranešti tai kam reikia, idant manęs toliau nebelaikytų dalininku, ir išspausdinti tą mano laišką „Viltyje".

Teikkitės priimti mano pagarbos žodžius. **P. Leonas.**

Kaunas. 8/1 1913 m".

•

// **Naujas gudų laikraštis.** Netrukus Vilniuje pradės eiti katalikų gudų (baltgudžių) savaitinis laikraštis, vardu „Bielorus". Redaktorium-leidėju pasirašysiąs jaunas gudų rašytojas A. Byčkovskis.

•

// **Naujos markės.** Kiek laiko atgal pasirodė Rusijoj nauji krasos ženkleliai (markės). Jie didesnio formato, nekaip senos ir labai primena kitų valstijų krasos ženklelius. Išleisti jie Romanovų giminės jubilėjui paminėti. Tam pačiam tikslui vasario mėnesyje tur išeiti nauji sidabro rubliai.

•

// **Darbo žmonių kuopa** atsiuntė A. Bulotai tokio turinio laišką: „Nustoję tvirto kovotojo už darbo žmonių ir valstiečių reikalus, ypač veiklaus nario visiems mums brangios ir artimos darbo žmonių kuopos, naujoji Dūmos darbiečių frakcija sutartinai išreiškia Tamstai savo didelį pasigailėjimą del Tamstos neišrinkimo IV. Dūmon".

•

// **Popiežiaus sekretorius** paliepė kun. Benigni uždaryti jo leidžiamą laikraštį „Corespondence de Roma"; mat, šis italų laikraštis užstodavęs lietuvius.

•

// **Apie amnistiją.** Jeniseisko (Siberijoje) policija surašinėja politikos prasikaltėlius, trumpesniam laikui čia ištremtus. Toks surašas esąs reikalingas šiemet žadamajai amnistijai.

Irkucko policija gavo įsakymą prikalbinėti čia ištremtus politikos prasikaltėlius padavinėti prašymus caro vardu, kad jiems jų kaltes dovanotų.

Visuomenės veikėjai žada prašyti Val. Dūmos pakelti amnistijos klausimą.

Maskvos miesto dūma norinti prašyti caro amnistijos politiškiems prasikaltėliams.

Vasario 21. (s. k.), kaip praneša nekurie laikraščiai, bus paliuosuoti administrativiškai ištremti studentai ir darbininkai. Dovanojimo negausią tik kriminalistai. Teismo nusprendimu ištremtiesiems būsianti palengvinta bausmė.

Vidaus dalykų ministeris ministerių tarybai padavė sumanymą, kad, paminėjimui 300 m. sukaktuvių Romanovų giminės, reikia likviduoti visas spaudos bylas, ypač greitu laiku būsią nauji spaudos įstatymai. Tą jo nuomonę palaikė ir kiti ministeriai. Galop ministerių taryba nusprendė pavesti justicijos ministeriui plačiai išdirbti amnistijos projektą.

•

„Kelias" — tai naujas visuomenės-politikos ir literatūros laikraštis, kuris šiose dienose pasirodė Vilniuje.

Politikos savaite

AMERIKA.

Suvienytų Valstijų valdžia, kilus taip smarkiai revoliucijai Meksikos sostynėje, kur yra gana daug Amerikos piliečių, labai yra užsirūpinusi tuom savo žmonių pavojingu padėjimu, ypač kad, ateinančios nuo ambasadoriaus Wilsono žinios, patvirtina visas paskutinių dienų baisenybes. Prezidentas Taftas išpradžios, nežinodamas kaip šiame atvėjuje pasielgti, laukė tikresnių žinių, manydamas kad sumišimas tuoj aprims. Galop jis kartu su kitais ministeriais, ypač su karės ir užsienio dalykų, nutarė, kad reikia pasiųsti su atsakančiu skaitlium kareivių kariškas laivas, kaip į kelis portus rytų Meksikos, taip ir vakarų; jau išduoti reikalingi tam paliepimai.

Jei bus reikalas, tai atplaukus karės laivams į Meksikos portą Vera Kruz, kareiviai galės trauktis į miestą Meksiko, kur verda revoliucija, nuo porto iki sostynei kelios dešimtis mylių. Kareivių stotis, iškur patrauks į Meksiką, miestas Galveston, Texas'e.

Galop jei revoliucijos judėjimas Meksikoje išsiplėstų ir priimtų dar aštresnes formas, tai Suv. Valst. valdžia nutarė įvesti į šiaurinę Meksiką kelis korpusus kareivių ir padaryti visoj valstijoj tvarką.

Be abejonės Suv. Valst. valdžia pasistengtų pasinaudoti iš to Meksikos sumišimo ir paduotos jai „pagelbos", užgrobdama kokį žemės sklypą.

Paskutiniu laiku Centralinėje Amerikoje taipgi plėtojasi revoliucijos dvasia; ypač tas apsireiškė Salvadoro respublikoje, kur liko pašautas prezidentas. Jau tęnai pasiųsta šarvuočiai; manoma dar kelis pasiųsti.

Žodžiu Suv. Valst. valdžia visur stengiasi įvesti „tvarką", visur tiesią savo ranką.

Indomu, kaip visuose politikos dalykuose pasielgs, paėmęs kovo 4. į savo rankas valdžią, prez. W. Wilsonas — ar jis eis keliais Tafto ir jo šalininkų, ar pakreips viską į naujas vėžes.

MEKSIKA.

Revoliucioniškas judėjimas Meksikoje siaučia jau nuo seno laiko. Paskutiniu laiku tas judėjimas pradėjo apsireikšti vis žiauresnėj formoj; nežinia, kuom tas viskas kada-nors pasibaigs.

Vasario 9. Meksikos sostynėje to pačio vardo atsinaujino kruvina ir labai karšta revoliucija. Beveik pusė valdžios kareivių prisidėjo prie sukilėlių. Pirmas smarkus susirėmimas sukilėlių su prezidento Maderos kareiviais ištiko ties tautišku palocium. Šitame mūšyje liko užmušta apie 200 žm. ir apie 500 sužeista. Į revoliucionierių rankas pateko prezidento giminaitis. Sukilę kareiviai buvo užėmę visas valdiškas įstaigas ir prezidento rūmus; pats prezidentas buvo atsidūręs, taip sakyti, nelaisvėje, vienok paskui jis pasistengė apleisti savo rūmus. Valdžios kariuomenė po kiek laiko kovos atsiėmė nekurias įstaigas.

Kareiviai-revoliucionieriai galop įsilaužę į kalėjimą ir paliuosavo generolą Diazą, kurį prez. Madero buvo pasodinęs už kėlimą maištų. Paliuosuotas Diazas, stojo revoliucionierių vadu ir tuoj pareikalavo, kad prez. Madera atsisakytų nuo savo vietos; bet jis pasiryžo kovoti iki galui. Revo-

liucionierių skaitlius eina didyn, nes į jų eiles pristoja vis nauji kareiviai iš valdžios pusės. Kartu su ginklais. Tik pačioj kovos pradžioj juos ištiko didi nelaimė — liko užmuštas gener. Reyes, kuris buvo poliuosuotas iš kalėjimo kartu su Diazu. Sukilėlių rankose atsidūrė daug svarbių pozicijų, tarp ko ir arsenalas. Maderos padėjimas labai-labai pavojingas; jo šeimyna gavo prieglaudą japonų pasiuntinio namuo se.

Jau kelios dienos, kaip ant gatvių miesto Meksiko eina baisi karė — savėji (meksikonai) mušasi su savaisiais. Nekurie laikraščiai praneša, kad užmušta ir sužeista toje kovoje laike šešių dienų apie 4,000 žmonių.

Gan daug namų visai sunaikinta; centrališkas parkas taipgi turi baisią išvaizdą.

Diazas yra senojo pavarytojo prezidento giminaitis, užtai šitą sumišimą greičiau pakėlė atžagareiviai.

Einant tokiai karštai kruvinai kovai mieste Meksiko, pasidarė pavojus visiems ramiems gyventojams, o taipgi ir svetimtaučiams. Tarp ko trįs amerikonai liko užmušti. Paskui granatomis buvo apardytas Amerikos konsulatas.

Suv. Valst. ambasadorius Wilson'as šaukėsi į Washingtoną, idant būt jam ir Meksikoj gyvenantiems Amerikos piliečiams suteikta apsauga, prisiunčiant kariškus laivus ir įvedant kareivius į Meksikos valstiją Ambasadorius davė keliuose namuose už miesto Meksiko del 600 moterių ir vaikų prieglaudą. Galop jis kreipėsi į prez. Madero ir gen. Diazą, reikalaudamas apsaugoti svetimų valstijų piliečius; vienas ir antras išreiškė nuomonę, kad didžiausiu judviejų pasisteńgimu yra apsaugoti svetimtaučius.

Paskutinios žinios praneša, kad prez. Mađero atsisakė nuo savo vietos, kurią dabar užims Fr. De La Barra. Kova tarp revoliucionierių ir valdžios kareivių jau sustojo.

CENTRALINĖ AMERIKA.

Centralinė Amerika apimta kokiu-tai nepaprastu judėjimu. Nekurie laikraščiai praneša, kad tėnai manoma sutverti naują respubliką, susidedančią iš sekančių valstijėlių: Honduras, Nikaragua, Columbija, Gvatemala ir Salvador (paskutinioje valst. šiose dienose mirė sužeistasis prezidentas).

Revoliucionieriai mano pirmiau siai prašalinti dabartinę tų valstijėlių valdžią, o paskui viską sutverti ant naujų pamatų.

Prezidentas Taftas išleido karės departamentui paliepimą pasiųsti į Centralinę Ameriką keturis šarvuočius.

BALKANŲ KARĖ.

Sunku apsakyti, kaip pragaištinga dabar yra atsinaujinusi Balkanų karė. Tūkstančiai žmonių krinta ant karės laukais; krauju pasriuvo visos kova apimtos vietos. Tartum kokia-tai viršgamtiška jiega užkerėjo ir kaman duoja visais Balkanų pussalio gyventojais. Priešai stengiasi viens kitą sunaikinti, nors tam reiktų paaukauti dešimtis, o gal ir šimtus tūkstančių kareivių.

Žymiausi atsinaujinusio Balkanų karės pūnktai, kur apsireiškia tos baisybės, yra sekanti: Adrianopolis, Čataldža, Gallipoli, Bulair (paskutiniuoju du ant Gallipolio pussalio), Janina ir Skutari.

Adrianopolis be perstojo bombarduojamas iš 400 kanuolių; miestas apimtas ugnimi. Kaip pranešama, bulgarai aplink Adrianopolį turi virš 400,000 kareivių; reikalui esant, talkon gal pribūti apie 50,000 serbų.

Bulgarai nedaleidžia išeiti kitataučiams iš apgultojo Adrianopolio. Šiose dienose bulgarai paėmė nelaisvėn virš 1,000 turkų, kurie, išėję iš miesto, norėjo užpulti ant bulgarų. Nors yra nuostoliai iš abiejų pusių, bet turkų nesulyginamai didesni. Turkų laikraščiai tvirtina, kad Adrianopolyj užtektinai yra ginklų, maisto ir kareivių; miestas gal laikyties apie keturis mėnesius.

Štai ką maž-daug pagarsino vienas iš gabjausių Turkijos karės vadų Adrianopolio komandierius Šukri Paša: „Visoj Turkijos historijoje nerandame tokio bailaus generolo, kuris būt atidavęs dručiausią pasaulyje tvirtovę žiauriam kraujo troškančiam neprieteliui. Aš taipgi nebūsiu tokiu bailiu. Aš greičiau paaukausiu savo kareivius iki paskutiniam žmogui, palikęs revolveryje del savęs paskutinę kulką, ir jei pamatysiu, kad tolimesnis priešinimos visai bereikalingas, aš pasistengsiu apie pražutį 40,000 bulgarų šitame mieste ir aplinkui jo. Vaikus ir moteris aš pavesiu svetimtaučių konsuliams. Aš pasielgsiu taip, kaip bulgarai pasielgė su beginkliais turkų sodžių gyventojais — jų moterimis ir vaikais. Galop aš atkreipsiu kanuoles ir šautuvus į gražiausius mano mylimo miesto namus ir ugnimi ir geležimi paversiu jį į krūvą griuvėsių.

Tada, palikę ugnimi apimtą miestą, mano narsus kareiviai prasimuš per eiles neprietelių, nors jų būt millionai. Jie — ar su garbe visi numirs, ar liks pergalėtojais!"

Turkų kareivių Adrianopolyje skaitoma apie 45—50,000.

Ties Čataldžos labai smarkių susirėmimų nebuvo. Galop prie jos sunku bulgarams prieiti, nes toj vietoj gan daug klampynių.

Didžiausi mūšiai buvo ant Gallipolio pussalio — ties miestu Gallipoli ir Bulair, kuris stovi prie inėimo į tą pusalį. Anot vienų pranešimų pas Bulair krito apie 6,000 ir sužeista liko apie 10,000; kitos gi žinios praneša, kad mūšiuose ties tų dviejų miestų užmuštais turkų krito apie 15,000, o į nelaisvę papuolė apie 10,000 su ginklais ir daugybe kanuolių; tiek-pat buvo sužeistų. Bulgarų nuostoliai sulyginant maži.

Užėmę Galipolio pussalį, bulgarai galės lengvai paimti patį Konstantinopolį, nes tada galės čion prisiartinti Graikijos laivynas.

Mūšyje ties Skutari juodkalniečiai užėmė visas gerąsias pozicijas, o pagal kitų pranešimų Skutari jau paimtas.

Čia šiose dienose taipgi buvo smarkųs mūšiai — juodkalniečių ir serbų krito apie 2,500, turkų gi apie 5,000; taipgi labai daug sužeistų iš abiejų pusių.

Turkai visur neša didžiausius nuostolius — jiems gręsia pražūtis. Iš Londono pranešama, kad Turkijos valdžia kreipėsi į Anglijos valdžią, prašydama įsikišti į Balkanų karę ir sustabdyti ją, bet Anglija kol kas atsisakė. Turkija veda slaptas derybas ir su kitomis valstijomis.

Mahometų bažnyčios galva išleido atsišaukimą į visus mahometonus Rusijoj, Europos Turkijoj, Indijoj, Marokoj ir Algerijoj, kviesdama juos sukilti prieš krikščionis, kurie užpuolė ant šventos Allacho žemės, terioja žmones ir niekina tikėjimą.

Šitas atsišaukimas gali dar daugiau sukelti turkus.

BULGARIJA IR RUMUNIJA.

Konfliktas tarp Bulgarijos ir Rumunijos liko užbaigtas. Bulgarija sutiko pavesti Rumunijai už nesikišimą į karę plotą žemės (Silistrijos dalį), už ką ji duoda nekurį piningišką atlyginimą.

JAPONIJA.

Vasario 10. Tokiojos mieste (sostynėje) iškilo ūmai riaušės, kurių priežastimi buvo atžagareiviškas elgimasi ministerių pirmininko ir kitų ministerių ir tankųs konfliktai su parlamento atstovais. Liaudis pamatė tame ardymą valstijos konstitucijos ir pasiryžo prašalinti visą ministeriją.

Minios žmonių užpuolė ant premiero princo Tara Kotsuros ir pradėjo į jį mėtyti akmenimis ir kitais dalykais. Žmonės pareiikalavo, kad jis su kitais ministeriais atsisakytų nuo vietos.

Paskui minia metėsi ant Katsuros namų, o galop ir ant visų valdiškų įstaigų ir valdžiai prielankių laikraščių spaustuvių. Daug namų liko išardyta ir sudeginta gatvinių tramvajų (karų). Didžios žmonių minios taip sujudo, kad tik-tik kareiviams ir policijai pasisekė ją sulaikyti.

Tose riaušėse 6 žmonės liko užmušti ir 6 sunkiai sužeiisti.

Princas Tara Katsura su visa ministerija padavė imperatoriui rezignaciją.

Žmonės yra pasiryžę tvirtai stovėti už konstituciją ir nenusileisti ministeriams.

Iš Visur.

× **Nelaimė sutiko atradėjus pietinio poliaus** (žemės ašygalio). Christchurch, Naujoji Zelandija. Vasario 10. į visus žemės kraštus pasklydo gedulinga žinia apie žuvimą poliaus kraštų tyrinėtojų, vadovaujant kap. Robertui Scott'ui.

Kap. Rob. Scott'o laivas „Terra Nova" sausio 18. (š. m.) atplaukė į paskirtą vietą, kur jis turėjo sutikti grįžtančią nuo pietų poliaus ekspediciją kartu su kap Rob. Scott'u.

Čia buvo sutikta tik viena dalis tos ekspedicijos, kuri ir pranešė, kad kapitonas Robertas Scott'as su savo keliais draugais pasiekė pietų polių (ašygalį) sausio 18 d. 1912 m.; bet jie visi, grįždami atgal nukankinti bado ir šalčio, gavo galą tarpe amžinų ledynų, kilusios audros sukuryje — kovo 29 d. 1912 m.

Pietų polio buvo taipgi pasiekęs Amundsen'as gruodžio 17 d. 1911 m., ką ir patyrė Scott'as, radęs tėnai paliktus Amundsen'o ženklus.

Tik praėjus 8 mėn. augščiau paminėta partija tos pačios ekspedicijos užėjo jų kūnus, o kartu užrašus apie viską, ką Scott'as su draugais patyrė poliaus šaltuose kraštuose.

Kartu su kap. Scott'u sutiko mirtį D-ras Edv. A. Wilson'as, leiten. H. R. Bowers'as, ofic. Edg. Evans ir kap L. E. G. Oates.

Taip nelaimingai užsibaigė ta stebėtinai drąsi ekspedicija į nežinomų ledų kraštus, kur ant kiek vieno žinksnio grūmoja mirtis.

Kiek metų atgal drąsuolis kap. R. Scott'as su savo draugais apleido Angliją, kuri suteikė visas išlaidas tai ekspedicijai, ir su didžia viltimi ir pasišventimu leidosi pietinių kraštų link. Jis troško ištirti nežinomus ir dar nepasiektus kraštus ir tuom patarnauti žmonijai; bet kartu sutiko sau mirtiną nelaimę.

Scottas ir jo draugai, matydami savo mirtį, stengėsi daugiau padaryti užrašų, kuriais galėtų pasinaudoti kiti tyrinėtojai; buvo taipgi palikti atsisveikinimo laiškai ir vedamas dieninis, ką ir atrado pas jų lavonus.

Nors jie žuvo, bet jo vardas auksinėmis raidėmis liks įrašytas į žmonijos historijos lapus. Scott'o darbai, jo drąsa ir pasišventimas ilgus laikus bus minavojami visų žmonių, o ypač anglų tautos, prie kurios jis prigulėjo.

× **Poni Scott mano sutikti vyrą.** Honolulu. Žuvusio kap. Rob Scott'o žmona, nieko nežinodama apie savo vyro nelaimmę, ant laivo „Aoraugi" važiuoja į Naująją Zelandiją su viltimi sutikti tėnai grįžtantį iš tolimos kelionės vyrą.

× **Kaizerio Vilhelmo duktė.** Berlin'as. Vasario10. Berline paplito žinia, kad vienatinė kaizerio duktė princesa Viktorija Luiza išeina už vyro — už hercogo Ernsoto August Kumberlando. Šita žinia labai pradžiugino plačias vokiečių minias.

× **Suv. Valstijų ambasada** Paryžiuje, kaip pranešama nuo vasario 13. turi išsikraustyti iš užimamo jaja namo iki balandžio 15. Ambasada buvo užėmusi tą vietą laike 15 metų.

× **Karės aukos.** Atenai, Graikija. Pranešama, kad Janinoje yra sužeista ir sergančių virš 10,000 žmonių.

× **Serbų-juodkalniečių** kareivių skaitlius, apsupusių Skutari siekia 75,000.

× **Norėjo išsigelbėti.** Londonas. Prasidėjus Galliponio bombardavimui, vietiniai gyventojai norėjo išsigelbėti ant Turkijos transportais; bet a t nelaimės keli iš jų su žmonėmis apvirto, nuog ko žuvo keli šimtai jieškojusių pagelbos.

× **Turkai jieško paskolos.** Londonas. Turkai mato, kad jie greitu laiku bus priversti priimti visus koalicijos reikalavimus, nes jie nebegalės vesti toliau karės iš priežasties galutino ištuštėjimo valstijinio išdo. Taigi jie kreipiasi į Europos valstijas, kad jos sušelptų juos; bet niekur nesuranda užtarėjų, nors Austrija ir atjaučia jos blogam padėjimui.

× **Užmušė social-demokratų vadą.** Vienna, Austrija. Vasario 12. ant geležinkelio stoties tapo užmuštas vadas s.-d. part. Austrijos parliamente Fr. Schumeier. Suareštuotas piktadarys pasirodė esąs broliu plačiai žinomo socialistų atstovo P. Kunschak'o.

× **Išradėjas** gyduolių prieš tuberkulosą Fr. F. Friedmann, kaip pranešama iš Berlimo vasario 18 pribus į New Yorką ant laivu Kronprincessin Cecilie.

Iš Lietuvos.

Dekanas Gintautas. Garsus Vilniaus gubernijos lenkininkas dekanas ir Eišiškių klebonas kun. Gintautas-Dzevaltovskis keliamas į Gardino gub. be teisių būti dekanu. Vidaus reikalų ministerija pripažino jo veikimą kenkenčiu šamiam gyventojų sugyvenimui ir pareikalavo iš Vilniaus vyskūpijos valdytojo jį iškelti.

Naujas išradimas. Ūkininkas Ralys iš Antkapinio (Reseinių pav.) senai galvojas, kaip pagerinus krosnis, išradęs virtuvei gelžius ir kambariams šildyti krosnį. **Išradimas ne tik pagerinąs tuos padarus, bet kuone per pus sutaupąs kurą, o tai šiandien besibaigiant Lietuvoje miškams begalo būtų svarbu.**

Išradėjas savo išradimą laiko paslaptyj ir, regis, nori susitart su „Vilija", delei išradimo užpatentavimo ir sunaudojimo.

Vargovaikis.

Sukčių lioterija. Po Kauno g. miestelius žydai važinėja su lioterijomis. Atvažiuoja į kokį-nors miestelį, atidaro savo sukčių lioteriją ir pradeda iš žmonių piningus viliotii. Susistato visokių blizgučių, porą šiek-tiek brangesnių daiktų, mat, kad labjau žmones privilioti, ir pradeda žmonėms akis dumti. Kas-nors kokį nieką išloš, tai žmonės visu urmu puolasi bilietų pirktų. O bilietai nepigus — po 30 k. ir po 1 r. Negražu mūsų žmonėms, kad taip duodasi save vilioti! **Petras.**

Degtinė priveikė. Daukučių sodž. Kupiškio valsč. M. 3 dienas gėręs grįžo mišku namo. Su savim nešėsi dar buteliuką degtinės, mat, kad drąsiau būtų eiti. Tačiau tik jau į trečią dieną rado jį miške negyvą su buteliuku rankoje. Pusė dar buvo išgerta, bet kitos pusės jau nebepriveikė — mat, jį degtinė priveikė. **P. R.**

Pirmas Laukaičio žygis. Suvalkų gubernijoje, kaip žinoma, yra kuningų palaikoma ir proteguojama komercijos bendrovė „Žagrė", kuri pastaruoju laiku praplatinus savo veikimo programą, norėtų apimti savo prekybą lietuvių tarpe ir kitose gubernijose, būtent Kauno ir Vilniaus. Per rinkimus Suvalkuose kun. Laukaitis, kaip girdėjome, prisižadėjęs, jeigu būtų Dūmon išrinktas, kiek galint ministerijoje šitą Seinų kuningų mylimąją įstaigą užtarti ir jai ko tik galima išprašyti. Jis rinkikams žadėjęs iš valdžios net išrūpinti „Žagrei" mažais nuošimčiais paskolą, kad jiji galėtų savo apyvartą padidinti!.. Dūmos atstovu tapęs kun. Laukaitis, žinoma, pasirūpino duotojo prižadėjimo laikyties, jis prašęs, kad „Žagrei" būtų suteikta pašalpos 10000 r. gyvulių veislei Suvalkų gub. pagerinti. Tačiau departamentas, nežiūrėdamas tokios augštos protekcijos, atsakęs „Žagrei", jei norėtų gauti pašalpos, jai priderėtų kreiptie į kokią didesnę centralę ūkio draugiją, nes jis su tokiomis mažomis, kaip „Žagrė", įstaigomis nepalaikąs jokių santikių. Prieg tam pataręs, kad „Žagrė" kreiptųsi tuo tikslu į „Latvių Ūkininkų Draugiją"...

Darbo žmonių kuopa atsiuntė A. Bulotai tokio turinio laišką: „Nustoję tvirto kovotojo už darbo žmonių ir valstiečių reikalus ypač veiklaus nario visiems mums brangios ir artimos darbo žmonių kuopos, naujoji Dūmos darbiečių frakcija sutartinai išreiškia Tamstai savo didelį pasigailėjimą del Tamstos neišrinkimo IV Dūmon".

Tetervynai, Panev. pav. Nesenai į mūsų kaimą pas ūkininką J. Lapėną atsidangino sargybiniai neva kratos darytų. Ūkininkas geruoju atidavė jiems šautuvą, bet jie pareikalavo dar revolverio. Ūkininkas atsisakė duoti, nes neturėjo. Tada sargybiniai suėmę jį už rankų pradėjo jį mušti: pramušė kelias skylias galvoje. Vėliau paaiškėjo, kad jisai tikros savo motinos buvęs įskūstas del ginklų laikymo. Įmuštasis ūkininkas padavė sargybinius teisman. **Ignacas Gudas.**

Plungė, Telš. pav. Gruodžio 22 d. pr. m. žemaičių virišininkas nagrinėjo mūsų valsčiaus „ponų" bylą; kaltinami yra visi valsčiaus teisėjai, be vieno, ir raštininkas, del kyšių ėmimo. Apskundė juos vietinis gyventojas Ž. Žemiečių viršininkas nepabaigė nagrinėti tos bylos — žada pavesti dar ištirti tyrinėtojui. Byla kilo iš to, kad pralošė bylą valsčiaus teisme, tuo tarpu jis pasirodo, kad jo priešas papirkęs teisėjus ir raštininką.

Šit jau antra byla yra užvesta ant mūsų valsčiaus „ponų" (žiūr. „L. Ž." N 98—1912 m.).

Vertėtų valstiečiams pasirūpinti išrinkti blaivius, sąžiningus vyrus, tada nekiltų tokių bylų.

Tikrasis.

Žemaičių Kalvarija. Nekartą teko girdėti, jog klubas „Artojas" esąs vien ištvirkimo lizdas, bedieviška įstaiga. Girdėjau, jog klebonėlis vaišinęs žandarą ir prašęs, kad šis pasistengtų klubui „pakišti koją". Antstoliui esą klebono pranešta, jog klube ne tik susirenka girtuokliai, bet ir geria.

Norėdamas įsitikrinti, ar čia tiesa kalbama, Kalėdų antrą dieną nuėjau patsai kluban. Na ir ką gi pamačiau. Jaunimas bežaidžiąs, keli seniai besėdį, bešnekučiuoja, kitas beskaitąs laikraštį. Kas čia blogo, manau, sau, kame tų paskalų teisingumas.

Matyt, kad šunelių esama ir šv. Kalvarijoj, tik vargu jiems seksis. **J. Van.**

PAPILYS, Zarazų pav. **Naujas „Liet. Uk." „priedas".** Nuo pradžios gruodžio mėnesio š. m. mums visiems „Liet. Uk." skaitytojams pradėjo eiti iš Vilniaus „Viltis". Nesuprantame ar tai „Viltis" pradėjo eiti „Liet. Uk." priedu, ar mums „bedieviams" užsakė koks-nors geraširdis dievobaimingąją „Viltį", kad mus tokiu būdu prie Dvasios Šv. atvertus. **„Išgama".**

NAUMIESTIS, Suv. gub. Šiemet pas mus kitaip kalėdojama. Velykinės kortelės išduodamos su numeriukais, o kiekvienas numeriukas užrašoma kam duodamas. Per išpažintį atimtosios kortelės parodys, kieno išpažinties būta ir kas visai nėjo. **N.**

KALVARIJA, Tel. pav. Nesenai buvo Kalvarijos vyrijos sueiga. Pažymėtinas vienas nutarimas. Čia liadies mokykla neturi savo namų, o nusamdyti patogių namų taip-pat negalima. Prisieina samdyti koks yra. Šioj sueigoj vienu balsu nutarė prašyti valdžios paskirti 4 tūkst. rub. mokyklos namams pastatyti. Vyrija apsiima suvežti medžiagą. Už tokį nutarimą kalvariškiai pagirtini! **J. V.**

LUKŠTUOSE, Ežerėnų paviete. Užsidarė „Saulės" mokyklėlė. Spėjama, kad gyvuoti negalėjusi del lėšų stokos.

(„Liet. Uk.")

RAGUVIEČIAI, Ukm. pav. nori įsteigti savo vaikams miesto mokyklą. Prisideda valstiečiai, priesideda miestiečiai, dvarponiai, visi tariasi, kaip čia miesto mokyklą turėti. Padavė prašymą. Ateina iš valdžios atsakymas: duokite trims metams butą iš 14 kambarių, tai ir turėsite miesto mokyklą. Taigi sukruto, sujudo raguviečiai jieškoti miesto mokyklai buto, renka tam butui nusamdyti piningus. Pasižada kykla bus. et Nir ir man, klausant vienas, pasižada kitas, tačiau piningų vis permaža, o ir toksai didelis butas sunku Raguvoj rasti. Ką bedaryti? Vėl prie valdžios kreipiasi, derasi, ar negalima pradžiai mažesnio buto? Valdžia, rodos, suminkštėjo, truputį rodos atsileido. Raguviečių širdjs linksmesnės, trina rankas: mokykla bus. Net ir man ,klausant jų žodžių, linksmiau pasidarė.

Vėl naujame kampelyj daugiau šviesos sužibės. Kad tik vyrai bedirbę nestotų, rankų nenuleistų, juk tai tik darbo pradžia.

Ogi raguviečiai turi jau ne vieną mokyklą.

Jau dabar turi beņt pusę tuzino mokytojų, bet vis jiems dar maža. Užgirdo raguviečiai, kad inžinieriai mano gelžkelį šale Raguvos tiesti, bet stotį paskyrė net už 6 vartsų nuo miestelio. Bėga raguviečiai pas inžinierių, gražiai prašo:

— Pastatykite mums stotį arčiau miestelio, duosime dovanų.

— Duokite 2200 r. tai ir pastatysime arčiau; dabar mums nuo pat Panevėžio reikia išnaujo tyrinėti, naujai planus daryti, — atsako didžiagalviai, ir tolau savo darbą varo.

Sujudo—sukruto raguviečiai, vargais negaliais surenka tik 1500 r. Inžinieriai del tokių piningų su raguviečias nė burnos aušnti nenori. Raguviečiai vėl muša inžinieriams telegramą:

—Susimildami, priimkite tuos piningus, pastatykite stoti arčiau, daugiau piningų surinkti negalime.

Inžinieriai susimylėjo ir prižadėjo stotį pastatyti ne toliau 1½ varsto nuo miestelio. Raguviečių net veidai nušvito, džiaugiasi, kad arti gelžkelį turės, tuomet miestelis dar labjau pakils, pagražės, paturtės, dar gyvesnis pasidarys.

Ir kokias čia visuomenės įstaigas rasite! Taupomai- skolinamoji kasa, vartotojų draugija, ūkio ratelis, Blaivybės draugija, monopolis, gyva pekla alndžių, ir šiaip visokio plauko karčiamų nesuskaitysi, ypač jeigu skaitytum ir slaptas karčiamas. Užtai turbūt skeptikai-raguviečiai ir kalba:

— „Blaivybė'' bujoja, o blaivybė merdi.

Norėjo „Blaivybė įsteigti kningyną-skaityklą, tačiau valdžia neleido: daug skaitysite, perdaug išmintingi liksite, girdi.

P. Ruseckas.

Nepaprastas vinčius. Sausio 8 Vilniaus katedroje buvo Lenskio, Vilniaus pav. ir gr. Plateraitės iš Kietaviškės par. Trakų pav. vinčius. Juos suvainikuoti atvyko net pats visos Rusijos Metropolita kun. arcivyskūpas Kliučinskis. Kuningo Kliučinskio atvykusio 7 sausio patikti stotyje susirinko Vilniaus dvasiškijos tūzai ir policmeisteris. Kun. Kliučinskis apsigyvenęs gr. Tyškevičienės rūmuose. Žadąs būti iki sausio 13 dienai.

Kaip girdėjome, vestuvės būk tversiančios visą savaitę.

Liaudies mokykloms. Švietimo ministeris paskyrė 15,190 rub. Kauno gub. inkūrti 28 pradines mokyklas.

PANEVĖŽYS. Iš laikraščių jau žinoma apie Panevėžio bažnyainį chorą, p. Marijošiaus vedamą, kur iš apylinkės chorų visdelto skaitosi geriausis — puikiai gieda bažnytines ir svietiškas kompozicijas. Dabar Panevėžyj susidarė dar 3 chorai: 1 — vietinių žytiečių draugijos choras, susidedantis iš vienų mergaičių žytiečių; 2, prie naujosios bažnyčios mokinamas, susideda daugiausiai iš lenkų; vedėjas koks-tai vargonininkas; 3, vietinės „Aido'' draugijos choras, susideda iš nemaža žmonių, vedėjas p. Balčas.

Brazykas.

Lietuvių portland-cemento fabrika. Laikraščiuose jau buvo minėta apie prof. inž. P. Juodelės sumanytąją cemento fabriką pas Pamerklio kaimą Trakų paviete. Fabrika yra jau pastatyta ir prideramai intaisyta. Delei lytingo rudens oro ir tilto statymo ant plačios Merkio upės darbas buvo kiek susitrukdęs, nes tik šiomis dienomis galima bus atgabenti reikalingas fabrikai mašinas. Cemento išdirbimą manoma pradėti kovo mėnesyje. Kalkės cementui dirbti čia jau prie fabrikos esančios labai geros, o jųjų sluogsnis turįs 2—3 sieksnius storio. Sulyg šiol daug žmonių turėję gerą uždarbį prie fabrikos.

Rusai-tautininkai Vilniuje. Veikėjas Kon'as skundžiasi „Graž, kad ačiu dabartiniam Vilniaus gubernatoriui Veriovkinui, rusai-tautininkai Vilniuje subankrutavę.

Vilniaus gubernatorius Veriovkinas pasilieka savo vietoje, kaip ikišiol buvęs, ir niekur nekeliamas. Šią žinią skelbia „Vil. Viestnik'' kaipo valdžios organas.

Jurbarko 4-klasę mokyklą lanko: 40 lietuvių, 30 žydų, 20 rusų, 10 vokiečių, 3 lenkai, 1 čekas mokinys. Sulyg tikybos mokiniai išsisklaido šitaip: 56 katalikai, 20 pravoslavų, 30 žydų 9 liuteriai.

GARLEVA, Suv. gug. Gruodžioi 18—19 dieną ir naktį siautė didelės audros. Daugelyj vietų audra nudraskė namų kreigus. Tai-pat ir ne vieną sulaužė malūną. Miškuose privertė daugybę medžių.

— Šiuos metus mūsų žmonelės labai pradėjo sirgti delei blogų orų. Jau praėjo ir Kalėdos, o nėra jokios žiemos. Daugelyj vietų ūkininkai aria laukus. Vien tik atdrėkiai tai blogiausi žmonių sveikatai laikai.

S. Jokubauskis.

MAŽEIKIAI, Šiaulių pav. Pas mus štai kas girdėti. Naikių visas sodžius, pirmiau prigulėjęs prie Viekšnių parapijos, vyskupo įsakymu priskirtas yra prie Mažeikių parap. To paties sodžiaus 12 ūkininkų, būtent mažoji dalis, nenorėdami pasiduoti tam įsakymui, nepriiminėjo Mažeikių kalėdninkų ir visomis keturiomis spyrėsi ir kratėsi nuo Mažeikių par. Tuotarpu gi tos pačios Viekšnių par. Krakių sodžiau ūkininkai, būdami nuo Mažeikių miestelio toliau dar, negu Naikiai, nes yra kaip tik dar už jų, meldė, vyskupo pavelyti jiems prisidėti prie Mažeikių par., bet kadangi norinčiųjų atsirado tik mažesnė dalis, todel leidimo ir negavo. Bet atsirado ir tų 12 tarpe 4 ūkininkai, kurie, matydami, užsispyrimu nieko nepešią, prisidėjo iš liuosos valios prie Mažeikių par. Lig šių metų tie 12 ūkin. nebuvo kalėdojami nei Mažeikių, nei Viekšnių kuningų. Viekšnių dekanas kun. Jarulaitis dar 1910 metais norėjo juos iškalėdoti, bet parapijonims padavus meldimą vyskupui to jam neleisti, jam tai buvo užginta ir tą kartą nebekalėdojo. Bet šiemet lapkričio 27 d., kuomet kaip tik į Mažeikius atvažiavo naujas klebonas, Viekšnių kuningui vikriai apsisukus, minėtą atkakliųjų tuziną šį kartą jau pasisekė iškalėdoti.

Taip tai Viekšnių kuningų lengvai prasilenkiama su vyskupo įsakymu. **Parapijonis.**

(„Liet. Žin.'')

Pasiutusi karvė Vilniuje. Gruodžio 25 dieną apie 12 valandą, kuomet turėjo ateiti traukinys, stotin atbėgo pasiutusi karvė. Tarp pasažierių pakilo triukšmas. Žandarų unter-oficieras norėjo sulaikyti ją kardo makštimis, bet karvė, jam sudavė ragais krūtinėn taip stipriai, kad jis tęn-pat pakrito. Geležinkelio tarnautojai ir pasažieriai, gelbėdamiesi lindo po vagonais. Karvė-gi, pribėgusi pervažiavimą, pasileido miestan, ir nežinia kuomi viskas būtų baigęsis, jei nebūtų pasitaikęs automobilius, kuriuomi žandarai priviję karvę nušovė.

KIVYLIAI, Telšių apskr. Kivyliuose sudegė dr. Kauneckio tvartas. Ugnyje žuvo 21 arklys ir 20 karvių, 30 karvių pavyko išgelbėti. Ugnis pakilo iš žibintuvo, kurį pavertė nusitraukęs jautis. Nuostolių priskaitoma apie 50,000 rublių. **D. V.**

ŽIDIKAI, Telšių apskr. Kūčioje (groudžio 24 d.) Jonas Gausula eidamas į pirtį paslėpė namie 10 rublių. Sugrįžęs namon, nerados, paklausė pačios, bet, tai atsisakius, per dantis pasakė: „Palauk, aš parodysiu štuką!'' Vakarop, betemstant, užlipęs ant grįčios augšto, pasikorė... **M. Sk.**

(„Rygos Naujienos''.)

EIŠIŠKĖS, Lydos apskr. Pasklydus po laikraščius žiniai apie iškėlimą iš Eišiškių kun. Gintauto, parapijonis lenkai, ypač tercijonai, sujudo rūpintes, kad kun. Gintautas liktų vietoje. Dabar po parapiją vaikščioja žmonės, kurie renka iš žmonių parašus, kad vyskupijos valdytojas kun. Gintauto nekeltų iš Eišiškių. Sausio 8 d. toks žmogus (tercijonų viršininkas) buvo Naujadvario sodžiuje ir eidamas iš pirkios pirkion ir liepė visiems rašyties ir lietuvius, kurie ne labai norėjo duoti parašų, gazdino, kad jiems būsią bloga, kad jie gausią mušti. Ir prigazdinti žmonės dėjo savo parašus ant jiems kišamo poperio. Paskui tokiuo pat būdu rinko parašus Vežonių sodžiuje. **V.**

DELTUVA, Ukmergės apskr. Gruodžio 26 d. 1912 m. buvo visuotinis blaivininkų susirinkimas. Visuotinis susirinkimas be kitų dalykų nutarė: 1) Duoti prašymą valdžiai, kad netvirtintų jokių valsčiaus viršininkų ne blaivininkų, o šventadieniais uždrausti aludes. 2) Prašyti dvarininkų, kad jie neduotų savo tarnams jokių svaiginamųjų gėralų ir drausti girtuokliauti, nes Deltuvos parapijoje daugiausia girtuokliauja dvarų tarnai-ordinarčikai, o del to dažnai prasideda barnės ir peštynės. **P. K.**

SKAUDVILĖ, Raseinių apskr. Skaudvilės miesčiukas turi didelių turgų, atvažiuoja pirkliai iš užsienio, kartais net nuo-pat Berlino. Gal del tos priežasties ir skyrius yra. Geria čia ne tik vynė, kaip kituose pasienio miesteliuose, nors čia ir „Blaivybės'' skyrius yra. Geria čia netik vyrai, bet ir moterįs ir kuoblogiausia, kad geria daug anodijos ir visokių „leduvkų''. Po kiekvieno tokio turgaus, kurie čia esti antradieniais, jei patinki vežimą grįžtančių iš turgaus, tai junti nuo jų einant degtinės ir anodijos kvapą. **Geras.**

Joniškio bylos skardas. Senatas atsiuntė Vilniaus teismo rūmams įsakymą išpildyti teismo nutarimą, kuriuo, kaip žinome, dvarininkas Zajončkovskis gavo metus, nuomininkas Ivanovskis—8 mėn. ir valstiečiai: Šimėnas, Palyta, Žička, Kazlauckas ir Stasys ir Adomas Grigai — po 6 mėn. kalėjimo už lenkų riaušes Joniškio bažnyčioje.

Vilniaus advokatai. „B. V.'' praneša, kad Vilniaus advokatams prašant, vyriausybė žadanti vasario mėnesyj įnešti V. Dūmon sumanymą apie įsteigimą prie Vilniaus teismo rūmų prisiekusiųjų advokatų tarybos, kaip yra visuose dideliuose miestuose. Drauge būsiąs įneštas sumanymas apie įsteigimą tokios pat tarybos ir prie Kievo teismo rūmų.

PANEVĖŽYJE nuo naujų metų bažnyčioje per votivą pradėjo lenkiškai giedoti, iki šiol buvo lietuviškai giedama. Lenkai vėl vieną „placówkę'' laimėjo.

Vapsva.

PANEVĖŽYJE šiomis dienomis norėjo nusiskandinti vienas valdininkėlis, bet, pabijojęs mirties, iš upės išplaukė, tik nuo tilto šokdamas į upę gerai susitrenkė; upė buvo užšalusi ir kritimu reikėjo ledą pramušti; jam ir pasisekė, bet netrukus pasirodė jis kitoj aketyje ir pradėjo pagalbos šaukti; tik jisai ir pats išsigalbėjo iš jos. **Matęs.**

Viešasis telefonas. Nuo sausio 1 dienos vyriausioje Vilniaus pačto stotyje atidarytas viešasis telefonas. Juo naudotjes gali kiekvienas, užmokėjęs 15 kap.

Miesto biudžetas. Miesto taryba jau galutinai nustatė Vilniaus miesto biudžetą 1913-tiems metams. Miesto tarybos apskaitymais Vilniaus miesto ineigų ir išleidų bilansas 1913-tais metais sieksiąs 1,716,390 rub.

PANEVĖŽYS. Sausio 3 d. buvo pradedamųjų mokyklų mokiniams eglutė. Mokinių, šiaip vaikų ir sauaugusių prisirinko pilna gaisrininkų salė. Tik bevaidinant „Šaltį senelį'' poperinėmis rožėmis išsipuošusi mergaitė staigu nuo eglutės žvakutės užsidega. Ugnis augštai pasikelia. Vaikai, šaukdami „degame, gelbėkit'', puolė prie durių, viens kitą verstdami mindydami. Nuo mergaitės buvo užsidegęs mokytojas ir mokytoja. Juos visus užgesius, pakėlė uždanga ir pradėjo šaukti, kad gaisro nėra. Publika nurimo, tik kelīolika vaikų liko gerai aplumdytų, o vienas visai apalpęs. Užsidegusiajai mergaitei nusvilo plaukai, apdegė krūtinė, veidas ir rankos, ji dabar sunkiai serga, bet yra vilties, kad sugis. Del tos liūdnos priežasties nė šokių po vaidinimo nebuvo. **Vapsva.**

MARIJAMPOLĖ, Suv. gub. Kaži-koks A. Buvarskis iš Marijampolės išradęs naują būdą statyti nedegamuosius ir pigius namus. Naujoji medžiaga sutaisyta iš drožlių, molio ir cemento. Ji esanti pusiau pigesnė, negu visos kito ligšiol vartojamos tam lygios medžiagos.

TELŠIAI. Naktį iš sausio 2 į 3 dieną Kapų gatvėje vaikinas užmušė iš kerštо žmogų V. N. Kaltininkas suareštoutas. Kiek pirmiau nuskendo ežere du vaikai, kurie čiaužydami ledu inkrito į aketę. **K.**

KRETINGA, Telšių apskr. Muitinės ekspertas, inžinierius Prapuolenis, kuris išbuvo mūsų krašto pasienyje 6 metus, dabar keliamas į Irkucką. **A. B.**

(„Viltis''.)

Iš Amerikos.

Imigracijos bilius. Washington, D: C. Nesenai priešai ir šalininkai imigracijos biliaus buvo sušaukti į Baltąjį Namą, kur prezidentas Taftas padarė savo rųšies teismą, kad išgirsti įvairias nuomones kaslink to dalyko.

Didžiausiu imigracijos priešu pasirodė Amerikos Darbo Federacijos atstovas, kuris prirodinėjo, kaip imigrantai trukda abelnai darbininkų susipratimą Suv. Valstijose ir numuša darbo kainas.

Taftas, kaip pranešama, nutarė uždėti ant to biliaus savo „veto''.

Pasekminga operacija. Michigano Universitatės klinikoje buvo padaryta stebėtina operacija. Vienas iš ligonių sirgo smegenų uždegimu; jam grumojo mirtis. Gydytojai sumanė prašalinti apimtą liga smegenų dalį ir jos vieton indėti smegenis kito gyvulio; nutarė pasinaudoti šunies smegenimis. Operacija labai nusisekė, smegenįs liko sumainyti, ir ligonis eina jau geryn.

„American Steel and Wire Co.'' darbininkų streikas Pittsburgh'e, Pa. liko, pralaimėtas; mat, nebuvo reikalingos kovai vienybės tarpe darbininkų.

Senatorius J. Gekker (Denver, Colo.), pranešė, kad toj valstijoj moterįs 20 kartų daugiau girtuokliauja, negu vyrai. Moterįs liko tuom įžeistos ir griežtai užprotestavo tiems senatoriaus žodžiams.

Žydų susipratimas. Chicago, Ill. Nesenai Chicagoje atsibuvo žydų tautininkų mitingas kaslink apsvarstymo dalykų, surištų su atidarymu tautiškos žydų universitatės Cincinnati. Laike 20 minučių universitačių naudai sudėta virš $100,000. Šitas jų pasielgimas gerai parodo žydų vienybę ir troškimą mokslo.

Sustreikavo Scranton'e, Pa. Lakavana anglių komp. 6,500 darbininkų, atsisakydami dirbti su neunijistais.

Rockefeller'io tardymas. Jekyl, Ga. Kiek laiko atgal tardymo komiteto atstovai Pujo (prez.) ir advokatas S. Untermeyer mėgino čia klausinėti Rockefeller'io kaslink pininginio trusto dalykų, bet 72 metų amžiaus millionierius, davęs kelis atsakymus, taip apsilpo, kad nebegalėjo jau nei žodžio pratarti: jis tada išrodė ant mirštančio žmogaus. Jo daktaras Chapel užprotestavo tardymui, sakydamas, kad ligoniui gręsia mirties pavojus.

Pujo tardymą atidėjo neapribotam laikui. Sveikata mil. Rockefeller'io didžiame pavojuje.

Prezidentas Taftas kraustosi iš Baltojo Namo. Vasario 11. Taftas pradėjo rinkti savo, žmonos ir vaikų daiktus ir visokius baldus, idant, atsakančiai sudėjus ir surašiojus, pasiųsti į New Hoven'ą, kur jis užims profesoriaus vietą.

Negali išbėgti iš Meksikos. Lareda, Texas. Vasario 11—12, trūkiuose, einančiuose iš Meksikos, buvo tik keli amerikonai. Vienas iš jų pasakojo, kad už pervažiavimą iš centro miesto Meksiko ant geležinkelio stoties turėjo užmokėti 35 dol. Jis pasakoja, kad apie 2,000 svetimtaučių norėtų apleisti miestą, bet negali, nes mieste eina muštynės ir baisųs sumišimai.

Salvadoro prezidentas mirė. Vasario 9. mirė Salvadoro respublikos prezidentas E. Araujo, kuris buvo sužeistas vasario 4.

Perniek darbas. Panama. Pradžioje vasario mėn. Panamos perkasos inžinieriai patėmijo, kad slenka didi žemės sluogsniai į perkasą ir grumoja jos vieną dalį visai užtvenkti; bet jie nieko negalėjo tam pagelbėti. Vasario 7. buvo aprokuota, kad užslinko apie 3,000,000 kubiškų jardų. Atnaujinimui užtvenktos vietos reikės pridėti daug piningų ir keletą mėnesių darbo laiko.

Korespondencijos.

ROCHESTER, N. Y.

Vasario 5. buvo čia nušauta viena 17 metų streikuojančių darbininkių, kuri kartu su kitais streikieriais, pasibaigus mitingui, nuėjo pas V. Santerio dirbtuvę, kur dirbo streiklaužiai; norėta juos prašalinti iš šapos. Šapos bosas pradėjo šaudyti per langą — taigi viena darbininkė, Ida Breman, liko nušauta ir dar 1 moteris ir du vyru sunkiai sužeisti. Jos laidotuvės atsibuvo vasario 6., dalyvavo apie 7000 žmonių. Bosas suimtas ir apkaltintas už pirmo laipsnio žmogžudystę. **G. P—s.**

PHILADLEPHIA, PA.

Vasario 6. atsibuvo Lietuvių Laisvės Klubo susirinkimas ant 943 So. 2-ros gatvės parapijos nuosaviam name. Buvo svarstomi paprasti klubo reikalai. Buvo įnešta sumanymas, paaukauti kiek Brooklyno ir New Yorko streikieriams; bet atsirado vienas žmogutis tam priešingas; pasirodė, kad jis yra kriaučių savininkas, laikąs vieną ar du darbininku; jis tapo nuo visų papeiktas; likosi paaukauta $25.00 ir pasiųsta streikierių pašelpos komisijai. Ant to pat vakaro liko paaukauta $10.00 našlei Bredienei, kuriai vyras mirdamas nieko nepaliko, apart keletos vaikelių. B. buvo klubo narys. **P. Kanakas.**

PHILADELPHIA, PA.

Sausio 30. atsibuvo M. Petrausko konertas, kuris mus visus saldžiai žavėjo savo dailiu balsu. Apsistoti plačiau ant programo, nematau reikalo; aš kiek pasakysiu, apie tą kokį ant mūsų padarė įspūdį šitas koncertas.

Paskirtame koncertui vakare pradėjo rinkties žmonės Lietuviškon Muzikališkon salėn, norėdami išgirsti dainas ir pamatyti mūsų didžiausį muziką, Miką Petrauską. Štai pasikelia uždanga ir ant pagrindų pasirodo M. Petrauskas, kuris tuoj pradeda mus žavėti savo dainomis, o visi žmonės klausosi lyg apmirę; po atlikimui kiekvienos dainos seka neapsakomas rankų plojimas (gal kartais ir ne vietoj buvo delnų plojimas, bet tas tegul bus atleista); neperstojant ploti, M. Petrauskas dar turėjo virš programo pridėti tris dainas. Prie dainų buvo skambinama ant piano — skambino p. Čiurlionis ir p-lė Karužiūtė; kita gi p-lė Karužiūtė (vardų nepamenu) labai puikiai padainavo vieną dainą. Paskui dar buvo dainos TMD. choro. Dainos pasibaigė, bet publika vis dar laukia — jai būtų malonu klausyti koncerto per visą naktį; žmonės pilnai užganėdinti eina namon ir vis klausinėja, kada vėl atsibus panašus vakaras. Žmonių buvo prisirinkę virš 200; užsilaikė jie labai ramiai, kaip niekad Philadalephijoj.

Būtų malonu, kad gerbiamasis M. Petrauskas dar kartą atsilankytų pas mus ir pastatytų ant scenos nors vieną operettę ir parodytų šio miesto lietuviams, kaip tur būti atliekami didesni veikalai, idant jie nenustotų savo vertės iš dailės atžvilgio.

Vasario 1. atsibuvo teatras ir balius ant 4 ir Whorton gatvių. Rengė LSS. 1 kp., buvo lošta „Aš numiriau''. Apie atlikimą veikalo čia nekalbėsiu, bet primįsiu, kaip žmonės užsilaikė ir koks yra tarp jų įspūdis. Prieš pradedant lošimą žmonės ilgai laukia, bet sulaukt negali; tada visi pradeda rankomis ploti ir šaukti, bet ir tas negelbsti... Galop pasikelia uždanga ir prasideda lošimas; lošimas, kaip lošimas, bet užsilaikymas publikos laike to lošimo, tai stačiai bjaurus— nežinai žmogus kame atsiduri — vieni atkartoja lošėjų žodžius, kiti plcja rankomis, treti kitokius išmislus atlieka, — nu, ir taip toliau... Štai pasibaigia teatras ir prasideda šokiai; užsilaikymas ir čia „ste-

bėtinas'' — stumdosi, balsiai juokauja, rėkia įvairiais balsais, pravardžiuoja ir užkabinėja šokančius, ypač merginas ir tt. Pasirodo, kad pirmoj vietoj tvarkos ardyme ir visai netikusiame užsilaikyme stovėjo vietiniai studentai. Gaila, kad mokslą einanti jaunuomenė tik blogą duoda kitiems paveikslą. **Marksistas.**

WATERBURY, CONN.

Užgavėnių vakare vasario 4. š. m. TMD. 5-ta kuopa parengė pasilinksminimą, dalyvaujant teatr. draugijai „Aidas''. Buvo sulošta vienaveiksmė komedija „Be šulo''; lošimas nupasekė pusėtinai; jame dalyvavo šios ypatos: K. Razmantas, p-lė Petrukoniutė, p-lė O. Stalioniūtė, p. J. Šaliūnas ir p-lė A. Malinauskiūtė. Geriausiai, kaip man matos, savo rolę atliko p. K. Razmantas.

Pirm teatro lošimo ant scenos kalbėjo p. K. Balčiūnas, nurodydamas TMD. veikimą ir ragino visus prigulėti prie šios draugijos.

Pasibaigus lošimui šoko kelis lietuviškus šokius, bet atsirado keletas tokių, kurie stengės trukdyti tautiškus šokius; mat, jiems geistini angliški šokiai, kurių, žinoma, atsakančiai nemoka. Žmonių buvo prisirinkę pilna svetainė, ir visą laiką jie užsilaikė gana rimtai. **Kastulės Brolis.**

LAWRENCE, MASS.

Štai jau ir užgavėnės atėjo! Užgavėnės — tai lietuviams yra kaipo kokia šventė, ir tokiu būdu šio miesto lietuviai sumanė tą vakarą, t. y. 4 d. vasario parengti vakarienę. Na, tuojaus susirašė apie 30 ypatų, sudėjo po dolerinę, ot ir vakarienė. Susirinko nemažai ir žmonių, nes tie 30 yp. galėjo atsivesti savo moteriškę, vaikus (apie penketą) arba mergaitę. Šita vakarienė — tai nei šiaučiai tas išrodė; sakytum, kad tai lietuviškos vestuvės ar krikštynos. Buvo prakalbėlių, dainų, monologų ir eilių. Iš šito čia paminėsiu gražias daineles p-lių Buzevičiūtių, o taipgi malonų balsą ponios Simonienės. Toj vakarienėj dalyvavo ir pp. Ramanauskai, savininkai drabužių ir kit daiktų krautuvės ir krasos skyriaus vedėjai.

P. p. Ramanauskai, sau besilinksminant su kitais vakarienėje, nei nepamanė apie tai, kaip tai kokie vagiliai tą pačią naktį išmušė langą Ramanauskų krautuvės duryse, įlindę, norėjo atmušti geležinę banką, bet tas jiems nepasisekė; tik kiek ją apdaužė, bet neatidarė. Pagal angliškų laikraščių aprašymo vagiliai paėmė tik smulkių apie $10.00, krasos ženkleliais apie $5.00 ir prekių — šukų, žiedų ir laikrodinių lenciūgėlių ant $75.00.

Tai, mat, vis žmonėms nelaimė; vagiliai kol-kas nesusekti.

Gėda policijai, kuri tik ir stovi ant to kampo, o vagilių patėmyti tai negali — ypač ant tokio kampo kaip tai randasi pp. Ramanauskų krautuvė ir krasos skyrius su banku, kur iš visų pusių matosi viskas aiškiai.

Jonas Jonelis.

LAWRENCE, MASS.

TMD. 7-toji kuopa nutarė gavėnios nedėldienių vakarais daryti susirinkimus, kuriuose būtų rengiama ir skaitoma apie reikalingiausius dalykus bėgyje šiandieninio gyvenimo. Štai 9 d. vasario ir buvo pirmas iš eilės vakarėlis P. Čibo salėje. Gaila, kad publikos buvo kaip ir permažai — gal tik apie 50 ypatų. Bet visgi malonu pastebėti, kad susirinkusieji su atidžia klausėsi pasakyto žodžio.

Pirmiausiai p. J. Balčius skaitė referatą — „Ką mums suteikia knygos''. Prelegentas pradėjo net nuo senovės laikų, kada dar visai nebuvo knygų; peržvelgė kelią, kuriuom prie jų prieita ir nurodė, kas buvo pirmais knygų išradėjais. Truputį ilgiau paaiškino, kiek knygos naudos atneše, atneša ir atneš, kaip knygos užlaikė iki šiai dienai garsiausių vyrų mintis ir jų dvasią, kuri nemirs amžinai. Paskiaus jis priėjo prie mokyklų ir bažnyčių, nurodydamas, kokią rolę lošia tos įstaigos. Čia kalbėtojas pridūrė, kad bažnyčia šiandieną pradėjo rūpinties tik pomirtiniais dalykais, bet ne lavinimu žmogaus proto, kas apsireikšdavo seniau; lavinimo užduotį dabar užėmė knygos.

Po perskaitymui referato padeklamavo gražias eiles mažytė mergaitė, Emilija A. Šimkoniūtė; malonu buvo žiūrėti ir klausyti jos deklamaviman; pagirtini tėvai, kaad stengiasi pratinti savo vaikus prie gerų ir naudingų darbų. Galop prasidėjo diskusijos. Iš publikos, ant popierėlių, liko inteikti šitie klausimai bei užmetimai: 1) Prelegentas pasakė, kad bažnyčia tik tamsina žmogų ir padaro jį vergu, kad bažnyčia rūpinas tik pomirtiniais dalykais. Bet aš, perskaitęs nemaž knygų, patyriau, kad bažnyčia daug gero padarė ir daro dabar kultūros pakėlime; senovėje beveik visi kuningai tik ir buvo mokslininkai. Taigi bažnyčia, kokios ji sektos nebūtų, daug gero daro; 2) Kodel lietuvės merginos, ypač Lawrence'o, mažai skaito?; 3) Kiek abelnai mes turime lietuviškoje kalboje knygų? 4) Kokios yra geriausios knygos skaityti, ypač jaunimui? 5) Kodel nekurie lietuviai socialistai, kaip lygiai ir katalikai bijo skaityti progresyviškus laikraščius Nekurie Lawrence'o socialistai bijo skaityti „Laisvąją Mintį'', „Vien. Liet.'', „Tarką'' ir kitus.) 6) Kodel nėra Lawrence lietuvių kningyno? Kiek galėdamas prelegentas stengėsi tą viską paaiškinti; paskui ir iš publikos pasiprašiusieji balso stengėsi išrišti tuos klausimus; visi tie debatai nedavė vienok aiškaus rezultato; mat, kiekvienas turi savo nuomonę. Paskutinis gi klausimas liko neišrištas, o kadangi jis svarbus, tai liko atidėtas sekančiam vakarėliui.

Jonas Jonelis.

SO. BOSTON, MASS.

Mes So. Bostono rūbsiuviai taipgi išėjome ant streiko, nes nebegalėjome toliaus kęsti to skurdo, kokiame mus laikė mūsų darbdaviai. Vargas ir nedateklius privertė mus stoti kovon prieš savo išnaudotojus.

Streikas, galima sakyti, prasidėjo nuo vasario 3 ir ki paskutiniam laikui eina stebėtinoj tvarkoj; streiklaužių, ypač tarpe lietuvių, nesiranda; jei koks žydelis ir atsiranda, tai streikieriai pertaria tokį, ir viskas pasibaigia be jokio triukšmo.

Streikierių ūpas gan geras — kasdien laikomi susirinkimai, o kas antradien — prakalbos, ant kurių kviečiami geresni kalbėtojai, kurie gali aiškiai nupiešti streikierių reikalus ir sustiprint darbininkų dvasią.

Sunku yra pasakyti, kada tas mūsų streikas gali pasibaigti; mes esame pasiryžę laikyties iki galutinam išlaimėjimui, nes dabar yra gan patogus tai kovai laikas. Bet stoja klausimas, ar ilgai mes galėsime laikyties, jei prieš streiką uždirbom tik po 7—9 dol. Nors eina streikas, bet šeimyną visvien reikia maitinti. Čia jau visuomenė turėtų šelpti darbininkus, i jei vienas streikas būtų išlaimėtas, tai ir kitas greičiaus pasisektų.

Lietuvių rūbsiuvių skyrius išrinko tam tikrą pašalpos komitetą apie ką plačiau pranešta mūsų atsišaukime.

Presos komitetas:

J. Liekaviče,
St. Grubliauskas,

ATHOL, MASS.

Sausio 31. norėjau pakrikštyti savo kūdikį pas katalikų kuningą, bet jis, aiškindamas, kad krikštijimas atsibūna nedėliomis 2:30 val. po pietų, pasakė, kad, jei geistina tuoj krikštyti, reik užsimokėti 10 dol.

Man paaiškinus, kad aš mažai uždirbu ir neturiu tiek piningų, o kūdikis yra visai menkas, kuningas galop pranešė, kad gali pakrikštyti už 5 dol. Neturėdamas tiek piningų, parėjau namon, kad su žmona aptarti, kaip pasielgti. Galop sukalbėjova kreiptis pas metodistų kuningą; jis noriai sutiko tą padaryti 7 val. vak.. Dabar turėjau surasti atsakančius kūmus. Kada gi, pakrikštijus vaiką, paklausėme, kiek reikia užmokėti, tai metodistų dvasiškis atsakė: „Aš nieko nenoriu už pakrikštijimą — juk šv. Jonas irgi nieko neėmė nuo Kristaus; aš imu tik už sužiedavimą (šliūbą)''. Pasakius mums, kiek už krikštijimą reikalavo katalikų kuningas, jis labai nustebo ir pridūrė, kad katalikų kuningai tankiai, prisidengdami religija ir jos apeigomis, daro tik sau biznį! Paskui išdavė jis ir metriką; labai malonų įspūdį jis padarė ant mūsų.

Fr. J. Levinskas.

CHICAGO, ILL.

Chicagiečiai bent teatrų lošimu gali pasigirti ir pasididžiuoti, nes kas miela savaitė, tai vis po kelis perstatymus — ateina subatos ar nedėlios vakaras, tai ir mąstai, kur eiti — „West side'' teatras ir balius; ant „Bridgeporto'' teatras; ant „Town of Lake'' teatras ir balius, o kiek dar kitose aplinkinėse vietose vakarų-vakarėlių — tai ir suskaityti negalima.

Dabar, užstojus šventai gavėniai, gausime biskį atsilsėti; tik jei socialistai kartais parengia balių arba teatrą, kitos draugijos gavėnios laiku jokių vakarų nedaro. Prieš užgavėnias paskutinį nedėldienį, vasario 2. buvo perstatymai, 3-jose vietose, k. v.: ant „Town of Lake'' — Lietuvių Jaunimo Ratelis statė Settlemento svetainėje **Aušros** naudai, 3 veiksmų dramą „Mirtų Vainikas''; ant „Bridgeport'o'' Dramatiškas Ratelis LSS. statė Šv. Jurgio parapijos svetainėj, V. Kudirkos draugijos naudai 5 veiksmų dramą „Iš meilės''; ant „West Side'' Meldažio svetainėje — „Dramos Dr-ja'' vaidino du scenišku veikalu pirmu kartu Chicagoje, būtent: J. Gorčinskio vieno veiksmo vaizdelį „Meilės Parodijos'' ir S. Dobrzanski'o vieno veiksmo komediją „Aukso Veršis''. Man tą vakarą pasitaikė būti „Dramos Dr-jos'' perstatyme, todel tik apie šitą galiu šiek-tiek parašyti apie lošimą ir pavykimą.

„Meilės Parodijos'' vaizdelis nieko sau ir nesunkus pastatyti mūsų scenoje, bet į publiką gero įspūdžio nepadaro, nes mažuma tik pagauna autoriaus mintį, kitiems gi išrodo tas veikalas ne romanas, ne tragedija. Artistai-mėgėjai vyrų roles išpildė silpnai; kaipo nuo „Dramos'' Draugijos'' narių galima reikalauti geresnio atlikimo, bet moterių roles — p. Damijonaitienė ir p-lė Montviliutė atliko labai gerai, jausmingai.

„Aukso Veršis'' — tai labai juokinga komedija. Atlikime šito veikalėlio dalyvavo artistai-mėgėjai: B. Vaitiekūnas, P. L. Žilaičiūtė; J. Sankūnas, J. Prušinskas ir M. M. Juška. Lošimas pavyko gerai; ypatingai gerai lošė p. Vaitiekūnas senio Rozenblatt'o bankininko rolę ir p-lė Žilvičiūtė — R. dukters rolę; ji gavo iš publikos gražų gyvų rožių bukietą.

Vakaras buvo smagus, žmonių susirinko apie 400; po perstatymo šokiai tęsėsi iki 12 val. nakties.

Augščiau minėjau apie daugumą įvairių vakarų ir teatrų; dar norėjau gerbiamiems skaitytojams pasakyti, kiek ir kur kokios spėkos randasi rengime vakarų. Paprastai Chicaga yra pagarsėjusi nuolatiniais balsiai; kiekviena iš pašelpinių draugijų nori bent vieną balių turėti per sezoną; kitos gi daro net po kelis Na, o čia tų draugijų — negalima nė sužinoti, kiek jų yra; spėjama, kad apie 100 mažiausiai; kiti mena, jog yra 150. Surengus jaunimui vieną-kitą teatrą dabar jau eina iš mados paprasti baliai be teatro; tik gaila, kad mažai Chicagoje yra tinkamų svetainių, kuriose būtų galima teatrus lošti. Pirmiaus prie „Birutės'' buvo susispietę daugiau numanančių spėkų, bet, negrįžtant p. Petrauskui, o pačiai draugijai trūkstant taip sakyti, autoriteto, kuris vestų savo intekme visą draugiją, dabar „Birutė'' silpsta — netik artistais, nes visi gabesnieji pasitraukė prie kitų ratelių, bet ir choru, kur nuolatos mainosi giedoriai, kur apsireiškia kokis-tai nepastovumas dalyvaujančių jame narių; choras stačiai nesusidainuoja taip, kaip kad būdavo prie p. Petrausko.

Su chorais vienok netokia bėda. Kiekvienos parapijos vargonininkas turi išmokinęs pusėtinai didelį chorą, bet blogiausia su scenos mylėtojais-artistais, kad jie vis nesusieina į krūvą. Tik paskiausiu laiku lyg apsireiškė nauja viltis — geresni artistai pristoja į „Dramos Draugiją'' ir geidžia, susinešę krūvon spėkas, pagerinti-pakelti lietuvių sceną. Labai geras ir svarbus dalykas, nes šitas susiėjimas visų geresnių artistų į vieną draugiją gali atnešti labai gerus vaisius; bet apie šitą dalyką kitą kartą atskirai pakalbėsime. Tuom kart baigiu savo korespondenciją iš didmiesčio Chicago. **Vėjalis.**

CHICAGO, ILL.

Nesenai tarp „Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos'' valdybos narių buvo kilęs sumanymas, kad minėta Sąjunga išleistų savo organą, nes vietiniai laikraščiai nėra prielankųs, arba, nors ir talpina sąjungos reikalus, tai labai sutrumpintai. Vienok laikraštį išleisti reikia daugiau piningų, negu sąjunga turi. Pertai tūli vietiniai stambesni biznieriai ir bankieriai dabar organizuojasi ir renkia korporaciją išleidimui laikraščio. Kadangi jie savo biznių bei pramonės negali prieinamai tarpe lietuvių išsigarsinti, nes prie „Lietuvos'' ir „Kataliko'' neprieinamos kainos, — mat, šių dviejų laikraščių savininkai užpildo čielus puslapius savo apskelbimais, todel nuo pašalinių ima augštas kainas, kurių kiti negali mokėti.

Naujas laikraštis būsiąs kaipo organas C. L. D. S.; jis talpins ir kitų draugijų reikalus ir plačiau ir prielankiau atsineš į visuomeniškus reikalus. Tikrai sakant, galima tik laukti užgemant kito laikraščio, nes čionykščiai „didžiuliai'' redaktoriai yra perdaug prispausti po ranka jų savininkų.

Jaunimas turėjo viltį, kad greit susilauks naujos svetainės — pasišokti ir teatrams vaidinti, statomoj p. Olševskio „Lithuanian Hall'', bet dabar viskas kitaip išėjo; ta baigiama statydinti „lietuviška'' svetainė prie So. Halsted ir 32-ros gatvių, bus pavesta anglų teatrų firmai, kuri vaidins anglų kalboje toje lietuvių apylinkėje. Bet reikia abejoti, ar išsilaikys čia nuolatinis teatras, nes lietuviai darbo dienomis jo nelankys — jie pasiganėdina nuėję į krutomųjų paveikslų 5c. teatrą, o nedėldieniais eina į lietuvių parengtus vakarus.

G. Siuvėjas.

CHICAGO, ILL.

Vasario 2. Jaunimo Ratelis miesto dalyje Town of Lake statė ant scenos 3-jų aktų dramą „Mirtų Vainikas''. Vakaras buvo rengtas „Aušros'' draugijos, taigi, geisdamas nors kiek paremti apšvietą platinančią draugiją, nuėjau ir aš pasižiūrėti. Jaunimo Rateliui priklauso garbė už taip tankiai rengiamus teatrus įvairiose Chicagos miesto dalyse. Nors veikalo nebuvo gerai išmokę (nes sufliorius turėjo taip balsiai skaityti, kad ir toli sėdint buvo girdėti), bet atliko jį pusėtinai gerai. Ypatingai Janiną — Z. Laurinavičiūtė ir Vladas — J. J. Zolp lošė gana puikiai. Edvardas — A. M. Barčius ir tėvas — Z. Jankus savo roles atliko irgi neblogai. Motina — M. Mikulskaitė ir tarnaitė — K. Jučaitė buvo „nedrąsios'', kas darė nenaturališku veikimą. Bet, aplamai imant, lošimas atliktas gerai.

Veikalas — tai beveik neturintis jokio gilesnio tikslo. Kaipo nuo progresiviškos draugijos galima reikalauti turiningesnio veikalo, kuris būtų tikrai pamokinantis ir padarytų šiokį-tokį ant žiūrėtojų įspūdį.

Chicagos publika jau apsipratus su teatrais ir moka apkainuoti teatrų vertę. Taigi vertė teatro gal ir buvo priežastimi neskaitlingo žiūrėtojų susirinkimo.

Reik tikėtis, kad Jaunimo Ratelis ateityje parengs naudingesnių teatrų, nors tai ir už tuos turime būt dėkingi. **Senas Kūdikis.**

CHICAGO, ILL.

Vasario 2. asibuvo dailus vakaras, surengtas per „Dramos Draugiją''. Statė ant scenos dvi vienaveiksmi komedijėli: „Meilės Parodijos'' ir „Aukso Veršis''. Pirmąją vaidino šie artistai: Vitkauskas Juozas (studentas — J. Buragas; Čizas Albinas (studentas) — M. Juška; Baravičaitė Jadvyga (mokytoja) — M. Domijonaitienė; Nagurskaitė Marė — M. Montviliutė; Miesto Vaikėzas — J. Sankunas. Viskas atsitinka Varšavoje, Vitkausko kambaryje. Visi lošėjai savo užduotis atliko vidutiniškai; tik tiek turiu pastebėti, kad mūsų scenos mylėtojai nėra dar pripratę prie mimikos, nes šis veikalėlis yra daugiau su mimika atliekamas, o to jiems ir trūko; jeigu mimikoje būtų nudavę, tai visiškai gerai būtų sulošta. Užtaigi aš scenos mylėtojams patarčiau, kad daugiau prisižiūrėtų į krutančius paveikslus, nes tik iš tęn galima pasimokinti mimiką lošti.

Komedija „Aukso Veršis'' buvo sulošta daug geriau už pirmąjį, kadangi šiame lošime nereikėjo daug mimikos. Labiausia čia savo gabumu ir gyvumu atsižymėjo p-lė P. L. Žilvičiūtė, kuriai už jos gabumą scenoje buvo iš publikos paduotas gyvų gėlių bukietas. Garbė jai!

Mūsų lietuviškajai publikai trūksta tankiai atsakančio užsilaikymo; taip pat ir šiame vakare to trūko: vienas vaikėzas laike perstatymo ėmė baisiai čiaudyti, kas, žinoma, kenkė publikai ir patiems lošėjams. Turėjo išeiti ant scenos režisierius Kl. Jurgelionis ir sudrausti triukšmadarį, sakydamas: „Jeigu Tamsta turite dideles slogas, malonėkite išeiti už durių išsigydyti jas; jeigu nepaklausysite manęs, tai būsime priversti mes Tamstą prašalinti su tąja baisia liga''. Paskui viskas be jokių triukšmų ramiai užsibaigė.

Ant galo prasidėjo šokiai, kurie traukėsi iki vėlumo nakties.

Publikos buvo prisirinkę vidutiniškai. Linkėtina „Dramos drjai'' gero pasisekimo ir toliaus darbuoties ant sceniškosios dirvos. **Jonas Petraitis.**

CHICAGO, ILL.

Nedėlioj vasario 2. vietinė, 33-čia kuopa TMD. parengė pasilinksminimo vakarą su gan plačia programa ir šokiais. Viskas nusisekė vidutiniškai, svečių apsilankė apie pusantro šimto, iš kurių šeši prisirašė prie draugystės; gryno pelno tas vakaras kuopai davė vienuoliką dolerių su centais. Pirmsėdis, S. Kvietkauskas, atidarė vakarą, paaiškindamas tikslą, delei kurio jis yra surengtas, o taipgi papasakojo, kas tai yra TMD., kaip ji gelbėjo Didžiosios Lietuvos netekusius laisvės lietuvius spaudos dalykais ir kaip ji darbuojasi iki šiai dienai, platindama apšvietą tarpe savųjų; galop kalbėtojas ragino rašytis prie TMD. Paskui deklamavo gražias eilutes Vytautas Petkevičia; deklamacija atlikta gan gerai, tiktai stokavo narsumo; toliau p-lės Helena ir Morta Puišiūtės deklamavo Vaičaičio eiles; ypač gerai atliko Helena, kuri kalbėjo aiškia kalba ir pataikė nudavimus. 11 metų vaikiukas Bigeliukas pagriežė ant smuikos keles lietuviškas melodijas, o p. S. Kvietkauskas perstatė rinktinį monologą, nuduodantį girtuoklį, tik vietomis tas nelabai nusisekė, bet tai pirmi mėginimai; priegtam tas gerai atlikti yra gan sunku ir išsimokinimui reikalinga daug laiko.

Galop kalbėjo Dr. A. K. Rutkauskas apie TMD. ir kvietė rašyties jon visus gero noro lietuvius, skaityti knygas ir semti iš jų mokslą; TMD. išleidžia vien moksliškas knygas, o mokslas yra visiems reikalingas, kaip katalikui, taip ir socialistui, nes pažinę mokslą visi galės pagerinti savo gyvenimą; paskui kalbėtojas perspėjo tuos, kurie geria svaiginančius gėrimus ir tuos, kurie rūko, nurodinėdamas kenksmingumą to viso žmogaus kūnui ir dvasiai iš visokių atžvilgių. P-lės Helena ir Morta Puišiūtės išėjo antru atveju padeklamuoti; tuomi ir pasibaigė programas; paskui prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi iki vėlybai nakčiai. **Petras Šimaitis.**

SPRING VALLEY, ILL.

Šiomis dienomis pas mus buvo nepaprastas atsitikimas — užsimušė Domininkas Balsevičius. Buvo jis išsigėręs ir, belipdamas vandenį, paslydo ir nupuolė nuo antrų lubų, 20 pėdų augštumo. Krisdamas dikčiai apsidaužė ir po trijų dienų numirė. Velionis buvo 79 metų senumo; 17 metų gyveno Spring Valley. Jis buvo ne-

labai turtingas, paliko didelę šeimyną. Prie draugysčių nepriguljo, mėgdavo išsigerti.

Darbai pas mus eina nelabai gerai, o viskas yra brangu.

Emilija Šišlauskiūtė,
Mokinė 6-to skyriaus.

SO. OMAHA, NEB.

Vasario 1. 4 val. ryto sudegė saldainių ir kitokių daiktų krautuvėlė K. Liaučiaus, priešais lietuvių bažnyčios; kartu sudegė ir TMD. 17 kuopos knygos, kainuojančios apie $50.00. Bet dar laimė, kad vėjas pūtė kiton pusėn; priešingai, So. Omahos lietuviai būt netekę net savo bažnyčios. Bažnyčios didžiųjų durių stiklai nuo karščio susproginėjo, ir kol ugnagesiai atbėgo, supleškėjo lietuvių špitolė. **A. Žalpis.**

SO. OMAHA, NEB.

Vasario 3. buvo grabnyčio — žvakių pašventinimas; vietinis lietuvių kuningas prisakė, kad parapijonai nepirktų žvakių pas kokius žydus, bet pas jį, nes kitaip jis žvakių nešventinsiąs. Moterėlės, žinoma, iš namų drauge atsigabeno savo žvakes del pašventinimo ir sukrovė jas ant grotų arba Dievo stalo, bet kuningas atsisakė jas šventinti, delko bažnyčioje kilo triukšmas, nes moterįs, atsinešusios savo žvakes, užprotestavo šitam kuningo pasielgimui. Kuningas išbarė už pasipriešinimą jo prisakymui, bet moterėlės nenusigando. **Žvakė.**

"Vienybės Lietuvninkų" byla su Bagočium.

(Nuo musų specialio korespondento).

Byla, iškilusi tarp Bagočiaus ir „Vienybės Lietuvninkų", yra svarbi iš daugelio atžvilgių: jon yra intraukti mūsų laikraščiai (bylas bėgyje minima „Lietuva", „Tėvynė", Kova", „Keleivis" ir kt., nekalbant jau apie pačią „Vienybę Lieituvninkų", apie kurią šitas dalykas sukasi); čia nesieina tiek apie Bagočių, kaipo personą, bet apie tam tikrą mūsų visuomenės sluogsnį, kurs Bagočiaus pasielgimus ir jo visą taktiką matė kitokioje šviesoje, negu yra; byla apšvies daugelį dalykų, apie kuriuos ne visi tetur̃jo gerą supratimą. Ant galo ji yra svarbi ir mūsų visuomenei žinotina tuo atžvilgiu, jog joje beveik ištisai galas nuo galo einasi apie **Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.** Drąsiai galima sakyti, kad „Vienybės Lietuvninkų" byla yra byla organizacijos, ty. SLA., ir mūsų laikraščių. Todel męs stengsimės duoti skaitytojams kuoplačiausią, kiek tai bus galima, atskaitą iš šios bylos.

Dabar ta byla yra Magistrato teisme (Magistrate Court) Brooklyne. Byla buvo du sykiu atidėta. Ją iškėlė tuli užmetimai, padaryti Bagočiui straipsnyje „Prie Bagočiaus žodžio", tiipusiame 48-me numeryje „Vienybės Lietuvninkų" (1912). Tas straipsnis, kurio autorius pasirašo p. T. J—as, yra atsakymu į straipsnį, tilpusį „Keleivyje", „Vienybėje Lietuvninkų" (No. 46) ir „Tėvynėje" (NN47—48). Už tą tatai straipsnį, ty. „Prie Bagočiaus žodžio" ir tapo apskųsta „Vienybė Lietuvninkų" ypatose jos leidėjų pp. J. J. Paukščio ir K. Brazio.

Tame straipsnyje p. T. J—as kaltina Bagočių daugelyje atvejų. Šiame straipsnyje skundėjas užtėmija kriminališką jo apjuodinimą (criminal libel) ir už tai patraukė „V. L." atsakomybėn. Tatai dabar skundžiamųjų (Pauk ščio, ir Brazio dalyku yra prirodyti, jog visa, kas buvo rašyta minėtame p. T. J—o straipsnyje, yra teisybė. Svarbjausio prirodymo reikalauja Magistratas sulig to, ar ištikrųjų Bagočius yra mainęs tikėjimą. Mat, straipsnyje sakoma, kad Bagočius buvo kataliku, paskui virto presbyterijonu ir mokinosi presbyterijonų akademijoje, buvo net troškęs įstoti į jų seminariją ir išeiti į presbyterijonų kuningus; toliaus sakoma, kad nuo presbyterijonų pašalintas, virto laisvamaniu, o galiaus socialistu toje prasmėje, kad jis (B.) dabar nepripažįsta jokio tikėjimo, yra bedieviu, kitais žodžiais sakant.

Taip dalykams esant, tardymas prasidėjo 8 d. vasario 1913, 10 val iišryto. Iš savos pusės paminėsiu svarbiuosius klausimus, kuriuos „Vienybės Lietuvninkų" advokatas statė Bagočiui, ir į kuriuos Bagočius atsakinėjo. Pirm atsakinėsiant, jis buvo prisiekdintas, jog atsakinės teisingai. Prasidėjo klausinėjimas, „cross examination".

Klausimas: — Kur esi gimęs?
Atsakymas: — Rusijoje.
Kl. — Kiek turi metų?
Ats. — 26.
Kl.: — Kur tamsta mokinaisi?
Ats.: — Astrachaniuje ir Saratove; paskui Kurliandijoje.
Kl.: — Kokiose mokyklose?
Ats.: — Išpradžių mane mokino mokytojas (tutor), paskui pradinėje mokykloje.
Kl.: — Ar gerai pažįsti tamsta lietuvių kalbą?
Ats.: — Gerai.
Kl.: — Kur mokinaisi lietuvių kalbos?
Ats.: — Namie, nes lituvių kalba nėra išguldoma mokyklose ir yra netobula.
Kl.: — Kaip ilgai tamsta mokinaisi lietuvių kolbos?
Ats.: — Tris, keturis metus; nežinau. Abelnai, tai yra mano prigimtoji kalba.

Advokatas paduoda jam jo paties rašytą atvirutę; atvirutė rašyta J. Žemantauskui 8 d. vasario 1908 m.; joje sakoma, kad B. apsiimąs būti kandidatu į SLA. prezidentus, nors „iš to Damijonaitis galįs apsirgti"; taigi-gi — **esu ukėsu Suvienytų Valstijų".**

Kl.: — Ar tai tamstos rankos raštas?
Ats.: — Taip.
Kl.: — Koks tai mėnuo? (Advok. rodo žodį „Vasaris").
Ats.: — (B. mislija valandėlę). January.
(Iš publikos kaž-kas sako „February"). B. atitaiso ir išnaujo.
Ats.: — February.
Kl.: — Kaip lietuviškai vadinasi mėnuo **August?**
(B—ius mislija apie 30 sekundų, kas liepta užrašyti stenografui į teismo protokolą).
Ats.: — Rugs... Rugpjutis.
Kl: — Delko tamsta taip ilgai misliji? Tur būt nemoki lietuviškos kalbos.
Ats.: — Lietuviai mėnesių vardus vartoja latiniškai. Lietuviškieji mėnesių vardai yra pasenę ir retai tevartojami.
Kl.: — Kada tamsta apsiėmei būti prezidentu organizacijos „Susivienijimo Lietuvių Amerikoje?
Ats.: — Gerai nepamenu, tur būt 1908 metuose.
Kl.: — Ar gegužio mėnesyje?
Ats.: — Taip rodos.
Kl.: — Ar žinojai, kad tos organizacijos įstatai reikalauja, kad jos oficieriai būtų Suvienytų Valstijų ūkėsais?
Ats.: — Žinojau.
Kl.: — Kam pranešei tamsta, kad priimi kandidatūrą?
Ats.: — Susivienijimo sekrėtoriui, J. Žemantauskui, kurs dabar gyvena Waterbury, Conn.
Kl.: — Ar rodei jam ukėsystės popieras?
Ats.: — Nerodžiau, ir to nieks nereikalavo.
Kl.: — Kada tamsta atsisakei nuo prezidento vietos?
Ats.: — Ekstra Seime Wilkes Barre, Pa., gruodžio mėn. 1908
Kl.: — Ar raštu?
Ats.: — Ne, žodžiu *)
Kl.: — Ar buvai seime Worcesteryje?
Ats.: — Buvau.
Kl.: — Ar seimas tamstą išmetė (expelled)?
Ats.: — Nežinau, ką jie padarė, jie sakosi išmetę.
Kl.: — Kada tamsta išsiėmei pirmąsias popieras?
Ats.: — 1907 m.
Kl.: — Ar teisybė, kad tamsta užėmei prezidento vietą nuo birželio 1908 m.?
Ats.: — Taip.
Kl.: — Ar teisybė, kad tamsta likai ukėsu **rugsėjo mėnesyje 1909 m.?**
Ats.: —Taip.
Kl.: — Philadelphijos (tokiame-tai) teisme?
Ats.: — Taip.
Kl.: — Ar neturėjai padavęs aplikacijos del pirmųjų popierų kituose teismuose ar po kitais vardais?
Ats.: — Ne.
Kl.: — Kokio tamsta esi tikėjimo?
Ats.: — Rymo-Katalikų.
Kl.: — Ar ne presbyterijonų?
Ats.: — Ne.
Kl.: — Ar ne bedievis (atheist)?
Ats.: — Jei tamsta nepripažinimą dogmų, apeigų ir t. p. vadini atheizmu, tai — gali būti taip.
Kl.: — Ar esi socialistas?
Ats.: — Taip, bet tai nėra tikėjimas, tai politiškas persitikrinimas.
Kl.: — Ar tamsta Westchester pavieto teisme esi siekęs, kad važiavai Balt. Ohio geležinkeliu tą dieną ir tuo traukiniu, kada buvo sužeista tūla moteris Ubart ir kad matei ją sužeistą ir gelbėjai taii moteriškei?
Ats.: — Taip, siekiau.
(Čia Bagočiaus pusės advokatas užprotestavo: girdi, tokie klausimai neturi nieko bendro su šiuo skundu už „criminal libel".)
Kl.: — Ar tamsta siekei byloje minėtos kompanijos prieš Baltrų Jankaus, kad tamsta tuo traukiniu nevažiavai ir nematei, kaip ta moteris U. buvo sužeista?
Ats.: — Taip, siekiau.
Kl.: — Ar teisybė, kad tamstai už tai buvo pažadėta $150.00?
Ats.: — Taip, rodos, kad buvo pažadėta.
Kl.: — Ar straipsnis „Prie Bagočiaus žodžio" yra atsakymu į tamstos straipsnį „Ir Bagočiaus žodis"?
Ats.: — Taip.
Kl.: — Ar tamsta esi kada rašęs straipsnį apie kun. Dielionį laikraštyje vardu „Lietuva"?
Ats.: — Nepamenu, gal esmi rašęs.
Kl.: — Ar esi rašęs „Vienybėje Lietuvninkų" straipsnį, kuriame užsipuldinėjai ant dr. Šliupo?
Ats.: — Gal būti. Man prisieidavo susiremti su dr. Šliupu del politiškų persitikrinimų.
Kl.: — Ar rašei savo ypatiškuose reikaluose laikraštyje vardu „Kova"?
Ats.: — Gal būti rašiau.
Kl.: — Kiek sykių?
Ats.: — Vieną ar du sykiu.
Kl.: — Ar tamsta siuntei „Vieuybei Lietuvninkų" straipsnį „Ir Bagočiaus žodis"?
Ats.: — Straipsnio nesiunčiau, liepjau tik sekretoriui, kad iškirptų špaltas su tuo straipsniu, kada **mano laikraštis (my own paper *),** kuriame talpinau tą straipsnį, buvo gatavas spaudai; sekretorius iškirpo ir pasiuntė kitiems laikraščiams.
Kl.: — Kur patilpo tas straipsnis „Ir Bagočiaus žodis"?
Ats.: — Aš jį patalpinau **savo locname laikraštyje (in my own paper),** o ar patalpino kiti laikraščiai — aš nežinau.
Kl.: — Ar tamsta neprašei kitų laikraščių, kad patalpintų?
Ats.: — Ne, neprašiau. Taip, liepiau savo sekretoriui, kad parašytų redakcijoms, kurioms siuntė iškarpas, kad jos patalpintų, o aš tik pasirašiau ant sekretoriaus parašytų laiškų.
Kl.: — Ar tamsta nematei, kad „Vien. Lietuvninkų" perspausdinta tas straipsnis „Ir B. žodis"?
Ats.: — Ne, nemačiau.
Kl.: — Ar jis teisingai čia perspausdintas?
Ats.: — Jei duosite man pasiimti tą numerį laikraščiuose į mano ofisą, tai aš paskui pasakysiu, ar teisingai, ar ne.

Po tam teisėjas padarė pertrauką ir atidėjo tolimesnį tardymą iki panedėliui, 2-ros valandos po pietų.

Prieš atleisiant, pasakė, kad skundžiamieji (Paukštis ir Brazys) turi darodyti, jog Bagočius ištikrųjų yra mainęs tikėjimą.

(T. b.)

*) Ekstra seimas Wilkes Barre, Pa. buvo **21 spalių, 1908,** rezignacija-gi buvo paduota Pild. Tarybai ne žodžiu, bet raštu, 1 d. spalių, 1908. Dokumentas randasi SLA. Centre **(Koresp.)**

*) Suprastina, kad „Keleivis" yra jo locnas laikraštis.

Laiškai Iš Lietuvos.

KRUONIS, TRAKŲ PAV.

Mūsų valstiečiai pradėjo jau susiprast ir skirstyties į vienasėdžius. Taip 1912 m. išsiskyrstė Dabintai, Lankakiemis, Šnipeliai, Purvininkai; bet, žinoma, visi da nespėjo to padaryti; liko šie kaimai: Narkūnai, Migonįs, Kazokai; atsiranda dar daug norinčių skirstyties. Gana jau mums skursti kaimuose! juk tai tikras vargas; priegtam kaimuose nuolat viešpatauja visoki nesutikimai. Jei pasiklausti vienkiemyje gyvenančio žmogaus, ar gerai taip atskirai gyventi, tai gauni atsakymą, kad už jokius piningus negrįžtų atgal į kaimą.

Nesusipratimas tarpe mūsų valstiečių dar puikiai bujoja, nes laikraščių bei kningų beveik niekas neskaito; dauguma yra paskendusi girtuokliavime ir kitokiuose bloguose darbuose.

Kruonio blaivybės draugystės susirinkimas atsibuvo lapkričio 11. praeitų metų, kada liko peržiūrėta knigos ir kasa viskas pasirodė pilnoje tvarkoj; piningų kasoje pasirodė esą gan dikčiai; galop dr-tė turi nuosavius namelius prie bažnyčios. **Kruonietis.**

PROTKŪNAI IR NORKŪNAI, KRUONIO VALSČIAUS.

Šie kaimai susiduria į daiktą. Šių kaimų jaunuomenė laike vasaros daro susirinkimus; bet atsiranda ir priešų tų susirinkimų; taip vienas žmogelis iš Protkūnų kaimo ėmė mus ir įskundė Kruonio kuningui, prašydamas jo, kad mus visus iš sakyklos pagarsintų ir praneštų, kad ant tų susirinkimų geria degtinę ir alų. Vienok klebonas, dalyko neištyręs, nieko da nesakė. Tai jie ėmė kitu būdu jaunimo susirinkimus persekioti — jie prašė senesniųjų, kad neduotų panašiems susirinkimams grįčios.

Aš iš savo pusės galiu patvirtinti, kad ant tokių jaunimo sueigų svaigalų visai nesimato ir niekas blogas nesidaro — vienas iš jaunimo tarpo pagriežia ant smuiko, merginos padainuoja, o aš ką-nors jiems paskaitau iš tinkamesnių raštų. **A. Dubickas.**

Šis-tas iš jaunimo gyvenimo Vilniaus gubernijoje.

Jau kaip mūsų Vilniaus gub. jaunimas, tai jau nerasi tur-būt niekur tokio apsileidusio. Čia vien tik matai girtuokliavimą ir muštynes, o apie ką tokį neudingesnį bei šviesesnį niekur nieko negirdėti. Męs, be abejonės, esame atsilikę nuo savo kaimynų, t. y. suvalkiečių ir kauniečių. Pas mus jaučiasi stoka vadovų, o paskui daug kenkia karšta kuningų agitacija prieš jiems nepatinkamą spaudą. Kurs jaunimui patinkamas raštas, tai tas nuo kuningų uždraustas.

Vienok męs neturime nusiminti, bet, priešingai, didesne energija ir pasišventimu privalome lavinties patįs ir prisidėti prie lavinimo kitų, o šviesos spinduliai pergalės visus mūsų priešus. Tegul mūsų obalsiu lieka — mokslas, dora ir vienybė...

Dub.

ALANTIS, RAGUVOS VALSČ., KAUNO GUB.

Pernai—metų pradžioje— vienas Alantiečių lietuvis vaikinas J. Augulis, įsteigė smulkiųjų daiktų sankrovą, kuriai, kaip girdėjau, einasi neblogai. Įsteigėjas yra labai užganėdintas, o sodiečiams taipgi ta sankrova yra geru daiktu. Reikalingiausias prekes gauna jie ant vietos, ir jau nebereikia bėgti kur už 5 varstų į Vadoklius ar į Ragovą pas žydus nusipirkti kokio menkniekio.

Tikrai malonu matyti ir girdėti, kad mūsų broliai-lietuviai pradeda krutėti, užstodami gudresniems svetimtaučiams kelius...

Geros kloties! **A. J. Našlaitis.**

ŠIDLAVAS, RASEINIŲ PAV.

Ir čia jau pradėjo atbusti jaunimas. Pereitais metais buvo surengtos dvi gegužini ir keletas gražių lietuviškų vakarėlių, kur padoriai visi pasilinksmino ir tvirčiau suėjo vienybėn. Žmonės tuomi labai užganėdinti ir dėkingi jaunimui. Daugiausia visame tame pasidarbavo Petras Vaičius.

Geistina, kad ir ateityje Šidlavo jaunimas rūpintųsi tokiais dorais pasilinksminimais, kas, be abejonės, prisidėtų prie atgaivinimo užšalusių lietuvių, kurių čia randasi pusėtinai.

A. J. Našlaitis.

FRANCIJOJ GYVENANTIEJI LIETUVIAI.

Kas nežino, kad męs esame išsisklaidę po visas svieto dalis ir valstijas. Bet jų ir respublikoniška Francija neapsieina. Ir čia męs, pasisukinėję po užkampėlius, randame gana užtektinai tos indo-europejiškos veislės žmonelių, prakaituojančių už duonos kąsnelį. Tik čia jie truputį daro skirtumą nuo kitose šalyse atsirandančių lietuvių. Čia jie nesidraugauja ir nesispiečia į kuopas ir kolonijas, ką męs pestebėsime pas Amerikos, Anglijos ir kitų šalių lietuvius. Čia jie, mat, gyvena laisvai ir ta laisvė jiems gana patinka, ką ir pamatysim žemiau.

Taip man teko prabūti ne trumpą laiką rytų (l'est) **Francijoj,** tai yra parubežyje Vokietijos ir susitikti su dešimtimis lietuvių, kurie daugiausiai dirba fabrikuose ir geležies kasyklose; uždirba tiek, kiek neatbūtinai reikia gyvenimui palaikyti, kad ir ant rytojaus būtų galima dirbti.

Jų išsilavinimas ir pakraipos sunku nors kiek susekti; vieni vadinasi socialistais, antri—anarchistais, kiti „liuosais" darbininkais ir tt. Daugumas moka skaityti ir net rašyti, ir skaito kur kokius gavę senus laikraščius; ši k-tiek ir aš prisidėjau, palikdamas nekuriems gana gerą pluoštą laikraščių. Pirm mano atsilankymo buvo tęn vienas vaikinas, kuris gaudavo iš Amerikos senus laikraščius ir paskui apdovanodavo tuos mano minimus lietuvius —bet tik su „Kova" ir „Keleiviu"; tur-būt iš to nekurie ir pradėjo vadinties socialistais. Bet patįs už savo piningus laikraščių bei kningų neišsirašo, o užvedus apie tai kalbą, nenori nei girdėti. Taip jie ir vargsta, neturėdami kas jiems parodytų tikrą kelią ir nekįla augštyn, bet, greičiau, slenka žemyn...

Francijoje, kaip priimta sakyti, viešpatauja laisvė; taigi prie to laisvo gyvenimo žmonės gana sau tinkamus pasirenka kelius. Taip viena dalis Francijos pilieičių užlaiko karčiamas ir kitas tam panašias įstaigas, kurioms yra duotos gana plačios teisės: jose atliekami įvairųs darbai, nežiūrint ant jų žemumo ir nedorumo.

Tai, ot, kaip tik tie mūsų paminėti lietuviai ir randa čia sau prieglaudą ir širdies nuraminimą, iš ko nevienam paskui priseina keliauti į ligonbūtį su „saldžiomis" ligomis. Bet tame dalyke priseina persikraustyti į Vokietiją, nes francūzai gan kreivai į tai žiūri, o dar į tokį ne savo pilietį — tiesiog su pasibjaurėjimu jį vadina „vaš" (vache)—karvė.

Paleistuvystės ir girtuokliavimo darbai atliekami gana tankiai, veik sykį kas savaitę, o labjaus, kaip gauna atlyginimą už darbą; tada jie susitelkia apie kelius ir maršuoja po karčiamas, girtuokliaudami ir paleistuvaudami, kolei yra kešenėje grašis, o kartais pritrūkę skatikų, dar barguoja nuo karčiamninkų; ir tiktai kada jau atsisako barguoti, tuomet kiūtina kiekvienas į namus, o pirmadieniais paprastai serga. Kaip kada, žinoma pasitaiko ir peštynių, bet išsipagirioję vėl susitaiko. Tarpe žemos doros merginų, esančių karčiamose, atsiranda ir lietuvaičių. Del persitikrinimo tyčia buvau atsilankęs karčiamoje su taip „linksmo būdo lietuviais" ir pastebėjau gana dailią merginą, kuri meiliai ir vikriai sukinėjosi apie girtuoklius; pasirodė, kad ji dar gražiai mokėjo kalbėti lietuviškai.

Šiuomi ir užbaigsiu savo rašinėlį apie Francijos pakraščių lietuvius. Iš šitų mano eilučių skaitytojas šiek-tiek galėjo suprasti darbus mūsų viengenčiai svetur ir kokį pažeminimą neša jie mūsų tautai. Tegul kiekvienas tik perstato sau tuos mūsų išeivius-lietuvius. **Amuras.**

XI. 1912. Paryžius.

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS...

— Eimu, — atšovė Eimutis, kitokio paraginimo nelaukdamas. Ir jam kaž-kodel neramu pasidarė del Marytės. Pasuko pašaliui ir artinosi jau prie lazdynų aliejos, bet, užgirdęs skardų Marytės juoką, nurimo ir tyliai vaikštinėjo takeliu.

Saulė ką-tik buvo nusileidus. Dar klaidžiojo, lyg susivėlinę, paskutiniai spinduliai medžių viršūnėse, bet lazdynų aliejoj buvo jau gerokos sutemos.

Rodavičia su Maryte sėdėjo ant suolelio tuoj prie inėjimo iš šono lazdynų aliejon.

Gal kokia dešimts minučių praėjo Eimučiui bevaikščiojant, kaip staiga, priėjęs kiek arčiau, išgirdo jis kiek rūstesnį balsą. Stabterėjo ir, visą klausą intempęs, atidžiai klausės. Žodžių negalėjo išgirsti, bet girdėjo, kad abiejų balsai nenaturaliniai.

— Liaukis tamsta niekus kalbėjęs, — pasigirdo iš lazdynų aliejos Marytės balsas.

Rodavičiaus atsakos nenugirdo. Kalbėjo jisai tyliu balsu, sunkiai alsuodamas.

Staiga pasigirdo grūmojąs Marytės balsas:

— Jei tamsta nepaleisi aš rėksiu!

— Neleisiu! — kategoriškai atšovė.

— Šalyn... — gynėsi Marytė.

Tuo pačiu akimirksniu, yt perkūnas, aliejon inbėgo Eimutis. Pamatė dar, kaip Rodavičia buvo apkabinęs Marytę ir savo lūpomis gaudė jos į visas puses mojuojančią galvą. Vienu akimirksniu, svetimą pajutęs, paleido Marytę, grybšterėjo nuo suolo špicrutą ir atsistojo. Pašoko ir Marytė, sekundą pastovėjo, lyg atvykusio nebūtų pažinusi, paskui, gėdos ar sumišimo genama, leidos greitai alieja.

Pasilikę vyrai stovėjo priešais vienas kito ir aštriais žvilgėsiais stengės įspėti vienas antrojo sumanymus.

Rodavičia, kiek žemesnis, nekantriai lankstė špicrutą rankose, tai nuleidęs ranką nervingai plakės blauzdas. Tarytum kas vienas laukė, kuris jų pirmutinis žodį pratars.

Ir abiem aišku buvo, kad kaž-kas baisaus tuoj atsitiks, kad nuo to prigulės tolimesnės pasekmės, kuris prmąjį žodį pratars, ir koksai tas žodis bus.

Susikryžiavę akių žvelgėsiai, tarytum, matavo jėgas; tarytum, stengėsi vienas kitą savo vidujine jėga nuveikti, kad išvengti ko-nors, kas savo pasekmėmis baisesnis už įmanomą žygį.

Sumirkčiojo Rodavičiaus akįs ir Eimutis suprato, kad jis pirmutinis ištars pasekmių neužmatomą žodį.

Marytė stovėjo keliasdešimtyje žingsnių ir, smarkiai plakančia širdimi, sekė juodu.

— Ko tamsta čia atėjai? — arogantišku, pasityčiojančiu tonu, užklausė Rodavičia, minklindamas savo špicrutą.

Vienu akimirksniu Eimutis išskaitė iš jo akių, kad, jam atsiliepus, ranka pakils ir špicruta švilpdama kriis kairyjin jo skruostan, kurin žaibo greitumu Rodavičia buvo pažvelgęs. Instinktyviniai nujautė ką pats padarys ir negalėjo susilaikyti teisybės nepasakęs. Krūtinėje sukilo kaž-kokių dvasių gundoma audra, kuri būtinai turėjo aktivinio veiksmo formon išsiliieti. Ramiu, bet iš vidaus sujudimų, virpančiu balsu prakošė pro dantis:

— Kad ginti nekaltą mergaitę nuo tamstos niekšiškų pasikėsinimų.

— Tamsta išdrysti šnipinėti... — kraujais pablūdusioms akimis, sušnarpštė Rodavičia.

— Lygiai kaip ir mano tėvas, — atrėmė Eimutis.

Vienu akymirksniu iškilo Rodavičiaus ranka špicruta orą garsiai perkirsdama ir tiesės kairyjin skruostan. Instinktiviniai kilstelėjo Eimutis suriestą per alkūnę ranką ir, patsai užsilenkęs špicrutos galas, kurčiu kirčiu puolė ties pačia kairiąja ausimi. Aštrus, lyg yla, veriąs skasmas konvulsiviniai sutraukė jo veido bruožus ir, tuo pačiu akimirksniu, savaimi pasikėlė Eimučio dešinėji ranka ir, kaip kūjis, garsiu obalsiu, traškinančia jėga pataikino kairyjin Rodavičiaus žandan.

Kaip dalgio pakirstas, nugriuvo Rodavičia suolan, greitai žando nusitvėręs. Špicruta iškrito, galva nusviro ant rankų ir iš burnos bei nosių siurbės kraujas.

Vos antausio skardas prabilo, Eimutis visas suvirpėjo. Akįs atsistojo piestu, kūnu lakiojo šalti šiurpuliai. Dvasią krūtinėje, tarytum, kas sulaikęs buvo. Tuo momentu suprato jis visą to veiksmo baisybę; suprato baisiausią nuodėmę padaręs.

Nieko nebematė, nieko nežinojo. Susigriebė už galvos ir svyruojančiais žingsniais nuėjo aliejon.

Marytė, kuri ištolo sekė nebyliąją jųdviejų sceną, antausio obalsiui atsiliepus vakaro tyloje, suvirpėjo, sumišo ir taip stovėjo negalėdama iš vietos pasijudinti.

Klaidžiais, svyruojančiais žingsniais artinos jon Eimutis, nesąvoktinai šnabždėdamas:

— Viešpatie!... ką aš padariau...

Pribėgo prie jo, puolė garsiai verkdama ant jo krūtinės tarydama pro ašaras:

— Tai aš... tai mano kaltė...

Prasiblaivė Eimutis, papurtė galvą, lyg sunkiausias mintis nuo jos numesti norėjo, atidžiai, švelniai paėmė ją už abiejų rankų, atitolino nuo savęs, lyg nuo užkrečiamąja liga sergančio ir tarė jon susopusiu balsu:

— Nesiimk savim svetimos kaltės... Nusiramink ir eik namo... ir niekam niekó nesakyk... — patylėjo valandėlę ir pridūrė: — Eik, eik tuojau, gali mūs jieškoti ateiti...

— O tu, o tu? — stengdamos jon prisiglausti, verkšleno Marytė.

Tylėjo valandėlę, paskui, ją ramindamas, pridūrė:

— Aš tuoj pareisiu...

To užtikrinimo suraminta, nusisuko ant namų, ašaras besišluostydama ir tyliais žingsniais nuėjo.

Eimutis stovėjo ir sekė ją akimis, nuolatos Rodavičion pažvelgdamas. Tas sėdėjo ant suolo nusvirusia galva ir nesijudino. Kaip tik Marytė užlipo verandon, jis pasisuko kairėn ir išėjo iš parko paventin. Paskutiniai saulės spinduliai užgeso ir tik melsvasis dangus mirgėjo daugaukiu veidu skleisdamas sutemas.

Tyliai sriuveno Ventos vandenįs praamžinąją bylą su krantais vesdami. Sriovės vilnelėse atsispindėjo dangaus mėlynė, nesuskaitliuojamos žvaigždės, tarsi, sutartinį šokį užvedė ant judaus sriovės paviršiaus, tarsi, gūžinėjos su undinėmis, kaip tai žiloje senovėje būta...

Eimutis ėjo paupiu pasroviui plika galva ir nuleistomis akimis, bet kelio nematė, nes dažnai suklupdavo. Kur jis ėjo?

Nė pats nežinojo. Tiktai jautė, kad eiti reikia; kad eiti turi; kad, viduryje susikūręs laužas, ilgais ugningais liežuviais laižo pajautų, sanvokos kirminą; kad iškarto pabudo jame visomis išgalėmis sąžinės balsai ir šaukia jin sopulingu dejavimu:

— Ne žmogų... ne žmogų — žmogaus dvasią nuskaudei — žmogaus dvasią paveiksle praamžinąją Teisybę iškoneveikei...

Kaip Kainas, bėgo nuo savęs, slėpės ir vis grįžo savin; nematomos jėgos sulaikomas, pajautų versmėn stumiamas sanvoktinon baisiausia nuodėmės kančion — prapultin.

Veidas degė neužgesinama liepsna, tai vėl apsiliedavo šalta šiurpulių banga, iš kaž-kokių nežinomų gelmių atplūdusių. Akyse, rodos, stovėjo inkūnytos nuodėmės reginys: — ant suolo pargriuvęs, kraujų apsipylęs Rodavičia.

Kartais kojos, nervų traukomos, sustodavo, nestengdamos valandėlę nė iš vietos pasijudinti, o dvasia-šmėkla ginė vis tolyn ir vis grąžino sumišusią mintį atgal — savin, tos nuodėmės baisybės bedugnėn.

Krūtinėje tuomet, lyg ilgaspyglis ežys, vartės kaž-koksai neapimamo didumo kamuolys, kuris būtinai krūtinę suplyždinti stengės. Šaltas prakaitas, šiurpuliams užėjus, apliedavo jį nuo kojų ligi galvos; tai vėl tą šaltąją bangą užliedavo karštoji ir smilkinių gįslos pribrinkdavo, kaip tyčia mirkinama virvė. Banga už bangos liedavos smegenynan ir dar labjau klaidindavo mintį, kurį jau nuo tojo normalinių vėžių.

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA

Jei nesutiksi pažįstamų, ar nepataikįsi indomun bei originalin pašnekėsin, gali apžiūrėti kraštą iš vagono iš abiejų pusių. Pro langą prabėga didelį miškai, riebųs, kalnuoti laukai, sidabriniai bei melsvi ežerai. Iššoka iš miško juokinga pilaitė Tyzenhaus, šypsosi linksmi Abėliai, balta ant kalno bažnyčia, didžiuojasi puikus Rokiškis iškilniu bažnyčios gotiku ir dailiais rūmais. Plėčiasi aplinkui ramus bei tylus, nors turtingas, kraštas, senovinės bajorijos ir praamžių, gerų žmonių pilnas.

Pilname antrosios klasės vagone sėdėjo Mikolas Rajeckis, paniuręs, nekláusąs skambįų kaimynų pašnekėsių. Važiavo garsion medžioklėn ties Kūpiškiu, Šepeton, bet tasai linksmas sumanymas neužrėkė vidujinės dramos. Beveik bėgo iš Južintų, bėgo nuo paties savęs.

Nenuėjo užvakar sutarton su Uršulka vieton ir skaitė tokį savo nutarimą ligšiol geru. Toksai gundus vakaras būtų juodu nunešęs prie galūtinosios linksmybės, bet ir prie atsakomybės. O vis labjau jautėsi Rajeckis kaltas prieš mergaitę, gal po Leleikos bei Pucevičiaus kalbų intekmės, kurioje nujautė paprastą, bet tyrą bei gilią dvasią. Prigulėjo ji gerbtinon karton. Tos pareigos iškildavo po kokio-nors neapgalvoto pasielgimo. — Bet jau ir dabar buvo jai skolingas: erzino ir įsimylėdino mergaitę — — ir kam buvo pažadėjęs jai užvakar ateiti?! — Ant greitųjų, nesuvaldomos paskubos darbas — — O kiek ji iškentėjo, kai jis neatėjo?

Gerai žinomoje vietoje lengvai įsivaizdino sau belaukiančią Uršulką. Matė ją, kai gyvą, stovinčią prie alksnyno mėnesienoje, tokių-pat kvapčių apsuptą, kokias jis gėrė, klaidžiodamas tą dieną neramiai ir liūdnai apie Južintų dvarą. Jau norėjo užsėsti arklį ir lėkti. — Uždraudė pats sau, nes juto, kad nestengs tokią naktį kalbėti išmintingai su Uršulka. O neužmatė jos besimaudančios ežere!— Tad turėjo būti patenkintas okiu susivaldymu, bet juto ištolo mergaitės griaudulį, su kuria jau sujungė jį stiprųs telepatiniai siūlai. Tam griauduliui atrastų vaistų: paimti ją padoriai į žmonas — bet tokie vaistai, jo nuomone, buvo heroiniai.

Tad vėl rodydavos kartais visas jo išmintingumas jam filisterine baime, o visas pasielgimas su Uršulka lengvamintis ir netikęs. Visos-gi priešingos mintįs maišėsi su galingu ypač tos, o ne kitos moteriškės pageidimu — ir nuo to tai pageidimo su jo pasekmėmis išbėgo Mikolas tolesnin kraštan.

Svarstė visa tai brikoje ir dar dabar svarsto vagone. Tačiau pamažu moteriškų balsų čiauškėsis apsėdo galvą, kai žvirblių debesis ir pradėjo nenoromis klausyties. Draugija susidedanti iš kelių moteriškių ir dviejų vyriškių, matomai buvo dar po naujų kaž-kokios iškilmės įspūdžių. Garsiai skelbė savo atminimus.

— Ganytojas nieko nevalgė! — giedojo nejauna moteriškė, Monika vadinama, dramatiniai graižydama rankas.

— Liaukis, Moniute! valgė, kai kiekvienas mūsų, ot daugiau už mane — sumurmėjo nuvytęs vyras, Monikos vyras regimai.

— Ne tau juk gaminta, Otonai. Bet jis, toks prakilnus ir dirmavone nusikamavęs asmuo! Vos užkandęs, nebevalgė.

— O kai turtingai stalas papuoštas! — tvirtino kita sentimentalė kūmetė, panelė Brigita. — Poni Anielė tvirtino, kad saldumynai namie dirbti, bet aš manau, kad iš Vilniaus. Tūli net negalėjo suprasti, kas jiems paduodama. Sėdėdama aš prie ponios Kupstienės, kuri mažai žmonių matė, kviečiu; kimšk, juk tai paštėtas! — Kad jau nelenda — sako ji man.

— Žinoma, kai žmogus sotus, paštėtas ar batviniai — nelenda per gerklę — nutarė ponas Otonas.

Bet poni Monika tuoj jam priminė:

— Per pokilį reikia apsidairyti ir išklausinėti, kad neprivalgius paprastų valgių, palikti vietos geresniems.

Panelė Brigita priminė prakilnesnes valandas:

— Kaip gražiai kalbėjo ganytojas prieš dirmavosiant!

Neatidžiai klausydamas Mikolas tik dabar susigraibė, jog kalbama apie vyskupą, vyskupystę lankantį. Vagono draugija grįžo iš vienos parapijos, kurioje viešėjo vyskupas ir važiavo kiton tokinpat priėmiman, nusprįsdami tą kelionę dievobaimingai bei turistiniai.

Kitame vagono kampe sėdėjo vyras šviesiais, rūpestingai sušukuotais plaukais, veidas lyg pažįstamas, vietinis, bet apvalkalas bei apsiėjimas užsieninis. Klausėsi kaimynų pašnekėsio griaudžiu malonumu, žiūrėdamas į nykstančius už lango laukus ir beldė nervingai taktą lango rėman. Mirksėjo akimis ir antakius raukė, kai žmogus, kurs atranda ką verto, atsimena, dėsto galvoje melodinius įspūdžius. Pagalios atsikėlė ir prisiartino kalbančiųjų apie vyskupo priėmimą kuopelėn.

— Atsiprašau tamstų... ėsu Kažinskis.

Ponas Otonas pratiesė jin išlėto ištiestą dešinę ranką, lyg kad būtų norėjęs jį pačiupinėti ir nuspėti.

— Panevėžietis, rodos?

— Taip, važiuoju gimtinin kraštan — grįžtu iš Francijos. Esu soliniu smuikininku didžiojoje Paryžiaus operoje.

— Labai malonu — tarė kiek greičiau ponas Otonas.

Labjau sujudo moters, muzikalės, kaip tai paprastai Lietuvoje esti. Panelė Brigita, nedrąsiai pakeldama pirštą, nurodė ilgą skrynelę uždėtą tinklelin viršui sėdynės, kur Kažinskis buvo sėdėjęs.

— Ak! tai smuika?

— Taip, gerbingoji poni. Grosiu gimtiesiems laukams, savo žmonėms, jei panorės klausyti...

— O gal ir mūsų vyskupui? — Ot nematytas būtų atsitikimas Panykštoje!

— Galiu ir vyskupui.

Dabar ir Rajeckis norėjo pažinti smuikių bei kompozitorių, apie kurį buvo laikraščiuose skaitęs. Bet traukinys artinosi Kūpiškin, kame reikėjo Mikolui išlipti.

Pažvelgė pro langą. Prieš stotį, žymus ant nedidelių sienų bei žmonių fono, stovėjo milžinas Benediktas Talmontas, girininkas, su kuriuo Mikolas susitarė čia susitikti. Pamatė pasilenkusį iš traukinio Rajeckį, išpūtė didelius ūsus plačiu nusišypsojimu ir sveikino kepure. Už minutės atsirado Mikolas su savo daiktais šale traukinio.

— Bravo, ponas Benedikte! Bijojau, kad telegrama tamstos laiku nesugaus.

— Pone tu mano! Mano taip stotyje įsakyta: jei telegrama gero turinio, sodyk žmogų ant arklio ir tegul jis manęs jieško, kad aš ir už dešimties mylių miškuose pasislėpęs būčiiau. O jei nemaloni, atidėk į šalį ir lauk, kol aš pats stotin neužvažiuosiu. Tokią jau tvarką užvedžiau.

— Tai turi tamsta turėti stotyje sumaningą žmogų, kurs nutaria, ar telegrama gero turinio ar ne.

— Yra toks — nusišypsojo Talmontas, kai galėjo maloniai, dideliu savo veidu, pakakintas savimi ir ramia siela.

— Kada-gi medžiosime Šepetoje — užklausė Rajeckis — rytoj iš ryto?

— Jei tamstos kelionė nenuvargino, galime ir šį vakarą. Vežimuką nusisamdžiau iš pažįstamo senatikio, arklys orliietis risakas, už valandos būsime prie pelkių. Nakvoti užvažiuosime pas girininką Červinskį. Nors jis ne Červinskis, tiktai Širvintas, bajoriškai gyvena.

— Tai važiuosiva tuojau jin. Juk reikia persivilkti.

— Būtų toli iš kelio. Aš žinau Šepetos pakraštyje vieną tokią vietą, kur ir bačiukai nesušlaps.

— Labai gražu, bet ką tęn ant sausumos rasiva?

— Ant sausumos povakare tetervinai renkas. O kas Šepetoje yra, tai pats ponas Dievas težino. Ot aš praėjusiais metais nušoviau tęnai paukštį ne paukštį, snapas varno, tiktai geltonas, pluksnų nedaug ir nelakioja; eina svyruodamas žeme pastaromis kojomis.

— Kai tai? turi ir prišakines?

— O tokios mažutytės, neva kojytės iš-po pasmakrio auga. Kartais jų atsirems, tai rodos, kad snapuotas zuikis, o kai pastarųjų šokinėja — tai tiesiog pilkoji žąsis zovada bėganti.

—Ką geresnio pasakojii, ponas Benedikte!

— Kai mane gyvą matai. Norėjau nusivežti Vilniun ir iškimšti, bet utelių visas apsėgtas — ir numečiau balon. Tai turbūt labjau žvėris, negu paukštis, nes šuva nesustojo prieš jį, tik cypdamas lojo kai ežį.

Takias stebūklingas pasakas sakė Talmontas jau vežimėlyje, kurin nelengvai sutilpo abu medėju su dviem šunimi, kuriuos girininkas atsivedė. Šuva ir kalė buvo vienodo rusvo plauko rudais lopais, vokiečių veislės; vadinosi savo garsiųjų protėvių vardais: Cezaris ir Minka. Yra tai stipri, paklausni, bet flegmatinė veislė ir be genijaus, kaip žmonės nuo Šprevos krantų. Talmontas stebūklus pasakojo apie juos:

— Šuniukus gavau iš kuningaikščio Radvilo iš Taujėnų. Tėvas atsiuntė kuningaikščiui vokiečių karalius, kaipo giminei. Nenori nuvargti medžiodamas? — sėskis ar atsistok geroje vietoje ir paliepk kalei: Minka, herum! — vokiškai kiekvienas šuva geriau supranta. Tai ji tuoj apeis pusvarstį aplinkui, o kai ką ras, užsitėmys gerai, ateis prie tamstos ir nuves pačion vieton. Cezaris jau netoks. Stovės nors pusę dienos ir nepabaidys, bet neateis ir nenuvės prie žvėrienos. Minka geresnė.

Kuomet šunų vardus minėdavo, pakeldavo jie šeimininkan kruvinomis blakstienomis pridengtas akis, arba padėdavo ant kelių sunkias galvas dide-

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa.)

Galų-gale, kad ir prileidus tokis dalykų stovis įmanomų sulyg liaudies vaikų, tai koks pateisinimas del jaunosios kartos jau iš inteligentų kilusios? Šiurpas ima pamanius, kad šimtai vaikų iš inteligentinių šeimynų, iš tautiniai susipratusių šeimynų — tautiniai našlaičiai, kad tėvai neturi ką savo vaikams į rankas paduoti. Optimistams patarčiau pravesti anketą per inteligentines šeimynas ir užklausti, ką jų vaikai skaito bei kuo pradėjo jaunas savo sielas gaivinti. Asmeniškai galiu išvardinti daugybę inteligentinių šeimynų, kur viena tik gimtoji kalba tai vien išvydinė bei vidujinė tautiškumo forma, kur ji kenčiama tol, kol neateina mokymos metai, o tiems metams atėjus, rasime tose šeimynose bonas francūzes, lenkes, vokietes — tiktai ne lietuves.

Tokiems apsireiškimams inteligentinėje mūsų visuomenės dalyje esant, savaimi iškįla klausimas: — kokius dvasinius turtus, ką tautiniai tveriančio įneš tos jaunosios kartos būsimąjin tautinių vertenybių sandėlin? Ir kokiais tautiniai-etiniais principais vadovaujasi toji mūsų inteligentijos dalis šį antikultūrį darbą darydama.

The gulf of rock jawns, you can't gaze a minute,
Without an awful wish to plunge within it.
(Byron. Don Juan, XVI. 5.)

Toks yra šiandien, iš šio reikalų stovio žiūrint, mūsų inteligentijos visuomeniai-psychologinis ūpas ir, jam nusikratyti, reikia tvirtai pasipurtyti, susigriebti ir imties darbo.

2.

Iš visų likimų, gyviesiems tvariniams tekusių, nėra nelaimingesnio likimo už tą, kuris vaikams teko. Vaikai nieko nežino apie tų eksperimentų vertybę, kurią ant jų mėginami, — tai tokia bendroji vaikų būtybės formula. Jie patįs nesutvėrė nieko, kas galėtų atremti pasikėsinimus, jų prigimimą išardyti stengenčiuosis. Kelias, kuriuo jiems reikia eiti, pravestas nesuvoktinai ir dažniausia būna tai progos darbas. — sako Ščedrin apie vaiko jaunąsias dienas.

O juk vaikas turi savo neužginčinamas teises, kurių slopinti nevalia. Vaikan jau negalima žiūrėti kaipo tėvų nuosavybėn. Su gyvybe vaikas ingįja mažojo piliečio teises ir ilgainiui išauga „didelin'' pilietin, savo tautos gyvenimą tveriantin.

Tos mintįs jau nuo senai skalavo pageltusias iš senatvės nuomones ir tik savo būtybėje budri tauta pasirūpino jas teisiškai gyveniman investi. Šveicarijos naujieji įstatai smerkte nusmerkia netikusius manymus ir vienu žingsniu išeina iš rymiečių įstatų valdžios, kurie žiūrėjo vaikan kaipo tėvų nuosavybėn, ypač tėvo. Naujieji įstatai žiūri vaikan ne vien kaipo šeimynos sąnarin, šeimynos galvos valdinin, — bet ir kaipo visuomenės sąnarin, tautos pažangos bei išsiplėtojimo akstinan.

„Vaikas — vyro tėvas'', sako anglų priežodis.

Ir tan „vyro tėvan'' naujausioji įstatimdavybė pradeda atsinešti ne vien kaipo tėviškos valdžios objektan, bet ir kaipo teisės subjektan, kurią įstatimdavybė privalo nurodyti ir apdrausti.

Naujųjų įstatymų akyvaizdoje vaikas tai besiformuojąs asmuo, savo teises turįs, — tai visuomenės sąnarys, delei kurio valstybė turi daug rūpesnio pakelti. Šių pareigų supratimas padėta naujųjų Šveicarijos įstatų pamatan apie mokyklą bei auklėjimą.

Šių įstatų 275 straipsnis „Naujojo piliečių sutvarkymo'' aiškiai ir vaizdžiai skelbja vaiko teises ant mokymo bei auklėjimo ir uždedaa ant tėvų tam tikras pareigas.

Sulig šio straipsnio ant tėvų uždedama pareiga rūpinties „dvasiniai ir fyziniai auklenti vaikas sulig medžiaginių išteklių''.

Ir nevien mokyti bei auklenti privalo tėvai savo vaikus, bet tie patįs įstatai liepja juos sulig jų individualių palinkimų lavinti. Ir visais tais nurodymais pabriežiam, jog visuomenė tęnai negali šaltai žiūrėti į tai, ar vaikai auklenami ir kaip auklenami. Tokiuo savo atsinešimu ir manymu, jog visuomenė privalo vaiko auklėjimą bei mokymą prižiūrėti, ji podraug pažymi, kad šiuose atsitikimuose visuomenės teisės didesnės už tėvų teises.

Pas mus kitoniškai — pas mus tėvų teisės apribotos ir tomis teisėmis, iš moralio atžvilgio, naudojasi tamsuolis lygiai kaip ir inteligentas.

Rūpinamos suteikti vaikams kuodaugiausia žinių, kuodaugiausia kalbų, bet tik ne tai, kas savo, ne tai, kas programan neineina, o kas ji, kaipo lietuvį dvasiniai sutvarkyti privalo. O tuo tarpu, mūsų sąlygose, tas ir yra svarbiausia, kas programon neineina. O programon neineina naminis vaikų skaitymas ir literatūros.

(T. b.)

Kada žmogaus nurimsta geiduliai
ir naktis juodą drobę
mieguiston žemėn metusi niūriai
vargus ir laimę gobia;

Kada darželyje rausvieji jurginai,
palangėn susispietę,
tyliu šlamėsiu žadina lipšniai
užmigusią kaimietę: —

tada aš vienas sėdžiu ir mąstau
ir mintįs tamson plaukia.
Širdis užsidega... Dainuočiau tau, —
bet kur tu? Tuščia lauke...

Zigmas Gaidamavičius.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintįs.

(Kritikos bruožai.)

(Tąsa.)

Tiesa, vieną kartą jau reikėtų suprasti ir paliauti šukavus bei krokodilo ašaras liejus del mūsų išsiskaidymo.

Kiekvienoje susipratusioje visuomenėje vienos visą visuomenę apimančios ir savo tikslais vienijančios partijos būti negali. Tautos uždaviniai tokie platųs ir tokie įvairųs, ir keliai prie galutinųjų tikslų vedą tokie skaitlingi, kad ant šio sutarties nesurasti. Juo turiningesnis tautos gyvenimas, juo skaitlingiau skaidos visuomenė į grupas, partijas ar kitokias organizacijas. Tame tai visuomenės partijiniame ar kitokiame susiskaldyme ir reiškias pilnapulsis visos tautos gyvenimas bei jos gyvumas, netikėtų katastrofų nesibaidąs. Tiktai išskirtimuose atsitikimuose, kuomet gyvenimo srovės taip susibėga, jog ima grūmoti tautos rytojui — tik tuomet tegalimas visų visuomenių grupų ar partijų susiliejimas vienan kūnan.

Mažesniame masštabe regėjome tai ir mūsų gyvenime, būtent — prisiminkime kolektyvį mūsų draugijų atsisakymą dalyvauti Krokuvos iškilmėse 1910 metais ir 1912 metais d-ro Basanavičiaus jubilėjų. Čia męs, kiekvienas savaip kainodamas ir suprasdamas, nešėme mūsų pagarbos bei padėkos žodį didžiąjam mūsų tautos žadintojui. — Tame tai ir apsireiškė mūsų tautiniai-visuomeniai-politikinis subrendimas.

Bet šale viso to—męs paliekame kiekvienas kuo buvęs. Ne taip buvo revoliucios audrai besiartinant. Tuomet iškilo Kantičkos, kurie savo tamsiuoju protu visų socialių bei visuomenių reformų prasmę ir būtinumą suvedė prie — bažnyčios panaikinimo. Tuo tai ir žaidė liaudies instinktais, gerai suvokdami, jog visos tos reformos kuningijai nenaudingos —eo ipso, kad nukreipti neramiosios liaudies doma nuo būtinųjų jos gyvenimo reformų—ėmė ją mysticizuoti, mistifikuodami paskalas ir viską versdami ir suvesdami —bažnyčion, kuriai iš tų reformų grūmojąs ddžiausias pavojus.

Kaip visa tai buvo daroma ir kokių priemonių pasigauta net šviesesniems kaimiečiams sukvailinti, gražiai matome, kad ir iš Kuprevičiaus pašnekėsio su viršaičiu:

— Pagonįs! Mat kokių laikų susilaukėme, kad mus pagonįs pradėjo ginti. Girdėjai kaip Kynuose gudus pjovė? Visi karaliai siuntė savo vaiskus ginti, girdėjai? Kalbėjo žmonės, visi taip šnekėjo, kad... Ot, ot, tik ne taip, kaip žmonės kalbėjo ir gazietos rašė! Tęn ne krikščionis pjovė, o tik rusus. Kam gi jie krikščionis pjaus, kad tie nieko nedaro, o rusams peilis po kaklus zileno, nes jei tu jam — ne, tai jis tau. Su juo kitoniškai negalima. Vaiską siunčia, rėkia: krikščionis, krikščionis pjauna! — kitų karalių prašo!... Susimilo kitos karalystės, padėjo. Gal ir nebūtų padėję, bo visi buvo įpykę, visiems jie širdį perėdė, bet pranzūzas sugadina... (247).

Taip rezonuoja Kuprevičius ir jo monologe girdėti visų-pirmiausia bajoro, aplenkinto bajoro, neapykanta prie visko rusiško; girdėti jame bažnytinių tarnų apjakinimas ir nekriikščioniška neapykanta viso to, kas nekatalikiška. Toliau dar daugiau ir gilesnių sensacijų išgirsime:

— Taip, kad ne tas prakeiktas prancūzas, rusui būtų gerai tekę, tas mėlynakis gerai jam būtų išdulkinęs, bet tas toks pat ponas, kaip ir mūsiškis... prancūzas. Jog pas juos kitose bažnyčiose nebėra kryžiaus... Jie liciperą toje vietoje pastatė... velniukus. Tu nemanyk, kad aš meluoju. Pasiklausk gudraus kunigo, ir jis tau tą patį pasakys... (247).

...Kaip rusą paratavojo, jis pasiutėlis ėmė dar labiau kunigus spausti... — Nuo kunigų bilietų (pasportų) nereikalauja, o cuzijalistus užleido... (248). — Kas-gi kitas tuos velnius galėjo užleisti, jei ne rusas. (249).

(T. b.(

D-RAS J. BASANAVIČIUS.

KAIP MAN NEBUVO LEMTA DŪMOS ATSTOVU TAPTI.

Non mirari, non indignari sed intelligere. Spinoza.

Bet dabar man jau daugiau mokslo dalykai paraipo: ėmiau etnografijos dirvoje triūstis ir savo tyrinėjimais *) ingijau tarp bulgarų gerą vardą, apie ką liudija faktas, kad buvau išrinktas Bulgarijos Literatų Draugijos, vėliaus Mokslo Akademijos, nariu.

1899 m. atsisakęs nuo tarnystos, turėdamas Bulgarijos piliečio teises, aš, neilgai trukus, vėl įsikišau bulgarų politiškan gyveniman: įstojau tiesiog to-pat Karovelovo vedamon bulgarų „demokratų partijon'', kuri man, delei skelbjamųjų demokratizmo idėų, atrodė sympatiškiausia. Nuo to laiko dalyvavau dažnai per laikraščius partijos kovoje su kitomis partijomis, o, turėdamas nejudomąjį turtą Varnoje, dalyvavau nekartą atstovų rinkimuose parliamentan, buvau renkamas partijos vardu Varnos miesto tarybos nariu, ir čia savo įneštaisiais reformų sumanymais *) nemaža prisidėjau prie sanitariškojo miestelėnų gyvenimo sąlygų pagerinimo — pakėlimo Varnos, kaipo kurorto, kultūros. Be to dar nekartą teko man dalyvauti demokratų partijos kongresuose kaipo Varnos atstovui, o III-me partijos kongrese Sofijoje, rudenyje, 1903 m., kada buvo reviduojama josios programiniai nutarimai, drauge su d-ru Orachovaču redagavau jųjų skyrių apie „tautos sveikatą'' *).

Po Cušimos ir Mukdeno atsitikimų, kurie man atkėlė vartus per Lietuvos sieną, kada 1905 m. grįžau savo kraštan, kada ir Rusijoje įvesta tapo quasikonstitucijos tvarka, aš, būdamas tuomet dar Bulgarijos pavaldiniu, pirmuosiuose Dūmon rinkimuose dalyvauti nors ir negalėjau, tačiau kaipo turįs politikoje didesnį patyrimą aš bent iš šalies į juos neiškenčiau neįsikišęs. Kauno gubernijos rinkimuose — kaip daugeliui bus žinoma — aš daugiausia prisidėjau, kad sutvarkius demokratiškąjį bloką tarpe lietuvių ir žydų: aš dar šiandien gėriuosi atsiminęs tas valandas, kada tasai blokas sudavė smarkų smūgį dvarininkų kurijai. Dalyvavau tuomet (kovo 26 — balandžio 8 d. 1906 m.) ir Suvalkų gubernijos rinkimuose ir, kiek galima buvo, savo patarimais padėjau rinkikams susitvarkyti.

Prisiartinus rinkimams į II-ją Dūmą, aš pavasaryje 1907 m. jau turėjau Rusijos pavaldinystę ir nuo Bartininkų valsčiaus, Vilkaviškio pavieto buvau siųstas rinkiku į Suvalkus. Tuomet, kaip žinoma, prieš rinkimus, „Šaltiniui'' pradėjus agituot už kuningų pastatytuosius kandidatus Dūmon, buvo nutarta ir tame laikraštyje apskelbta, kad nuo Suvalkų gubernijos atstovais Dūmoje būtinai turėję būt „vien lietuviai-advokatai''. Todelei „Šaltinio'' atsišaukimuose buvo raginta rinkti „atstovais į Dūmą „du garsingu'' (sic!) advokatu: Petrą Leoną ir Andrių Bulotą, „kuriuodu, anot to laikraščio, netik šiaipjau, bet ir Bažnyčios reikalus mokėsią gerai ginti''*).

Prieš pačius rinkimus Suvalkuose aš buvau kelias dienas sirgęs ir, dar visiškai nepasitaisęs, turėjau rinkimuosna vykti. Nors „Šaltinio'' agitacija už Leono ir Bulotos kandidatūras jau buvo visiems kitiems lietuvių inteligentams, rinkimuose dalyvaujantiems, kelią užkirtus, tačiau priešrenkamame susirinkime buvo pro forma net keturios, būtent Leono, Bulotos, adv Spurgos ir mano kandidatūros išstatytos.

Nesveikas būdamas ir žinodamas maž-daug „Šaltinio'' ir tūlų kuningų agitacijos už Leoną ir Bulotą pasekmes, aš pasisakiau, pats savo kandidatūros nestatąs, žinodamas, kad negali būti laimėta. Ką aš tuomet galėjau, pasitenkinau tiktai perskaitymu Vilkaviškio pavieto mažažemių man induotus jų reikalavimus, idant tie, kuriems teks tapti atstovais, juos žinotų ir, progai pasitaikius, Dūmoje užtartų. Tikros varžytinės įvyko tik tarp advokatų: Leono, Bulotos ir Spurgos. Laimėjo pirmuoju du kuningų kandidatu ir vasario 6 (19) d. tapo atstovais Dūmon nuo Suvalkų lietuvių išrinktu.

Antroji Dūma, kaip žinoma, taipogi labai trumpai gyveno. Atstovus išvaikius ir rinkimų tvarką Lenkijoje ir Suvalkų gubernijoje permainius, nuo pastarosios gubernijos leista rinkti Dūmon tik vieną atstovą. Prieš rinkimus į III-ją Dūmą „Šaltinis'' vėl ėmė agituot už A. Bulotą ir jį piršti į atstovus nuo tos gubernijos, nes visų lietuvių akįs, girdi, į jį atkreiptos, kaipo į buvusįjį atstovą. „Lietuviai rinkikai! — Šaukė „Šaltinis'' *) — rinkite į Dūmą buvusįjį antrosios Dūmos atstovą prisiekusįjį advokatą poną Andrių Bulotą''!

Priešrenkamajam susirinkime, kuriame ir aš dalyvavau Suvalkuose, p. Bulotai konkurenciją bandė daryt tik jau augščiau minėtasis adv. Spurga, bet — veltui. Tuomet toks dar buvo politiškas apaas, kad męs visi: kuningai, ne kuningai, išskyrus Spurgą, priėmėme tik Bulotos kandidatūrą. Kada kitą dieną, būtent spalių 18 (31) d., buvo Bulota renkamas ir Spurga atsisakė už jį duot savo balsą, „Šaltinis'' rinkimų aprašyme paminėdamas Spurgos „nemalonų pasielgimą'', jį iškoliojo už laužymą vienybės...

Nuo tų rinkimų praėjo penki metai.

Laikui bėgant, revoliucijos orui atvėsus, žmonėms po reakcijos sloga atsipeikėjus, pradėta šalčiau žiūrėti ir į A. Bulotos veikimą Dūmoje... Tasai pats „Šaltinis'', kurs buvo įsitikinęs, jogei p. Bulota „gerai mokėsiąs ginti Bažnyčios reikalus'', todel ir už jį galvą guldė, Dūmon piršdamas, dabar tapo smarkiausiu atstovo. Bulotos nevidonu ir už tai būtent, kad jis, „Šaltinio'' nuomone, tų reikalų netik negynęs Dūmoje, bet dar-gi virtęs pačios Bažnyčios priešininku. Kovai tarp Seinų „krikščionių demokratų savaitraščio'' ir Bulotos organų pastaruoju laiku bedūruojant, prisiartino rinkimai į IV-ją Valstybės Dūmą.

Iškilo vėl klausimas, kas rinkti atstovu nuo Suvalkų gubernijos lietuvių, jeigu A. Bulotos kandidatūra žlugtų, „Šaltiniui'' prieš jį agituojant?

Jau pereitais metais Vilkaviškio paviete buvo galima girdėti kalbant, būk mano kandidatūra tokiame ateityje būsianti tinkamiausia. Kiek vėliau tą pat girdėta kalbant tarp žmonių ir Mariampolės paviete.

Rinkimų kampanijos pradžioje lietuvių susirinkime Mariampolėje rugsėjo mėnesyje, kada buvo tartasi apie kandidatūrą Dūmon nuo Suvalkų gubernijos, už mano kandidatūrą balsavo 15, už kun. Laukaičio — 6 žmonės; todel nutarta mane primo loco kandidatu statyti. „Šaltinio'' redakcija rugsėjo 5 (18) d. pranešdama man apie tą nutarimą, telegrafavo: „razriešite objavit vas kandidatom (v) Dumu; vaše molčanie poščitajem soglasiem. „Šaltinis.''

Kadangi rinkimai Bartininkų valsčiuje turėjo būt 10 (23) to-pat mėnesio dieną, ir nebuvo dar žinoma, ar busiu pavietan išrinktas, aš tuojau telegrama atsakiau, idant su statymu mano kandidatūros kiek luktertų, pakol bus žinomas rinkimų valsčiuje rezultatas. Tą-pat rugsėjo 5(18) d. aš nusiunčiau „Šaltinio'' redakcijon tokį laišką:

„Už pasiūlymą — širdingai ačiu! Reikia būtinai palaukti kelias dienas iki bus žinia, ar mane Bartininkų mažažemiai išrinks — o tai, kaip šiandien sužinojau, atsitiks ateinančiame panedėlyje 10 (23) šio mėnesio dieną. Nenorėčiau, mat, kad ta kandidatūra susikompromituotų.

„Dalykas tame, kad 1) ne žinia, ar Bartininkuose patsai rinkimo aktas bus atliktas, nes, kokiam blogam orui pasitaikius ar kokios kitos priežasties delei, gali susirinkt permažas rinkikų skaičius ir tokiu būdu gali likt valsčius visiškai be rinkimų arba be savo atstovo ir 2) nereikia kolkas kandidatūros skelbti pakol Bartininkuose rinkimai nepasibaigs, nes tęn yra Bulotos agitatorius, tūlas Bulvičius, kursai, sužinojęs apie Jūsų pastatytąjį kandidatą, imtę dar daugiau agituoti — ką jau ir taip uoliai varo. Mano kandidatūrai paskelbti užtektų dar laiko, iki 15—20 d., patylėjus prieš-pat antruosius rinkimus Vilkaviškyje.

„Mano kandidatūrą skelbjant, man rodos, reikėtų paminėti, kad ji skelbjama kaipo — maluma necessarium, geresnės neturint. Skelbjama ji turėtų būt būtinai kaipo žmogaus, stovinčio šalyje, arba tikriau pasakius, augščiau esančiųjų partijų, kuriam ne partijų obalsiai brangus, brangi visos Lietuvos žmonių gerovė, kaip ją jis pažįsta ir supranta ir kuriai jis norėtų patarnauti, kiek galint. Vislab, kas lietuvių tautai brangu yra, tą jis apsiima ginti; vislab, kas yra reikalinga jos kultūros augštyn kėlimui ir medžiagiškojo būvio — žada paturėti, už tai kovoti.

„Mano kandidatūrą apskelbus, bus užleisti ant manęs bulotiškiai — reikia didžio atsargumo! Reikia kuo daugiau vengti, kad plyšys tarp manęs ir Bulotos šalininkų ne padidėtų, kad rinkikai nesusiskaldytų galutinai į du liogeriu, iš ko galėtų lenkų blokas pasinaudoti. Bulota, kiek žinau, nuo savo kandidatūros atsisakyti nemano.

„Aplamai sakant, reikia didelio takto, apsvarstant ir statan jūsų kandidatą — gaila, kad pirmiau man nepranešėte''.

*) Žiūr. apšviet. ministerijos išleistą veikalą: „Materialy za sanit'' etnografija na Bolgaria. Sofia. 1891.

*) Žiūr. „Varnenskij Obščinskij Viestnik'' N8—9, 1902.

*) „Šaltinis'' 1907, N6—7.

*) Programni riešenia na III-j Sobor na Demokratičeskata Partia v Bolgaria. Sofia. 1904. p. 74—83.

*) 1907, N. 42. 43.

(T. b.)

SING SING.

Paskutinės Vilties Durįs.

Aš pirmą kartą savo gyvenime mačiau taip baisią žilą procesiją — stačiai įstabu buvo ant jos pažiūrėti. Ta procesija susidėjo iš keturiųdešimtų ypatų Sing Sing kalėjimo. Aš tą dieną papuoliau tęn del nekurių svarbių dalykų.

Procesija stovėjo sustingusi, bet kaip-tai atidžiai užsimąsčiusi. Kiekvienas jos dalininkas laikė žilą uniformuotą kepurę kairioj krūtinės pusėje. Kalėjimas visus padarė išblyškusiais — kiekvieno veidas iš viso to būrio buvo sunykęs ir neturįs savyje jokio gyvumo. Aiškiai galėjo suprasti, kad ko-nors nepaprasto laukiama. Aplink viešpatauja stebėtina tyla. Kiekvienas iš tų keturiųdešimtų žiūrėjo su savo apniurusiomis akimis ant durių— gražiai nuvarsuotų augštųjų geležinių vartų ir per pratarpe stiklinių langelių raštinyčios užžiūrėtojo matė priešsėdinčiuosius prasikaltėlius.

— Kas čia? — paklausiau aš kriminalisto, stovinčio priešakyje.

— Tai Paskutinės Vilties Durįs, — atsakė jis patylomis, — kiekvienas čion atkeliavęs lieka įnamius per ilgus metus.

Toje procesijoje buvo visokių kriminalistų. Buvo ir tokių, katrie užsiimdavo žmogžūdyste ir karlaudavo su šaudyklėmis; kiti nuo pat kūdikystės buvo prisipratinę prie vagystės. Galop pasibaladojau ir aš į Paskutinės Vilties Duris.

— Ineik! — pragiedojo gaivingu balsu.

Įžengęs per duris pamačiau dvyliką teisdarių, susėdusių aplinkui ilgo, bet siauro stalo šviesiame, išpuoštame kambaryje. Jie tuojau pažiūrėjo į mane su nepaprastu nusistebėjimu. Paklausiau, ar negalėčiau pažiūrėti jų veikimą.

— Delko, — klausia žmogelis su plačiais pečiais ir žilais ūsais, sėdėdamas viduryje stalo, — čia yra susirinkimas „Board of Parole"; šitokiuose susirinkimuose niekados nebūdavo publikos, bet rieko taip ypatingo ir slaptingo čia nėra ir, be abejonės, galėtumei pasilikti; tiktai turi prižadėti, kad neseksi paskui kriminalistų į jų namus, jei kurie bus išrasti nekaltais ir per mūsų mielaširdystę liks paliuosuoti. Męs visados stengiamės apginti nelaimingus žmonelius ir paliuosuoti ant duoto garbės žodžio.

—Aš tą paremiu — prakalbėjo pulkininkas, naujas viršininkas vieno skyriaus New Yorko kalėjimo.

Ir gavau daleidimą, kaipo laikraščių reporteris ir teisių studentas, pažiūrėti „Bord of Parole" veikimą ir tą baisią žilą procesiją, nariai kurios dabar maršavo vienas po kito prie Paskutinės Vilties Durių. Kiekvienas už durių stovėdamas, tarytum matė savo nuodėmę per suteptą paskutinės laimės stiklą. Jis žinojo, kas tai yra tiesa — užveizda gali duoti liuosybę prasikaltėliui, kurs atitarnauja minimum laiką, pagal nusprendimo, jei jo pasielgimas buvo ganėtinas.

— Įvesk Petrą, — pratarė teisėjas.

Augštieji vartai prasivėrė, Paskutinės Vilties Durįs atsidarė ir prieš teisdarius atsistojo Petras, vienas iš pirmiau paminėtos procesijos, laikydamas savo kepurę, pridėjęs prie širdies. Jis turėjo dvi žvaigždutį ant rankovių, kas rodė, kad jis laike dešimties metų nei sykį nebuvo nubaustas šitame žiauriuose ir dideliuose, akmeniniuose namuose ant Hudson kranto.

— Asisėsk, Petrai, — maloniai prakalbėjo teisėjas L. senam įnamiui.

— Kiek turi metų, Petrai? — paklausė toliau teisėjas.

— Šešiasdešimtis ir septynius metus, — atsakė greitai jis, paprasta kriminalistų balso kalba.

— Žmogžūdystė, — rūstai prašnekėjo vyresnysis teisėjas B., žiūrėdamas į jo veidą.

— Su kokiu ginklu užmušei žmogų?

—Su peiliu, garbus pone. Tas šitaip atsitiko. Aš... aš... aš...

— Nėra išsiteisinimo, ir paaiškinimas nereikalingas — sušuko pulkauninkas. — Prisipažink, kad esi kaltas...

— Taip — esmu kaltas, — atsakė įnamis kriminalistas, šluostydamas nuo skruosto kruvinas ašaras.

— Smagu prakalbėti, — sako distrikto kalėjimo užžiūrėtojas,— per dešimts metų tarnaudamas kalėjime nei sykį nebuvai nubaustas ir užtai apturi didelę mielaširdystę. Jeigu liktumei paliuosuotas ant prižadėto žodžio, ar turi vietą ir darbą?

— Jis yra mašinistas, — atsiliepė teisėjas L., — turiu kelius laiškus nuo jo firmos, kuri jam prižadėjo duoti darbą. Dabar, Petrai, žinai, ką turi daryti išėjęs ant laisvės, idant daugiau čionai nesugrįžtum?

— Žinau, — karštai atsakė senas žmogelis. — Pirmiausiai turiu saugoties blogų kompanijų, nesitrinti ant gatvės kampų ir duoti žinią kas-mėnesį į „Parole Board".

— Labai gerai, — patvirtino teisėjas L. — Aš manau, kad mėgsti alų?

— Taip, garbus pone, — atsakė Petras.

— Po biskį vyną ir „šnapsą", taip-pat?

— Retkarčiais, — pritarė kriminalistas.

— Aš noriu, kad suprastum ir išpildytum reikalavimo priederystes, — atsigrįžęs kalbėjo teisdarys L. — ir kad negertum jokių svaiginančių gėrimų. — Ar tiki, kad galėsi gyventi su šitokiomis tiesomis?

— Galėsiu, ištikro galėsiu, — priverstas buvo atsakyti kriminalistas.

— Gerai, — atsakė teisėjas L. — Gali eiti, esi liuosas; geriausiai eik pas dvasišką tėvą V. — jis su džiaugsmu priims tave. Jis yra labai išmintingas žmogelis, kuris pataikįs kuogeriausiai kaslink visko.

Petras atsikėlė, nulenkęs žilą galvą, su visais atsisveikino, o paskui pasisveikino su kuningu V., kuris pašnybždomis kalbėjo senukui į ausį linksmą žinutę... Dar sykį atsidarė Paskutinės Vilties Durįs... trisdešimts devyni dar atliko toje ilgoje procesijoje, kurioje viens į kitą žiūrėdami, šypsojosi, bet kiekvienaas gerai suprato, ką reiškia ta šypsa.

— Vargingas žmogelis, — pratarė teisėjas L. — Aš esu linksmas po jo išėjimo.

Teisių Studentas.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Visi privalome rūpinties savo kultūros reikalais.

Nors sena yra mūsų tauta, bet literatūra mūsų yra dar jauna ir gan menka. Žymi mūsų literatūros dalis guli dar rankraščiuose. Iš ankstybesnių mūsų rašytojų teišleista beveik tik Kudirkos raštai. Tiesa besistengiama išleisti ir kitų pirmesnių rašytojų veikalai; tačiau delei menkumo TMD. išdo tas besistengimas iki kol lieka tik gerais norais paklotas.

TMD. 5-tas seimas išreiškė savo valią, kad Draugijos būtų išleidžiama surinkti raštai, kaip va: Kun. Kristijono Duonelaičio, kun. Strazdelio, Simano Daukanto, Antano ir Jono Juškevičių, Juozo Šerno ir kitų.

TMD. nariai ir plačioji mūsų visuomenė į augščiau minėtus TMD. 5-to seimo nutarimus, mažai teatkreipė domos; rodosi lyg apie tai nieko nė nežinotų .

Svarbjausia, kad narių skaitlius dar yra ne kažinkoks, delei ko TMD. išdas yra menkas augščiaus minėtinus darbus atlikti. Štai kad ir kun. Žilinsko raštai, tarytum per akmenį kalasi. Senai laukiama jų pasirodymo, bet vis nesimato. O tai delto, kad męs norime daug už maža gauti. Jei mokėtume bent po $1.00, vietoj 60c. į TMD., tai draugija lengviaus ir didesnius darbus valiotų atlikti.

Apie pritraukimą naujų narių į draugiją senieji TMD. nariai, kaip matyti, nelabai darbuojasi, o plačioji mūsų visuomenė savo tautos kultūros reikalais dar mažiau rūpinasi.

Jei kiekvienas už save pasirūpintume atlikti darbą savo abelnoj kultūroj, tai prigulėtume visi į TMD. ir mokėtume kasmet po $1.00, vietoj 60c. nario mokesties. TMD. kiekvieną metą, reguliariškai, išleistų po keletą kningų. Išleistume tada ne tik visų ankstybesnių mūsų rašytojų raštus, bet ir nuo naujų-šiandieninių mūsų rašytojų išpirktume jų veikalus ir išleistume juos.

Savo tautos kultūros reikalais privalome visi lygiai rūpinties, kad pradėtasai TMD. darbas gyviau ir veikiau būtų vykinamas gyveniman.

Nenorikėme, meldžiamieji, kad už mus atliktų darbą keli žmonės, o męs tik pasinaudotume kelių žmonių triūsu. Dirbkime kiekvienas už savę ir už visus.

Žemaičių Antanas.

TMD. 113 kuopos gyvenimas ir veikimas 1912 metuose.

Pradžia 1912 metų del TMD. 113 kuopos buvo gana sunki — kuopelė buvo nusilpus, susirinkimų nelaikė, nors ir skaitėsi, kad turėjo apie 15. narių. Veikimo jokio nebuvo — tat ji buvo nulemta ant mirties. Kiti-gi net kapą nulėmė ir net kryžių ant to kapo pastatė — sutvėrė naują TMD. kuopą, tačiau kuopa atgijo. Ir antras pusmetis metų užžymėtas veikimu.

Štai, maždaug, jos veikimas.

Surengė vienas prakalbas. Per jas prisirašė 10 naujų narių prie kuopos. Po to „Aušros" draugijos naudai surengė labai gražų koncertą, kuriame dalyvavo žymiausios Kensingtono ir Chicagos dramatiškos ir muzikališkos spėkos. Tas koncertas net išdirbo ir kitiems lietuviškiems vakarams reputaciją. Beto surengė keturias prelekcijas, iš kurių vienok tik dvi teįvyko, vienai nebuvo laiko perskaityti (delei rengiamojo koncerto), o ant antros neatsilankė prelegentas. Beto dar rengėsi prie įrengimo mokyklos, kuri vienok neįvyko delei nesuradimo atsakančio būto mokyklai ir delei vėlaus laiko. Tas klausimas atidėtas sekantiems metams.

Dabar TMD. 113 kuopa turi 40 narių, o sekančiais metais tikisi turėti daugiau. Beto ir ateinančiais metais rengs prelekcijas, prakalbas, vakarus, o gal įsteigs ir mokyklą, bet apie tolimesnį jos veikimą pranešiu vėliaus — kai bus nuveikta. **K. J. Valys,**

TMD. 113 kp. raštininkas.

ATSIŠAUKIMAS BOSTONO RŪBSIUVIŲ Į VISUOMENĘ.

Brangųs viengenčiai! Jau dvi savaiti, kaip streikuojame; nors tai dar neilgas laikas, bet ir pabaigos dar nematyti. Jau ir taip mūsų kasa buvo beveik tuščia; prasidėjus streikui, pasidarė daug išlaidų organizacijos reikaluose, nekalbant jau apie pragyvenimo išlaidas — būtą ir maistą, kas reikalinga gyvasties palaikymui. Žinote, brangųs viengenčiai, kad darbininkas gali gyv-nti tol, kol jis dirba; bet, kada męs esame priversti gyvenimo aplinkybių nedirbti ir išeiti ant streiko, tuom pačiu laiku męs atsisakome ir nuo gyvenimo; vienok męs viltie nenustojame, męs tikimės, kad visuomenė sušelps toj sunkioj kovoj su kapitalu; mūsų visa viltis tiktai jumyse, brangųs viengenčiai visos Amerikos lietuviai. Šelpkite mus sunkioj kovoj su išnaudotojais, o kada jųs kovosite, męs jums atsilyginsime po laimėjumui mūsų sunkios kovos, nes mūsų laimėjimas bus ir jūsų laimėjimu.

Narys presos mokiuiunpunpui
Stanislovas Grubliauskas.

Antrašas pašalpos komiteto:
P. O. Box 43, So. Boston, Mass.
Pirm. **Danielius Šapalis,**
Sekret. Aleks. Lukoševičia,
Kasierius **Pranas Rolis.**

Kasierius yra uždėjęs $1,000,oo kaucijos.

Vietinės Žinios

— **Rūbsiuvių streikas.** Šiomis dienomis viena iš didžiųjų firmų, Lewinson Bros. Co., pripažino darbininkų unijos visus reikalavimus. Taipgi ir iš mūsų lietuvių buvo būrelis darbininkų, kurie dirbo toje dirbtuvėje. Kontraktorius Juškauskas, kaip jau buvo paminėta „V. L." N7, sutiko su darbininkais ant unijos visų išlygų ir 10. vasario iš mūsų, 54—58 skyrių grįžo prie darbo 200 darbininkų, kuriuos męs visi unijistai darbininkai palydėjome su muzika, maršuodami gatvėmis. Matydami tą visą pašaliniai žmonės, plojo rankomis, linkėdami mums pasekmingai kovoti ateityje ir grįžti su tokia muzika visiems prie darbo.

Labai mums linksma, kad mūsų draugų maža dalelė po septynių savaičių kovos už savo teises, išlaimėję kovą stojo prie darbo. Męs pilnai pasitikime, kad draugai darbininkai, su kuriais lygiai kovojome, paduos mums brolišką ranką; taipgi manome, kad visuomenė, kuri mus kovojančius šelpia iki šiol, šelps ir tolimesnėje kovoj. Streikas gi šiuom laiku eina tvirtai ir pilnai tikimės, kad atsilaikysime prieš tuos žiaurius kapitalistus.

— Abelnas skaitlius sugrįžusių rūbsiuvių prie darbo New Yorke ir Brooklyne siekia virš 25,000 darbininkų, kurių skaitliuje yra apie 250 lietuvių.

— Tautiškame Name yra įsteigta valgykla del streikierių, apie ką savo laiku bus pranešta plačiau.

IKI VASARIO 11 d. SU DARBININKAIS SUSITAIKĖ NEW YORKE IR BROOKLYNE, APART PADUOTŲ „V. L." N7, SEKANČIOS FIRMOS:

Abrams and Son, M. H. 35 Gt. Jones st. Pants. Amerikan Pants Co. 40-4 W. 4th st. Men's Cloth. Adelson, Louis 10 Washington Pl. Bloom and Horner 736 Broadway Fancy Vests, Bernstein Bros. and Rosenthal 24 Waverly Pl. Men's Cloth. Brody and Sons, B. S. 127-9 Bleecker st. Men's Cloth. Byles and Co., Aaron 714 Broadway Men's Cloth. Brauman and Bayles 110 Bleecker st. Men's Cloth.

Cohen and Kaplan 45 E. Broadway. Colvin, Jos. 10 E. 12th st. Men's. Cohen, Louis N. 716 Bway Men's Cloth. Cohen, Sidney 37 W. 4th st. Children's Clothing. Comfort Clothing Co. 44 Walker st. Cohn, Julius 43 Eldridge st. Men's Cloth.

Diamond, Michael 408 Stone Ave. Men's Cloth.

Exchange Clothing Co. 19 Park Place. Ehrman and Co., W. J. Ehrenberg and Friedman 154 Stauton st. Men's Cloth. El-Es System Co. 598 Bway Children's Cloth.

Goldberg, Jacob 105 Stanton st. Goldstein, Jacob 3 Essex st. Men's Cloth. Goldstein and Bros. S. 88 E. Bway Children's Cloth. Goodman Chas. J. 107 E. Bway Men's Cloth. Ginsberg, Simon 714 Broadway Children's Cloth. Ginsberg and Rosenthal 11-13 Bleecker st. Men's Cloth. Goldman, Louis 210 Canal st. Children's Clothing. Goldstein, Morris 661 Bway. Garbov and Son, Jacob 101 Bleecker st. Men's Cloth.

Herkowitz, Jacob 6 Ave. C. Men's Cloth.

Imperial Clothing Specialy Co. 836 Bway.

Kraus, Bernhard 14 W. 4th st. Children's Cloth. Klein, Wm. 60 Ave. C. Men's Cloth. Klein. Simon 304 E. Houston st.

Levinson Bros. and Nelkin 109 E. Bway. Levinson. Max 6 W. 18 th st. Levenson, Hart and Goldman 10-14 E. 12th st. Children's Clothing. Levy and Co., Morris 462 Broadway Men's Cloth. Lipke and Son, H. 85 Bleecker st.

Mishkoff and Ritt 401 Lafayette st. Mooney and Florman 26 Waverly Pl. Children's Clothing. Morris Mandels Korn 125 Stanton st. Men's Cloth. Marans, Jacob and Isidor Karans 712 Bway. Morris, M. L. Michuels and Co., Spear. Madaus, Augustus 55 Gt. Jones st. Knee Pants. Mintz, M. and A. 708 Bway Men's Cloth. Marrus and Walder 29 E. Bway Men's Cloth. Marrus, Phillip 714 Bway Men's Cloth. Marks and Wartels 39 E. Bway Clothing.

National 1 Pants Co. 708 Bway Pants.

O. K. Knee Pants Co. 32 Greene st. Knee Pants.

Platoff, Sam. 36 White st. Pants. Pollack, Jacob 47 Canal st. Men's Cloth. Phillips and Son, S. 712 Bway Men's Cloth.

Quinto, Cohen and Leavitt 779 Bway Men's Cloth. Quint, S. Harry Marks 95 E. Bway Men's Cloth.

Rubin, Harris 103 E. Bway. Rubin and Levy 64 Bway Men's Cloth. Rosenblat Clothing Co 135 Bleecker st. Men's Cloth. Rogatz Bros. 3 Waverly Pl. Men's Cloth. Rochester Clothing Co 508 Men's Cloth. Rabinowiitz, Abraham 32 E. Bway Men's Cloth.

Saperstein and Bros. 24 Bond st. Knee Pants. Samelson, M. 126 Bleecker st. Children's Clothing. Schiff res Co., Hill H. 46 E. Bway Men's Cloth. Schecheter and Schneider 9 Gt. Jones st. Men's Cloth. Schaiman, Morris 68 E. Bway Men's Cloth. Shapiro and Co., Resnick 751 Bway Men's Cloth. Schreiber, Isaac 73 Canal st. Men's Cloth. Standart Clothing Co. 818 Bway Men's Cloth. Star Washable Suit Co 48 W. 15 st. Washable Sailor Suits. Sachs, Aaron 125 Bway Men's Cloth. Sussman and Co., E. 749 Bway Children's Clothing.

Privasch, I. 37 White st. Children's Novelties.

United Clothing Co. 725 Bway Men's Cloth.

Yale Pants Co.

Weisenthal, Sam'l 103 Bleecker st. Boy's and Children's Cloth. Wiener Bros. 35 E. 12th st. Children's Cloth. Waldstein, Jacob and Leo Waldstein 124 Bleecker st. Men's Cloth. Wishnevitz Bros. 103 E. Bway Men's Cloth. Weintraub and Kaufman 222 Greene st. Children's Cloth and Knee Pants.

Presos komitetas:

Jos. Lapinskas,
V. Šibunauskas,
J. Čižius,
W. Wichert.

101—103 Grand st. Brooklyn, NY.

Nuo redakcijos. Gavome keletą laiškų su užklausimais kaslink aukų ir pašalpų rūbsiuvių streikieriams, kurios gautos kaip iš visuomenės, taip ir iš generališkos valdybos, pranešama, kad visuomenė žingeidauja, kiek gauta aukų bei pašelpų. Šelpimo komitetas suteikė šitokias žinias:

Nuo pradžios rūbsiuvių streiko, t. y. nuo gruodžio 30. praėjusių metų, iki vasario 17 d. 1913 m. gauta: iš visuomenės — $2,375.51, iš generališkos valdybos — $2,500 išviso pašelpos — $4,875.51.

Streikuojančių yra virš 2,000 žmonių, taigi ant kiekvieno streikuojančio išpuola $2.00 su centais. Iš šito gerbjamoji visuomenė gali suprasti, kad iš tų aukų pragyventi 8 savaites streikieriams yra stačiai negalima; daug žinoma, kenčiama vargo. Pašelpa būtinai reikalinga ir manome, kad visuomenė tą pati supranta ir ji pasistengs mus palaikyti ateityje.

Šelpimo komitetas:

Prez. **J. M. Buchinsky,**
Sekrt. **A. Lelis,**
Kas. **P. Mačys.**

— **Pranešimas.** Vasario 9. š. m. Scenos Mylėtojų direktoriai laikė savo susirinkimą, kuriame tarp kit-ko kilo svarbiausias klausimas kaslink Scenos Mylėtojų išdininko, M. W. Bučinsko. Jau visiems yra žinoma, kokią skriaudą minėtas Bučinskas padarė darbininkams, nes per jį kelioliką nekaltų darbininkų pateko į kalėjimą, kiti-gi nuo policijos (kurią geradėjas Bučinskas turi pasistatęs aplinkui savo dirbtuvės) lazdų negalėjo kelias dienas pasijudinti. Pamatėm, kad tai būtų Scenos Mylėtojams didelis prasižengimas prieš visuomenę tokį žmogų laikyti dailės organizacijoje išdo globėju, nes tąsyk kiekvienas, būdamas darbininku, į tokią organizaciją turėtų žiūrėt paniekos akimis. Delei tos priežasties minėtame susirinkime jis tapo paliuosuotas nuo išdininko vietos, o taipgi prašalintas ir iš organizacijos. Dabar Sc. Myl. išdininku pasiliko V. Šibunauskas. Tad mylintieji dailę, noriai malonėkite prisidėti prie Scenos Mylėtojų Choro, kurio repeticijos atsibūna kas ketvergas McCaddin užpakalinėje svetainėje ant Berry str., Brooklyn'e, N. Y. Choru vadovauja visiems žinomas kompozitorius M. Petrauskas.

Vardan Scenos Mylėtojų,
Sekrt. **A. Augūnas.**

— **Svarbus reikalas.** Gerbiamieji L. L. S. F. Ferrero kuopos nariai malonėkite būtinai atsilankyti ant susirinkimo, nes jau perėjo gana daug laiko, kaip kuopos reikalai tebestovi nesvarstomi. Tad-gi nepamirškite visi pribūti. Susirinkimas bus laikomas vasario 21, t. y. pėtnyčios dienoj nuo 8-nių val. vakare, Ukėsų Klubo kambariuose — 372 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

Pirm. **A. Augūnas.**

— **Perdaug pasitikėjo.** No naujų metų randame laikraščiuose aprašyta, kad ta arba kita draugystė išrinko tokį ir tokį naują komitetą ant šio 1913 meto. Mųs Šv. Kazimiero draugystė paliko visą seną komitetą, apart kasieriaus; kasierium išrinko Kazimierą Vilką. Finansų sekretorius, J. M., mūsų draugystei rašo jau apie šeši metai, žmogelis prasimokinęs per save, nors ir mažai rašo, užtai yra lėtas; nors ir pasako kokį žodį, bet jis nesipriešina, todel ir užsiliko tokį ilgą laiką rašyti.

Po metiniam susirinkimui, peržiūrint draugystės kningas, vienam iš komiteto užėjo mislis pažiūrėti, ar J. M. kitus ragindamas užsiimokėti į draugystę, patsai kartais nepamiršta užsimokėti. Taip ir būta — už 1912 m. tik už tikietą ant pikniko užsimokėta $1.00, už kitus penkis metus ir primokėta — tai $1.50 už metus, tai $2.00, o tik vienų mėnesinių reikia mokėt $6 ant metų, o kur kiti mokesčiai; per tą laiką jis pasiliko skolingas draugystei 39 doleriais su centais ir nuo kitų surėmęs pinigus namie įrašydavo į draugo kningutę, o pinigus įsidėdavo sau į kišenių. Per tą visą laiką apgaudinėjo draugystę ir

draugus, su kuriais kasdien reikėjo susieiti. Teisingai priežodis sako: „Lėta kiaulė giliai šaknį knisa''. Draugystė tokį sėbrą ketina paduot į klioštorių, kur nešioja skersai dryžas kelines.

Čia yra pavyzdis ir pasimokinimas kitoms draugystėms prižiūrėti savo pininginius reikalus.

Vienas iš Draugystės.

— **Sužinojome**, kad Lietuviška Muzikos Konservatorija gerai auga, visi skyriai greitai pildosi mokiniais. Waterburyje ir Elizabeth'e jau yra ir merginų, pradėjusių lavinties dainavime, bet, kaip girdėjome, Brooklyne dar nei viena mergina dainavimo nesilavina. Brooklyne yra merginų, ką lavinasi Lietuviškoje Muzikos Konservatorijoje ant smuikos, piano, bet apie dainavimą nesirūpina: nejaugi Brooklyno merginos pasiliks užpakalyje Waterburio? Mikui Petrauskui, bestatant kokį-nors diidesnį veikalą, gali prisieit kviest artistes iš kitų skyrių, nes Brooklyne merginos neparodo noro lavinties dainavime, o nelavintų balsų, kaip girdėt, daugiau nebūsią leista scenoje pasirodyt nei merginoms nei vyrams. Labai geistina, kad ir Brooklyno merginos subrustų lavintis dainavime ir parodytų, ką jos gali.

Daugelis žmonių kreipiasi į Miką Petrauską, prašydami jo surengti gale gavėnios **„gavėninį'' koncertą**, t. y. koncertą dvasiškai-gedulingo, rimtaus ir laikui atsakančio turinio.

New Yorko žinios.

¶ **Rūbsiuvių streikas**, anot specialistų aprokavimų, davė nuostolių į $20,000,000; darbininkai nustojo apie $10,000,000 uždarbio

Pražuvio iš priežasties streiko dešimta dalis metinio drabužių išdirbimo.

¶ **Popiežiaus dovanos.** Vas. 10. kard. Farley apturėjo nuo popiežiaus Pijaus X labai gražius auksо, sidabro ir bronzos medalius, kuriuos popiežius siunčia, kaipo dovaną ir padėkos ženklą visiems išleidėjams ir tvarkytojams katalikiškos enciklopedijos.

¶ **Policmonai išgelbėjo.** Šiose dienose, iškilus didžiam gaisrui ant 30—32 W. 21 gt. policmanai iš gelbėja nuo grumojančios mirties 60 merginų, kurios dirbo ant 6—7 gyvenimų ir nepajuto, kad ketvirtame gyvenime iškilo gaisras.

¶ **Krasos pelnas** už sausio mėnesį siekė čia $2,526,941. Laike pirmo mėnesio, įvedus naujas krasos taisykles iš New Yorko buvo išsiųsta 2,972,370 siutinių.

¶ **Pėstininkų Klubas.** New Yorke susitvėrė taip vadinamas „pestininkų klubas'', prie kurio prisirašė žymųs visuomenės veikėjai. Yra nutarta daryti draugiškus pasivaikščiojimus į artimesnius miestus ir agituoti „pėstininkystę''. Jauniausis klubo narys turi 58 metus amžiaus. Ateinančią vasarą nutarta keliauti į Chicago.

¶ **Millionierių balius.** Studijoj, Tiffani ant Medison ave. nesenai atsibuvo „Egypto'' balius, kuris kainavo kelius millionus dolerių. Studija buvo paversta į senovės laikų Aleksandriją, o svečiai — į Kleopatros laikų egyptiečius. Visi buvo apsirengę neapsakomai brangiais įvairių senovės laikų tautų drabužiais; buvo padaryti palmų sodnai, gražųs fontanai. „Kleopatra'' buvo apsirengusi gausiai briliantais padabintais karalienės rūbais, ir svečiai prieš ją turėjo priklaupti.

Laike baliaus buvo atlikta visokios rųšies šokių; visi svečiai liko labai užganėdinti atgijimu senovės Egypto laikų.

¶ **Išradėjas** Pollak nesenai darė Wanderbildt hotelyje mėginimus su savo nauju telegrafo aparatu, kuris gal perduoti per didį tolumą apie 40.000 žodžių į valandą, t. y. 12 žodžių į sekundą. Aparatas panašus į rašomąją mašiną. Manoma, kad Pollako sistema su laiku bus visur priimta.

STREIKIERIŲ ŠELP. KOMISIJOS ATSKAITA.

Brooklyne ir New Yorke surinktos aukos.

J. Kulbok aukavo $15.00.
J. Starkevičia aukavo $10.00.
J. Mažeika aukavo $5.00
A. Grochowski and Co. aukavo 4.00
J. Korsak aukavo $3.00.
A. Daukšis, A. Naubara aukavo po $2.50.
V. Vaivada aukavo $2.25.
K. Ambrose aukavo $2.10.
F. A. Urban, A. Derzulaitis, J. Horne, G. Šliakys, R. A. A. Jarka, Kun. N. J. Petkus, S. Salčinski, M. Kastelio, J. Kibildo, E. Janrren. Visi aukavo po $2.00.
V. Vaidelis aukavo $1.50.
J. Globis, Beneševičiutė, M. Kobre, A. Grinkevič, Ig. Česna, K. Belevičius, I. Baikanavič, St. Bližinski, Rogarinski, J. Kovacs, P. Klimas, G. M. Stanionis, K. T. Hensas, Horamule, R J. Kazimir, McConty, pavardė Cach, H. Bagucki, F. F. Mart, S. Pociunas, V. Raines, M. Skučas, pavardė neišskait. M., P. Markevich, Fred. Flathman, M. Dichpinigaitis, J. Raškauskas, A. F. Levinson, I. Žemaitis, Tony Mikucki, P. Butkus, V. Zailski, G. Kalveit, F. Zinpo, A. Lukoševičius, A. Miller, K. Damasas, M. Akucevičienė, L. Damauskas, J. Kancierius, M. Pylos, G. Strumienski, A. Walaitis, A. Nobaras, S. Pociunas, A. Kandrotas, L. Buchinsky, K. Garšva, A. Shurpski, K. Rupselis, A. Daukšis, Gus, I. Jurkevičius, A. Adamenas, Y. Petas, A. Mackeviče, J. Piilaka, P. Skuja, W. Warinckas, K. Stelmokaitis, V. Lukoševiče, P. Paškauckas, N. Beliauckas. Visi aukavo po $1.00.
J. Reizis, Ricenety, Geo. Givis, A. Polušis, K. Roe, J. Bender, Rumboski, J. Nidleson, J. Račkauskas, (pavardė neištaisyta), J. Schaeck, M. Paulik, V. Vasskeell, H. T., A. Račiūnas, A. Gomauskas, O. Koc, P. Pekowski, P. Draugelis, M. Rutkauski, J. Gudis, J. Miliauskas, T. Ditner, J. Bielauskas, A. Ballas, J. Melaskas, Manhattan Hat Store, M. Kilinskis, D. Grinkevič, J. Ptochocki, J. Abazorus, V. Kunickis, V. Ivaskevicz, A. Razminas, P. DiCrensi, S. Berwin, Habraham, A. Vogelsong, S. Valavič, W. H. Frede, J. Er, V. Kulboka, A. Siegel, J. Varnas, Z. Ostrowski, A. Jankauckas, J. Kalveit, Kazimerž Wl., J. Walicki, L. Paslawski, J. Zielenis, Al. Zaikowski, A. Gudas, A. Dumblis, J. Jurkevič, J. Birgiela, M. Genzeloff, S. Stenberg, A. Rinkunas, J. Palubinskas, A. Atkočius, J. Mackevičius, A. Klimas, M. Baltrunas, S. Skuja, J. Skosky, D. Shaltanis, M. Maželis, S. G., M. Ferle, M. Koziuro, J. Rifkinson, N. Sibermon, X., Geo. Gesch, M. Mulle, S. Leaino, V. Daunora, J. Novek, F. Korbet, L. Meiles, F. Mitchel, A. Puhamski, A. Kazokas, A. Branstein M. D., E. Goldnbein, R. Przybilcki, Y. Schmidt, J. Mayro, J. Geležunas, J. Daukša, P. šertvites, A. Lukaitis, A. Soukus, S. Mickewich, G. Saucus, P. Bernotas, T. Jonaitis, A. Gražulis, G. Mastauskas, L. Evanauskas, L. Patrolike, J. Milewski, S. B. Wallacy, E. N., Osip, G. Matulewich, J. Racon, I. Petokas, A. Jankeviče, J. Zutkis. Visi aukavo po 50 c.
si aukavo po 50c.
A. Nubaras aukavo 75c.
A. Gurskis, T. Mochalski aukavo po 70 centų.
D. Szimiatis aukavo 43c.
M. V. Greenberg aukavo 40c.
Liberman Bros., A. Chmielewski aukavo po 35c.
T. Reina, F. Perkowski, McAdle, L. S. Morris, J. Patapos, J. Finkelstein, H. Gelpson. Visi aukavo po 30c.
M. Awrinskas, P.& C. aukavo po 27c.
A. Nitchman, Da—ch, Urbanski, Asserstrom, Smith, P. Maryanski, J. Vikunas, Teer, M. Ondrot, J. Zutkir, A. Zutkir, J. Balčiunas, F. Kraučiunas, F. Charos, W. Zaremba, P. Kregždis, H. Dubia, J. Zakarewich, D. Kvazma, F. Rybak, A. Balitci, Andriuszkewicz, Kvasnunski, A. Kulawy, A. Tačilauskas, J. Stomski, A. Otes, F. Fertellam, Geo. Hoffberg, St. Aviženis, M. Elce, Ž. Kuntouta, J. Novistzkie, S. Goidman J. Fabuts, A. Dowed, A. Shlenar, J. Draskines, K. Kubertaviče, V. Sledzus, W. M. Pieke, A. Sanovskienė, J. Pranskevičius, W. Gapsis, Y. Mickevičiutė, M. Speselman, O. Barsini, F. Nubecki, D. Mačėnas, W. Stukas, M. Bugailiškis, M. Milišauski, G. Benson, J. Smith, L. Ealetan, H. Parrols, J. Juška, J. Kasakowski, Mike Obu, M. Beskaw, P. Valaitis, A. Dudonis, L. Silvernon, S. Graikowski, J. Wierglowski, A. Dainauckas, M. Karbowski, N. Smith, Daikiewich, A. Madison, Gonolt, K. Tlakowiez, P. Metzkovage, M. Franaitis, P. Pawlyk, I. Silberliez, F. Heisig, J. Suchowski, M. Gast, N. Perdus, G. Dalins, J. Skrincka, C. Lae, A. Stalkus, H. S. Bundonis, A. Vilkas, P. Švedas, S. Miglin, W. Ciralck, M. Borkowsky, J. Topko, M. Kazlauskas, M. Sipaila, D. Alemgele, J. J. Joysl, pavardė Cash, G. Mehetens, J. V. Doud, P. Jacaruso, D. Jamele, A. Numialo, A. Satapo, Aquaro, Barbice, Pawlak, E. L., A. Piontek, L. Goldman, J. Lechman, D. Reilly, Varba, K. Bijanskas, J. Augustaitis, J. Kristunaitis, A. Šinauckiutė, Kazimieras Z., John Gri, P. Salkin, Mitkelman, S. Kaufman, N. Tonetti, John Batka, M. Kap, H. Wmowicz, Ph. Skloss, S. Palyo, P. Opa, F. Gal, L. Misrath, J. Juška, W. Politowski, K. Galckus, I. Dambrauckas, M. A. Siprinas, J. Pu, W. Ostrauski, Latanowski, I. Mackevičius, F. Rakowski, S. Ginsburg, K. Senulis, M. Gilbert, pavardė Cash, P. Ukr, A. Zbikowski, P. Blazik, M. Baliga, M. Hensene, F. Gussibel, E. Grove, M. Kochn, S. W., Michal Zawicki, A. Tomaszewski, M. Kraszczukewicz, I. Filer, F. Kwiatkowski, M. Cummiez, K. Sriwecki, Nardencki, D. Linkewicza, J. Dumczius, Urban, J. K., L. Slawickas, S. Masulis, M. Varnaičiutė, Dryer, Geo. Keino, John K., M. Iuell, J. Le, X, H. and S., Wm. Lester, M. Aleksandravičienė, Friend, J. Koban, Bersll, G. Engler, Meyerson, Stefanowicz, Szabo, A. Friend, S. Meyer, M. L., J. H. Lepkowitz, D. Curran, L. Krug, J. Šlikas, P. Zawickas, Geo. Mikulski, Fabay, T. Šalkauckas, I. Krivickas, P. Brandt, S. Abraham, J. W. Lutkauskas, Rukštelis, A. Žiugžda, I. Grinberg, G. Kaczor, D. Grinkevicz, M. Singer, A. Tavas, T. Krolikewicz, J. Lepschitz, J. Kaein, D. Mazurek, W. Dirnaly, Rappa, Rugelski, M. Kochowski, A. Bogdanowski, W. Sypowicz, Waslevski, Mienki, W. Andruszkiewicz, A. Plachocki, F. Fibeik, Niedseska, F. S., Andruszkievicz, A. Kaminskas, W. Bergen, J. Dowiak, F. G. H., P. Jeznez, J. Hughes, J. J. Binker, M. Skuzinckas, M. Waitston, C. Solomon, J. Zostautas, J. Stoney, A. Brodawicz, Z. Yakuly, I. Ratz, B. Gerulski, M. Grubert, L. Obunicki, M. Yeskir, F. Zimiencki, J. Konopo, M. Gotown, L. Zopolski, K. Kataneks, A. Bogush, K. Magianis, V. Kabaciavičia, B. Glasser, E. Marino, D. Wolter, T. Vasilevski, J. Ralvo, J. Tumer, G. H. Boon, H. Meyer, B. Price, M. Bohleber, M. Siaubas, I. Barnatoviez, T. Džetaveckas, M. Ponemom, S. Fibich, J Turnes, W. Zechars, P. Kwasnecki, F. Am, Rosefin, G. Gutposki, L. Czerekowski, Wieszbowski, W. Andriuszkiewicz, T. Karoblis, J. Tkowski, Rahowski, Coladin, S. Apells, pavardė Cash, Zeitzoff, J. Lehmith, M. Gympo, Michael, Wrasadrinski, J. Murray, F. Stargele, J. Verdeber, S. Vandalken, M. Gall, F. Nav, L. Firkelit, L. Vorof, Schmith, pavardė Cash, M. Weinberg Klimovicz, H. Melze, J. Bitz, J. Monteolene, J. Gerlando, T. Hart, C. Walthers, H. Walthers, T. Wagner, E. Rusasell, J. Blines, S. Hyniomz, F. Wagner, F. Bunk, F. Domanoski, M. Belrto, J. Dzik, J. Nowak, W. Sda, S. Goldberg L Dainauski, J. Gienis, S. Rvikalisa, J. Baruskas, P. Dzevisite, A. Baltunice, V. Matalainea, J. Mleomack, F. Forsberg, J. Kraman, R. Reisman, P. Zabulonis, A. Dimikis, L. Baranauckis, O. Klemkiutė, I. Mulvinskas, I. Adomavičius, S. Karalevičius, F. Sabus, I. Shiniškevičius, J. Gilmore, K. Kančevčius, S. Dvoranaitė, R. Brown, Wack, Moluar, Weber, Stigert, Klatll, Ulhman, Ouzunas, Schenke, H. Ulhman, Husser, Adamovič, Antoni, F., L., N., B., A., B., X., A. Terner. Viisi aukavo po 25 c.

Sykiu 349,10

Pasarga: Vardai tų, kurie aukavo mažiau 25c., **nepaminėta.**

Šelpimo komisija:
Prez. **M. Buchinsky,**
Sekrt. **A. Lelis,**
Kas. **P. Mačys.**

Per vestuves M. Sadausko Brooklyn.

Aukavo šios ypatos:
J. Kazokas, M. Vaičiunas, J. Klikunas, A. Vembrinis aukavo po 50c.
Smulkesnių aukų $1.20.
Viso $3.20

Brooklyne „Lietuvių Kelionei Pašelpos Draugystės'' susirinkime

Aukavo šios ypatos:
M. A. Liberis ir F. Deveikis aukavo po $1.00.
J. Shenteris aukavo 50c.
J. Deveikis, J. Dilba, P. Pudikaitė, R. Sabikė, A. Juodviršaitė, A. Akstinaitė, T. Laurinaičiutė ir J. Deveikiutė aukavo po 25c.
K. Kraujalis aukavo 10c.
Viso $4.60

Aukos surinktos Syracuse, N. Y.

A. Vanagas, S. Rutkowski, W. Bluduzus, W. Ewanski aukavo po $1.00.
W. Rypski, W. Ginanski, A. Salaza, F. Horbig, A. Gudelevicz, J. Indrilunas aukavo po 50c.
M. Pysznias aukavo 70c.
R. Maich, J. Kozarin, J. Gumenski, C. Mazzaropi, Emanuel G., J. Intorrella F. Nuben, M. Laskoski, Mike C., G. Reard, J. Ruth, A. Vann, A. Newman, M. Lobuties, O. Matusewicz, M. Stanczyk, Adam T., Ludwik Y., A. Palutis, J. Kozaran, Frank Zaniarcki. Visi aukavo po 25c.
Viso $15.10
Pasarga: Vardai tų, kurie aukavo mažiau, kaip 25c., nepaminėta.

Aukos surinktos Bayonneje, Elizabeth'e ir Newark'e.

Kun. Pr Jakštys aukavo $2.00
A. Janėaitienė, K. Tomkus, C. Mozderiko aukavo po $1.00.
J. Mockus, A. Mockevičienė, A. Ramanauckas, M. Posnner, V. Urmanavičia, J. Plikaitis, P. Skeberais, L. V. Comte aukavo po 50c.
P. Klimas, A. Lukaitis, J. Wettels, A. Parickas, F. Lutanavičius, J. Pečiokiene, W. Muznerowski, J. Goodowich, H. Ratmin, S. Pranis, G. Kaminskas, J. McEntes, S. Suvasky, P. Plikaitis, A. Stanislovaitis, A. Kaminska, M. Kairukštis, J. Alanski, Cash, J. Plikaitis, M. Dworecki, J. Kuchman, J. Meyer, N. Yacob, H. German, Obuchowski, M. Seiter, Wm. Carriero. Visi aukavo po 25c.
Sykiu $17.35
Pasarga: Vardai tų, kurie aukavo mažiau kaip 25c., **nepaminėta.**

Aukos surinktos Harrison'e, N. J.

P. S. Kačergis aukavo $2.00.
J. Svetuleviče, Joseph Yas, Abraham Da, A. Zigmančiutė aukavo po 50 centų.
M. Gureviczius, J. Miceck, P. Bajoris, A. Ambrazeviče, J. Yanovič, J. Gedraitis, J. Pairkas, F. H. Segar, A. Proscevič, O. Miklušiute, J. Razeviče, K. Šapolas, M. Juška, aukavo po 25 centus.
Sykiu $9.50

Aukos surinktos Paterson'e, N. J.

M. Jonikiutė, M. Kukliutė, L. Rebner, aukavo po $1.00.
A. Atkinds, J. Sinkauckas, P. Gavelienė, N. Meyer, J. Pudimas, V. Jakubavičius, aukavo po 50c.
J. Sinkus, P. Pagazelskis, A. Taparauckas, P. Slavinski, K. Čerkauckas, M. Klimukė, A. Mendnis, M. Višniackas, V. Bulvinas, K. Čanevski, S. Lippman, A. Zdanis, M. Kaniazni, S. Jakubauckas, M. Pukštakalniutė, A. Alvikiutė, M. Padriezas, P. Eappola, J. Lučkauckas, M. Čegliutė, K. Banzalevičius, P. Smigelskis, B. Jakubavičius, J. Markovski, E. Klim, T. Bandzelevičiutė, J. Dragunas, V. Jasiukevičius, P. Balionis, J. Jonikis, J. Zelaniečius, L. Pitiutė, A. Kepežinskiutė, S. Zdanis, L. Stramela, M. Krukonitė, B. Vkugoud, P. Karsokas, J. Moerman. Visi aukavo po 25c.
Sykiu $24.55
Pasarga: Vardai tų, kurie aukavo mažiau, kaip 25c. nepaminėta.

Iš Toronto, Ont., Canada.

Sukolektuota per F. Sirusą ir J. Bardaitį. — Aukavo sekančios ypatos:
F. Sirusas, J. Barzdaitis, S. Bendzeviče ir A. Zarauskas po $1.00.
P. Broškus ir F. Šeštokas po 25c.
Smulkmenų surinkta $1.30.
Sykiu $5.80

Iš Youngstown, Ohio.

Per J. S. Mažeiką. — Aukavo šie:
„Liet. Progres. Klubas'' $5.00.
J. Mačulis — $1.00.
J. S. Mažeika ir S. Kastantinaviče aukavo po 50c.
Smulkesniais sukolektuota $3.00.
Sykiu $10.00

Iš Harvey, Ill.

Per S. Venckų. — Aukavo šie:
S. Venckus $1.00.
T. Lubis ir A. Skirmontas po 50c
P. Milašius — 25c.
Sykiu $2.25

Iš Philadelphijos, Pa.

Kriaučių Unija aukavo $24.00.
L. Laisvės Klubas — $25.00.
North Side Liet. Republik Klubas— aukavo $10.00.
S. Mankus, S. Raigužis, A. Zuikis, A. Gailiunas, W. Witkus, J. Adomunas, J. Skorzinckas, J. Arbašauskas, S. Skukauckas aukavo po $1.00.
J. Gustis, J. Lukaševiče, S. Wasiulkionis, A. Meškauckas, A. Juška, J. Grigaviče, J. Kundrota, J. Griganoviče, F. Žukauckas, J. Daugeliavičia, K. Bagutskas, S. Samulis, aukavo po 50c.
K. Tamulis, K. Baltrušaitis, A. Kubelčikas, J. Beliauckaas, W. Gailiunas, S. Wonrzineck, J. Cepla, P. Kubiliunas, J. Mentelis, aukavo po 25c.

Iš Worcester, Mass.

„Draugystė Švento Liudviko Karalaičio'' aukavo $25.00.

Iš New Yorko, N. Y.

''Liet. Uk. Pol. Klubo'' susirinkime aukavo šios ypatos:
A. Sapierga, J. Tuška, D. Čelskis, D. Mačėnas, J. Miškeliunas, P. Šertvitis, S. Juozaitis, K. Jankauskiutė aukavo po 50c.
K. Anckis aukavo 30c.
KK. Anckis aukavo 30c.
J. Vitkauskas, J. Aušereviče, P. Bilienė, T. Dizajus, M. Jokubinas, P. Jasavičius, S. Nakruseviče, J. Gričius, J. Juškaitis, J. Draškinis, A. Skučas, J. Latonas, A. Gaškauskas, T. Salapas, J. Gribas, A. Brigaitis, A. Pieteris, M. Bila, F. Klastauskas aukavo po 25c
P. Mingelas, A. Grigaitis — po 10c.
Mingelas, Reklis — po 5c.
Sykiu $9.35
Iš išdo to paties klubo paaukauta 25 doleriai.
Sykiu $34.35
Lietuvių Rūbsiuvių Šelpimo Kom.:
Pirm. J. M. Buchinsky,
Skert. **A. Lelis,**
Kas. **P. Mačys.**

PRANEŠIMAS

Draugystėms, kuopoms ir pavieniams.

Kurie aukavote del Brooklyno ir New Yorko rūbsiuvių streikierių ir kurie prisiuntėt ir neprisiuntėt aukautojų vardus ir pavardes, bet neprašėt pagarsinti laikraštyje, męs negarsinam (išimant tuos, ką ant blankų kolektoriai surinko), delto, kad nepagarsintume abeji.

Malonėkit patįs pagarsinti arba mums pranešti.

Prašom, kad visi kiti laikraščiai mūsų pranešimą atkartotų.

Su pagarba,
Šelpimo Komitetas:
Prez. **J. M. Buchinsky,**
Sekrt. **A. Lelis,**
Kas. **P. Mačys.**

IŠ TORONTO, KANADA.

Vasario 9. nuo p. Vilkaičio gavome du doleriu, surinktu laike J. Klimavičiaus vestuvių lapkričio 9. 1912 m. ant Tautiško Namo Vilniuje. Kaip pranešama, prisiuntimas aukų tapo suvėlintas, kadangi vis norėta daugiau surinkti tam dalykui piningų.

Piningai bus pasiųsti Vilniun sulyg nurodymo.

„V. L.'' Administracija.

ORU PER OKEANĄ.

Įvairios senoviškos pasakos stojasi faktu dienose mūsų gyvenimo. Mintis ir fantazija gimdo naujus dalykus, padaro „stebūklus'' ir paverčia žmogų šiandieniniu dievaičiu, pergalėtoju visų tamsybės jėgų ir gamtos apsireiškimų. Paveikslan, žmogus plaukia kelias valandas po vandenimis, jis perkasi milžiniškus kanalus per sausžemius, nudrasko amžinas uolas, dasigauna per plačius ledynus prie poliaus, išstato savo namus augštesniais už kalnus, mėto pėdas elektros per didelę tolumą ir mokinasi-lavinasi „kontroliuoti'' net pačią mirtį.

Vienu iš stebuklingiausių mūsų dienose apsireiškimų, tai stengimos žmogaus-drąsuolio perlėkti oriniu kamuoliu per platų Atlantiko vandenyną ir pravesti oru naują liniją surišimui seno ir naujo pasaulių.

Bandymas Willmon'o tik-tik neužsibaigė mirtimi penkių orlaivininkų plačiose erdvėse vandenyno; jau ir vėl greitu laiku galima bus vardus naujų pasakinių drąsuolių įrašyti į skaitlines pasaulinių dievaičių.

Nesenai pribuvo į New York'ą vokietys A. Boener, pasiryžęs čia intaisyti vietą del apsistojimo orlaivio, kuris ateinančią vasarą išlėks iš Francūzijos į Suv. Valstijas. Tas orlaivis — milžinas dabar yra statomas Vokietijoje; jis bus 1000 pėdų ilgio ir galės sutalpinti apie 300 ypatų. Naujas laivas—sigaras surašiotas plieniniais ryšiais ir aprūpintas elektra. Po tuomi milžiniškų, pripildytu gazais maišu, 1000 pėdų ilgio, bus visa eilė kambarių del 300 žmonių, del provizijos, del 34 benžinių motorų, galinčių pagaminti 5000 arklinių jėgų, del 40,000 litrų benzino, del daugel visokių įrankių, reikalingų ir nereikalingų toje 4500 mylių kelionėje. Pasažieriai ir komanda (kapitonas, 8 oficieriai, 68 mašinistai ir 19 tarnų) turės savo kambarius, valgyklas, koridorius, virtuvę ir kitas reikalingas vietas.

Tokis milžiniškas orlaivis kainuos $15,000,000. Jis galės nešti ant savęs 55,000 kilogramus sunkumo. Tęnai bus įvairių prietaisų, kuriomis galės gelbėtis nelaimėje ore. Orlaivių greitumas dabar siekia 60 mylių į valandą; bet tuomi neužsiganėdinta. Aviatorius stengėiasi padirbti tokį orlaivį, kuris galės padaryti po 125 mylias į valandą, ty. dukart sparčiau už paukštį arelį.

Tylus vandenynas greitai pastebės dar vieną naują paveikslą.

Išlėto siūbuodami slenka vandeniu garlaiviai — piški ir staugia, tartum guodžiasi ant savo sunkumos ir vos-vos savąja nosimi nuveikia putotas nenuoramias bangas. O čia oru, padangėmis, augščiau jųjų perlėks dukart smarkiau už arelį dar didesnis už juos dalykas apšviečiamas tūkstančiais ugnių. Ir tas dalykas, kaip kokia strėla kirs orą ir matuos savo kelionės tolumą.

Šiandieniniai vandenynų milžinai — Mauretania ir Luzitania po kiek laiko pasiliks užpakalyje naujų išradimų, apveikiančių jų orą ir pasirodys žmonėms nusenėjusiais ir apgailėtinais išradimais. **Jonas Jasiukas.**

(Pagal „R. S.'' I. Okuncov.)

AR LIETUVIAI TURI GĖDĖTIES SAVO TAUTYBĖS?

Kokios tiktai tautos žmones nesutiksi, visi kalba apie savo tautybę. Kiekvienam jo tauta yra už visas kitas mielesnė ir brangesnė. Bet kaip yra su lietuviais? Lietuviai daug kartų pasirodo tokios tautos sąnariais, tarp kokios jie gyvena. Esu ir pats buvęs toksai, bet dabar visur, kur tiktai einu, parodau save lietuviu ir nėvienas protingas žmogus mano lietuvystės neišjuokia.

Esu gyvenęs tarp latvių, rusų ir tarp vokiečių. Visur esu sutikęs žmones, kurie apie lietuvius kalba tiktai gerai. Ir tų paminėtų tautų literatūroje atsiranda šis-tas, apie ką lietuvis gal pasidžiaugti. Aš esu vokiškose kelionės aprašymuose ir taip kuingose skaitęs apie lietuvių darbštumą, teisybės meilę, išdirbinius, dailę, gyvenimo pavyzdžius, dainas ir t. t. Apie tą visą nieko bloge, bet gera. Vokiečiai yra tauta, kuri dideliai tautiškai susipratusi, jie yra už visus „geresni ir darbingesni'' ir visas kitas mažesnes tautas nor po apačia savo kepurės pakišti, bet daug jų apie lituvius gerai atsiliepia.

Broliai, lietuviai, nekiškime šias mums, lietuviams, nuo Sutvėrėjo įduotas brangenybes (kalbą ir tautystę) į palovę, neapipilkime jų svaiginančiais gėralais, nesutepkime jų su blogais pasielgimais. Būkime tikri lietuviai, būkimi tikri savo tėvynės sūnai! Jeigu męs taip darysime, tad tikrai matysime, kad lietuviui nereikią gėdėties savo lietuvystės.

Lietuvos sūnus.

(„Ryg. Naujienos''.)

ŠIS—TAS.

Europos valdovų koncertas. Sutartis kaslink Balkanų pusalio Europos valdovams duodas nekaip; taip sakant „politišką'' koncertą jie negal sutvarkyti. Užtad koncertas pilnoj to žodžio prasmėj išeitų jiems, be abejonės, puikiai. Vokietijos kaiseris Vil-

helmas — geriausis baritonas, kurio nepralenkia geresnieji Berlino operos giedoriai. Jaunas Belgijos karalius Albertas — labai geras tenoras ir ant atminties žino Vagnerį. Italijos kar. Viktoras Emmanelis yra pasišventęs muzikai ir gan tankiai labai maloniai gieda. Francijos prezidentas (buvęs) su inkvėpimu griežia ant smuikos. Bulgarijos valdovas Ferdinandas — atsižymi savo gaiingu basu. Dabartinė Ispanijos karalienė Elzbieta — tikra žinovė muzikos ir gerai valdo meccosoprano. O buvęs Turkijos sultanas Abdul-Hamid plačiai pragarsėjo savo žavėjančiais romansais; prie to jis nepralenkiamai žaidžia ant vargonų. Tokiu būdu labai aišku, kad „europinis koncertas'' — menkas politiškoj prasmėj, yra labai augštas ir galingas muzikališkoj.

Kiek atsieitų karė Europai.

Iškilus europinei karei, Austrija pašauktų prie ginklo 2,600,000 žmonių; Anglija pusantro milliono; Vokietija pusketvirto mil.; Italija arti trijų mil.; Rumunija tris šimtus tūkstančių; Francija pusketvirto mil.; kitos valstijos septynis millionus. Išviso kuone dvidešimt du mil. žmonių. O kiek atsieitų tos baisios armijos užlaikymas į vieną tik dieną?

1) Kareiviams maistas kasdien 63 mil. frankų; 2) arklių šėringė 5 mil. frankų; 3) algos 21 mil. fr.; 4) užmokestis visokiems darbininkams (po 5 fr. į dieną) 5 mil.; 5) mobilizacija po 100 kilometrų į 10 dienų 10 mil.; 6) maistų ir ginklų vežimas; 7) apginklavimas. Pestininkams po 10 patronų į dieną 21 mil. fr.; artilerijai (10 šūvių į kiekv. patranką) 6 mil.; laivynas (2 šūvis į dieną vienai patrankai) 2 mil.; 8) ambulatorija 500,000 ligonių ir sužeistų pustrečio mil.; 9) Šarvuočių išlaidos (10 valandų į dieną) pustrečio mil.; 10) mokesčių sumažėjimas 50 mil.; 11) pašalpa našlaičiams 34 mil.; 12) Rekvizicija, atlyginimas už sugriautus miestus ir kaimus 10 mil.

Viso labo 274 millionai frankų.

Žinoma, karei prasidėjus tos išlaidos dar baisiau padidėtų. Viena diena atsieitų 3—4 šimtai millionų frankų, nieko dar neminint, kad būtų po pusmillionį užmuštų, šimtais tūkstančių sužeistų, sustotų visa pramonija ir prekyba, finansams — krachas; visoki keliai būtų pagadinti. O kame dar ligos, marai, badas, ašaros ir kit-kas; kuriems atitaisyti ir 100 metų neužtektų. Taip rašęs Karolis Richteris „Viestnik Europy'', anot laikraščių „Vistn. Lib'' N303, o ištęn perrašė „Garsas''.

P. Juozapaitis.

Girtuoklių išsireiškimai.

Miuncheno (Vok.) silpnapročių ligoninės pavelijimu gydytojas Hermanas užrašė girtuoklių išsireiškimus. Šitoji keista ankėta indomi iš atžvilgio į gerėjų psycholiogiją (dvasią). Visi, kurie iš priežasties didelio svaiginančių gėrimų vartojimo gavo proto pamišimą ir atiduoti klinikon, sako, kad jie „beveik visai negeria''. Tūlas amatninkas, dirbąs švino liejykloje, per pavyzdį teisinos, kad „reikia gerti delei didelio karščio''. Tūlas viešbučio tarnas: jam reikia gerti, nes tai pridera prie jo amato. Studentas geria delei linksmybės padidinimo, ir kaipo studentui be alaus neišgaliama apsieiti. Tūlas mūrininkas: žmogus be alaus negali visai dirbti. Aldaris: reikia gerti, kad spėkų nenustojus. Kapų sargas: todel, kad kūnai mirusiųjų atsiduoda negeru kvapu. Duonkepis: todel, kad keptuvė karšta ir vandenį negaliąs gerti, nes vanduo priilsina. Tūlas prekėjas, kad jo moterė ligota ir jis turįs daug mąstyti. Vertelga, kad geriau įpiršus savo prekes. Tūlas padienis darbininkas: girtuoklystė jam prigimta. Malkų pjovėjas todel, kadangi priprasta pusryčiaujant gerai įmesti. — Iš kelių šimtų ligonių tiktai vienai vienintėlis prisipažino, kad gėrimas svaiginančių gėralų nereikalingas ir kad be jų galima ištikti.

(„Ryg. Gar.'')

KRASOS DĖŽUTĖ.

S. D. D. nariui iš Pittston, Pa: — Tamstos laiško netalpinsime, nes korespond. Jis nieko tokio priešingo ir neteisingo neparašė; Tamsta beveik tą patį atkartoji, tik sakai, kad SDD. nariai nenutarė mokėti mėnesinę 1 c. duoklę viešojo kningyno naudai, bet tik laiks nuo laiko, jei bus reikalas, šelpti jį iš tautiškų centų.

Jonui Skinderiui: — Tamsta neužganėdintas pertaisymu ir sutrumpinimu korespondencijos — tai malonėkite rašyti trumpiau ir aiškiau, nes, priešingai, sunku sugaudyti Tamstos mintis, o vietomis net negalima perskaityti. Męs visad trumpindami ir taisydami stengiamės neiškraipyti paduotus faktus, žinias bei nuomones.

Juoz. Šlapeliui: — Ačiu už laišką — korespondenciją sunaudosime; rašinėkite iš tolimų kraštų tankiau.

J. M.: — Laišką iš Lietuvos gavome — jis tilps sekanč. „V. L.'' num.

V. J Budrikui: — Tamstos straipsnius gavome — ačiu; patalpinsime.

J. Žukauskui, Mik. Truskai, T. Kassales, Vincento Jonui, P. J—ui, Lietuvaitei, Žemaičiui, Garnupiui, Bijunėliui, Suvargusiam, T. Veličkai, Ant. Booben'ui: — Jūsų korespondencijas gavome — ačiu; jos tilps „V. L.'' N9.

J. Ž. G.: — Tamstos juokelius sunaudosime.

K. Jakimavičiui: — Tamstos pasiskundimą kasink nereguliariško „Laisvės'' siuntinėjimo nedėsime; jei negelbsti Tamstos laiškai į „L.'' red., tai ką gali patarnauti „V. L.''? Galop, pertarti visuomenę šiame atvėjuje yra sunku..

M. J. Pavėsiui: — Tamstos 20 lapų korespondenciją, pasitaikius laikui, per žiūrėsime; bet reiks jau dikčiai sutrumpinti, nes, priešingai, ji užimtų visą „V. L.'' puslapį. Malonėkite rašinėti trumpesnes žinutes.

J. Digriui: — Geistina būtų gauti trumpą, bet aiškų aprašymą apie tuos „dinamitorius''.

L. J.: — Tamstos korespondenciją sunaudosime, apart 1-mos dalies, nes apie tą jau pranešta.

Gailučiui: — Straipsnelį apie Lawrence'o kooperaciją gavome — peržiūrėsime.

SMAGUMAS.

Kiekvienas myli smagumą — kiekvienas nori būti liuosu nuo skaudėjimų bei ligos klapatų. Fyzinį smagumą mums užtikrina stropus, atydus atsinešimas prie sirguliavimo organų mūsų kūno. Paprastai geras vaistas, kaip Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras atneš greitą pagelbą, delto kad jis užvaldys kūno organus ir daduos jam naujas spėkas. Jis sušildys kūną, padidįs apetitą, sužadįs nusilpnusius organus prie darbo, ir jis yra tikra pagelba skaudėjimui pilvo bei vidurių. Jis turi būti vartojamas del atgaivinimo apetito, gazų, skilvio malimo, nuo atsirūgimo, pilvo bei žarnų skaudėjimo, vidurių užsisikietėjimo, galvos skaudėjimo ir nuo paprasto silpnumo. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Nuilsę muskulai ir sustingę sąnariai turi būti trinami su Trinerio tepalu.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau kuningo Stanislovo Kučo, kuris išvažiavo iš Laižuvos parapijos į Ameriką, važiavo į Philadelphia, Šv. Kazimiero parapiją, o iš tęn išvažiavo Canadon. Dabar nežinome kur jis randasi. Kas žinote, ar jis pats atsišaukite ant adreso, o būsiu didei dėkinga.

Miss Eva Dorgis,
306 W. 94th str., New York, N. Y.
(8)

PAJIEŠKAU DARBO!

Pajieškau darbo bučernėj, esu geras darbininkas, turiu gerą praktiką, turiu gerus paliūdijimus nuo seniaus, kur dirbau, dirbu visą bučernės darbą. Kam reikia atsišaukite:

Ant. Wilkas,
Tel. 6569 Main, 57 Hudson ave.,
Brooklyn, N. Y.
(9)

KELIAUJANTI AGENTAI.

Mūsų keliaujanti agentai:
J. DIGRYS,
K. WILKEVIČIUS,
P. PILĖNAS

Lankosi po Pennsylvaniją valstiją; galite pas juos užsisakyti „Vien. Liet.'' ir senieji skaitytojai atnaujinti prenumeratą ir pasiklausti visokių informacijų apie mūsų biznį.

J. J. Paukštis Co.

Po Mass. ir Conn. vastijas lankosi mūsų agentas JONAS KERDIEJUS. Užrašo „Vienybę Lietuvninkų'' ir platina mūsų kningas; galite užsisakyti.

J. J. Paukštis Co.

Severos Skilvinis Bitteris

(Severa's Stomach Bitters)

yra nesulyginamas vaistas nuo vidurių silpnumo ir nuo grumuliavimo betvarkės.

Priduoda sveiką apetitą,
Iššaukia išplaukimą sokų.
Prašalina negrumuliavimą.
Grąžina normališkas jiegas.

Puikus sustiprinantis vaistas nusilpnėjusioms ypatoms.

Prekė $1 už butelį.

Severos Balsamas Plaućiams

(Severa's Balsam for Lungs)

išlaikė ilgametinį bandymą, daugiaus negu trečdalį šimtmečio. Imkit jį, kada tik reikalaujat vaistų nuo

Kosulio, Peršalimo,
Užkimimo,
Falšyvo krupo,
arba Gerklės kataro.

Prekės 25 ir 50 centų.

Aptiekose. Reikalaukit Severos. Jeigu aptiekorius jų neturėtų, reikalaukit stačiai nuo mųsų. Reikalaudami gydytojo, verto užsitikėjimo patarimo, rašykit pas.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS. IOWA

Geriausia lietuviams užeiga
pas
JONĄ
KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

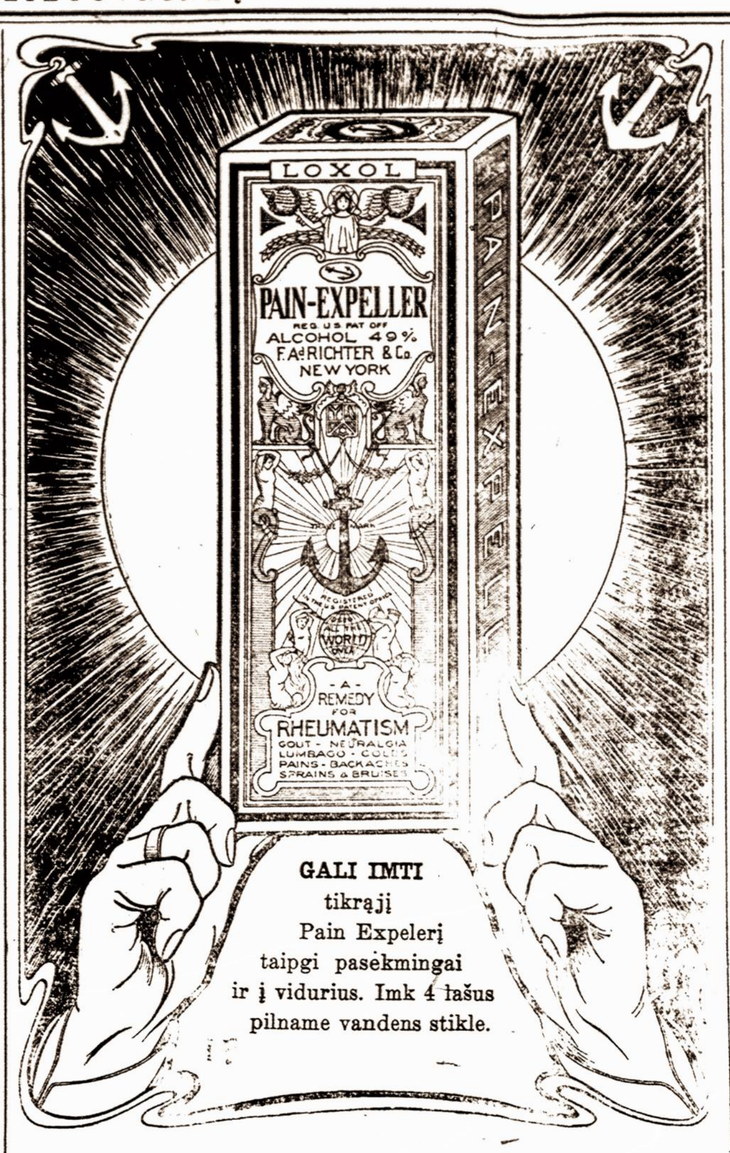

GALI IMTI
tikrąjį
Pain Expelerį
taipgi pasekmingai
ir į vidurius. Imk 4 šaukštus
pilname vandens stikle.

NEBO

Maišyto
Turkiško Tabako
Cigaretai
10 už 5c

Parduoda
Visi Perkupčiai

Korkiniais galais CIGARETAI

Geriausi
Visame
Pasaulije

P. LORILLARD CO.
1760
ESTABLISHED

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. **Brooklyn, N. Y.**

„SVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKSTĮ & CO.**

120 Grand st., **Brooklyn, N. Y.**

Visu Atydai.

Pirmieji lietuviški rekordai Amerikoje Columbijos Co. Tinka ant kiekvieno gramafono. Galite gauti sekančias daineles: Saltyšius, Tėvyne, Jieva, Kur bakužė samanota, Žvirblelis, Sukruskime broliai, Tekėjo saulelė, Stumbriškių Polka, Amerikoniškas Nacionalinis maršas ir kitokių.

Dabar geriausia proga nusipirkti gramafoną, nes męs parduodam už $19.50, kur pirmiau prekiavo $35.

Teiposgi pas mus galima gauti visokios rušies ir didumo gramafonus ant išmokesčio po 50 centų ant savaitės.

Kreipkitės laišku arba ypatiškai.

Greater New York Phonograph Company
308-310 Grand Street. **New York City.**
Teleph. 3425.

PAMEČIAU.

Praeitam nedėldienyj, eidama iš bažnyčios (tarpe Maspeth'o ir Blissvill'io) pamečiau brangų medalioną (locket); jeigu kas radote, malonėkit sugrąžinti pas Maspeth'o kuningą Petkų (del p-lės A. R.), o gausit dovaną.

POPIEROS RAŠYMUI ir KNINGELĖ DYKAI.

Pusę tuzino drukuotų popierių ir kopertų ir paskui kningelę prisiųsim dykai, kuris užsirašys ant metų už 50c. laikraštį; piningus siųskit per pačtą, Money Order (Reikalaujam agentų). Adresuokit: „Amerikos Lietuvaitė'', Box 125, McKees Rocks, Pa.

METINIS SUSIRINKIMAS

TMD. 3-čios kuopos atsibus nedėlioj 23 vasario, 2 val. popietų, p. Draugelio svetainėje, po No. 73 Grand str., Brooklyn, N. Y. Meldžiam visus atsilankyti, nes bus daug svarbių dalykų apkalbėti ir yra kviečiami nauji ateit prisirašyti. Kviečia **Komitetas.**

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda dauglausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik $2.00, pusei metų $1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda saliunas, geroj vietoj, apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Biznis eina gerai. Priežastis pardavimo—ėjimas į kitą biznį. Kreipkitės sekančius adresu:

Mikolas Eidukinas,
117 Greenpoint ave., Blissville, L.I.N.Y.
(9)

PARSIDUODA PIGIAI!

Didelis drapanų štoras, sykiu ir kostumeriško kriaučiaus dirbtuvė: 3 mašinos su visokiais įrankiais; intaisyta kuopuikiausia, vieta apgyventa tarp lietuvių ir biznis abiejose įstaigose eina gerai. Žinoma, męs prilaikom savo krautuvėje visokių tavorų, kaipo tai: vyriškų ir moteriškų siutų, kartunų net šilkinių ir vilnonių, visokių tavorų, kokių reikalingr del šeimynų. Pilna krautuvė visokių tavorų. Norim greitų laiku parduoti, todel, kad žadam važiuoti į Lietuvą. Norintieji daugiau apie tai žinoti, rašykite sekančiu adresu:

Joseph Butwill,
27 Spring str., Union City, Conn.
(13)

REIKALAUJAM

Apreiterių ir preserių prie marškinių darbo. Atsišaukit sekančiu aresu: Waterbury Shirt Mfg Co., 774 Bank st., Waterbury, Conn. gromatą rašykite lietuviškai ar angliškai, o yra lietuvių kompanija dar nauja. (7)

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.00.

Mokyklon Lietuves priima „The International College of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie **Ferry Str.**
NEWARK, N. J.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telefpononą. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

IŠZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizma su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštuoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos

Amerikos Lietuviu Kalendorius

1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO

Iš turinio kalendoriaus reikia pamineti keletą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, Kaip ir ka mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnys, Gyvenimo Tikslas, Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. —Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuvio namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums **25c** pinigais ar stempomis, o mes prisiųsime šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIU KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.

AGENTAMS pusė kainos. Kas ims už $10.00 ant karto, tam prisiuntimo lėšas mes apmokame. Pinigai siunčiami iš ka no.

J. ILGAUDAS

1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoj.

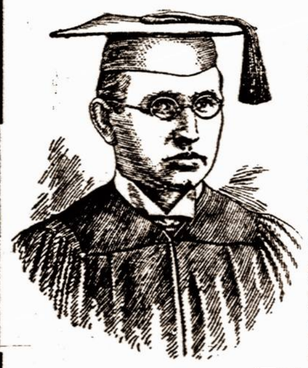

Gydo visokias ligas: vyru, moteru ir vaiku. Atsišaukusiems iš toliaus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausiai ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikališką praktiką, kaip tai: pabaigęs Medikališką Universitetą, buvo miestavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką moksią didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operaciju ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laišką, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums keliatą butelių su farbuotu čistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles, Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai užprocevotus pinigus. Aš nelaikau savo ofise nei tlumočiu nei raštininku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavoniu. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., daug daktaru atlankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištariu širdingą ačiu.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapliavimą, skaudėjimą paširdžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiu už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžiu, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo veido, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgąsčio. Julė Dailidienutė. Tos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačiu pacijentu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos { Nuo 9 iki 11 dieną, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Ne šliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

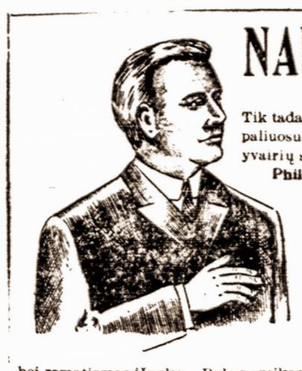

NAUJAS GYVENIMAS!

TIKRI NAUJI METAI

Tik tada pastoja žmogui, kada užstoja naujas gyvenimas, kaip paliuosuoja nuo visokių vargininų ir numeta nuo savęs ligas, vyairių skaudėjimų naštą.

Philadelphios M. Klinikas daugybes žmonių apdovanojo su tikrais naujais metais, suteikiant naują gyvenimą ir džiaugsmą, išgydant sergančius-nesveikus, sugrąžinant gerą sveikatytę, tą brangiausią žmogaus turtą. Iš daugelio štai patys žmonės kalba:

GARBUS TAUTIETI DR. KLINIKOS! Pirmiau gavimo Jųsų liekarstų buvo teip bloga, kad dirbt negalėjau. Paklausiau draugų rodos—atsišaukiau ir kaip apturėjęs Jųsų Mylistos liekarstas, kurias suteikėt, suvartojau, tai trumpam laike išgijau ir visi skaudėjimai bei romatizmas išnyko. Dabar sveikas, linksmas ir tukstantį kartų dėkavoju. Savo draugams reikalaujantiems gero Daktaro pagelbos, visada redysiu kreiptis prie Jųs.

Su guodone **A. KARANAUSKAS, Box 233, Seelyville, Ind.**

H. HARSKOVIČE. 1723 Hancock St., Philadelphia, Pa. Labai sirgęs sunkia vyriška liga. Nuodugniai išgydytas. Širdingai dėkavoja Klinikui už gerą sveikatą ir naują gyvenimą—tikrus naujus metus.

Nemažiau yra dėkinga **Mrs. MARĖ OČIPĖNĖ, iš Conemaught, Pa.** kuri sirgusi 9 metus skaudėjimu galvos, kojų, vidurių, pūslės, ir baltųjų tekėjimo liga, dabar džiaugiasi su nauja gera sveikata ir dėkavoja Philadelphios M. Klinikui, kurio tikros liekarstos ir tobulas daktaras išgydė

KAIP DAUGELĮ, TEIP IR TAVE GALIMA IŠGYDYTI,

jei tik nori be peilio ir operacijos, **PHILADELPHIOS M. KLINIKAS** užvedė daugybes naujų **liekarstų, išradimų ir pagerinimų,** teip kad kitur geresnių liekarstų negalima gauti. Čionai, apart kitų, yra gabus specialistas daktaras nuo vyriškų ligų.

JEIGU negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai kas kenkia, o gausi rodą, pamokinimus, reikalingas liekarstas ir ant vietos išsigydysi. Apturėsit tikrą sveikatai pagelbą nuo visokių ligų, kaip **VYRU,** taip **MOTERU,** bei kurios tik varginimui užpuola: kaip šviežių, teip užsisenėjusių, kaip ir nuo tų, ką kiti daktarai nesumanė išgydyti. Kreipkis drąsiai neklaidžiojant, šiuom adresu rašyt:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VALANDOS kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 3 p. p. Ir vakarais nuo 6 iki 8. Utarnikais ir Pėtnyčiomis.

Philad. Med. Klinikai tikrai galima tikėt[illegible]dėkavonės ištirtos, teisingos!

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos t i k r a i geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo persalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas piovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKĄ

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠITŲ KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuviu?

Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?

Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją.

Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį?

Ar manai kada nors sirgti ar mirti?

Ar esi vedęs?

Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios-nors pašalpinės organizacijos?

Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikelių, jeigu misliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o tavo laimė nepražus, SLA. moka ligoj pašalpą r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai.

Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininkų, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

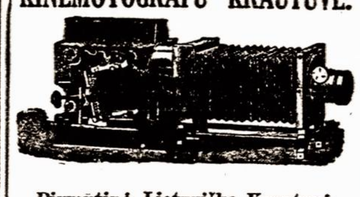

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suviršį 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange

A. T. Račiunas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 3536 W. Bedford.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas du kartu per savaitę, redagnojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... **15c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... **10c**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdarytą)..... **35c**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 2880-M Stagg.

M. P. Gennes

pardavėjas siuvamų mašinų.

(Singer Seving Machine Co.).

594-96 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Lietuviški Disc Rekordai

Rekordai ant abiejų pusių grainami, indainuoti ir ingrainti per garsingus Europos ir Amerikos lietuviškus artistus, tinka ant Victor, Columbia ir kitokių gramophonų. Prisiųsk už 2 c. stampą, tai gausi rekordų ir kitokių instrumentų katalogą. Adresuok:

K. J. Krauchelun Co.,

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, kiernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknygių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knyga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDĖS 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA —AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spandos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukszlis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Škotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags'' (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su pritaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations'' (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukszt is & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn. N. Y.

Žmijecznikas yra tikrasis

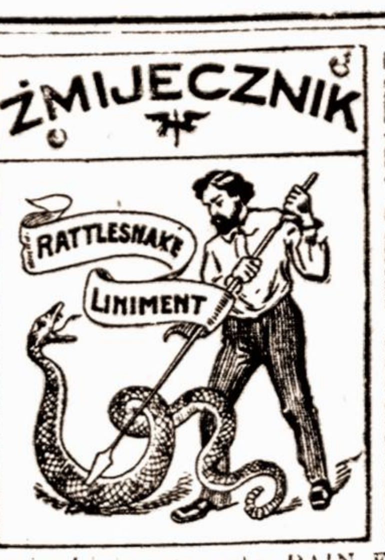

Tėmyk! Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių'', o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter .

„Lenkiškai-Lietuviški'' vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address,
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Iszgydytas iš 10 metinės Rupturos.

John J. Evans, iš Wapwallopen, sunkiai dirbantis kalvis parako fabrike, apsako atsitikimą, kuris visus užinteresuos.

Perėjo keturi metai Apriliuje, š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley į Wilkes-Barre, ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gydytojai kurie mane prieš tai gydė: jog tai yra didelė kvailystė mislinti, jog Ruptura duosis išgydinti be operacijos (aš esmiu priešingas tokioms operacijoms). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydys mane iš kentėjimų, bet nenorėjau į tai įtikėt.

O dabar nežinau kaip išreikšt save dėkingumą už tai, jog esmiu dabar suvis sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokį diržą, norint gana sunkiai dirbu, o už ką pirmiausia padėkavoju Dievui, o po tam Dr. O'Malley.

Diržeiiai niekad neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali buti išgydyti nuo Rupturos (išsiveržimo) be skausmo ir periškados per mano Kemišką-Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyti jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs, atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozeliais aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duosiu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti.

Prisiųsk pačtinę markę už 2c, o apturėsi daktarišką knygutę su abrozėliais už dyką.

Dr. Alex. O'Malley
158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

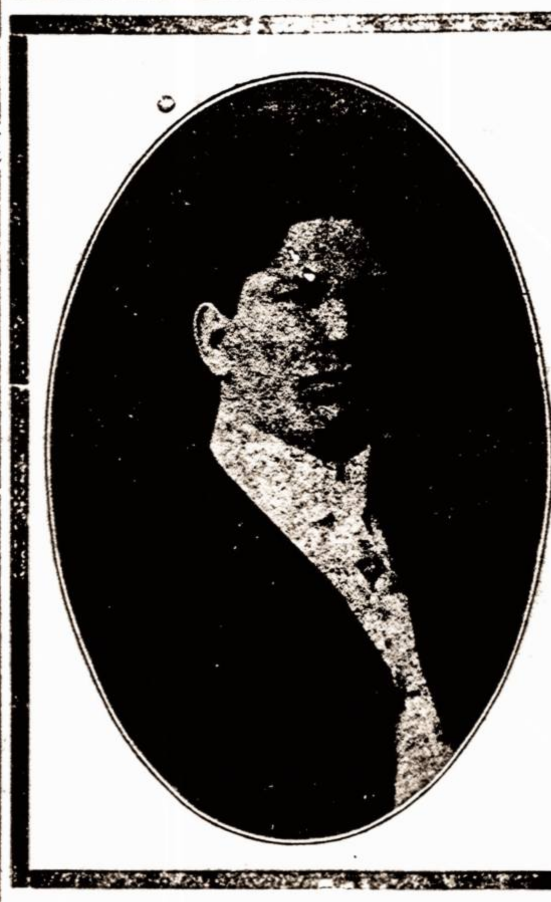

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

PRIETELIAI LIETUVIAI,
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdarás dieną ir naktį.
213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą	11 dienų į Liepojų	Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa $33	III klasa $35	Russia Feb. 8th	Kursk Feb. 22nd
II „ 45	II „ 50		
I „ 60	I „ 70		

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitalko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis ''Katalikas'' 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

''Kataliko'' prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti ''Kataliką'' galima kiekviename laike.

Užsirašant ''Kataliką'' reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną ''Kataliko'' numerį ant pažiuros veltui.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIU!!!
Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų, 50 pusl Prekė $2.50. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė $2.50.
Užsakant abi sykiu, prekė $5.00.
Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriaučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir pasekmės pramonystėje.
Duodu Lekcijas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order". Reikalaujant atsakymo visados priglausti už 2c. Stamp
J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.